

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

WYTYCZNE

WYTYCZNE EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 20 września 2011 r.

w sprawie instrumentów i procedur polityki pieniężnej Eurosystemu

(wersja przekształcona)

(EBC/2011/14)

(2011/817/UE)

RADA PREZESÓW EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO,

PRZYJMUJE NINIEJSZE WYTYCZNE:

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności art. 127 ust. 2 tiret pierwsze,

uwzględniając Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, w szczególności jego art. 3 ust. 1 tiret pierwsze, art. 12 ust. 1, art. 14 ust. 3, art. 18 ust. 2 oraz art. 20 akapit pierwszy,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Wytyczne EBC/2000/7 z dnia 31 sierpnia 2000 r. w sprawie instrumentów i procedur polityki pieniężnej Eurosystemu ⁽¹⁾ zostały kilkakrotnie zmienione w znacznym zakresie ⁽²⁾. Zważywszy na planowane dalsze nowelizacje tych wytycznych, konieczne jest sporządzenie ich przekształconej wersji.
- (2) Osiągnięcie jednolitej polityki pieniężnej wymaga zdefiniowania instrumentów i procedur, które mają być stosowane przez Eurosystem, tak aby możliwe było prowadzenie takiej polityki w jednolity sposób we wszystkich państwach członkowskich, których walutą jest euro.
- (3) Obowiązek weryfikacyjny powinien mieć zastosowanie tylko do tych przepisów, których treść zmienia się znacząco w stosunku do wytycznych EBC/2000/7,

⁽¹⁾ Dz.U. L 310 z 11.12.2000, s. 1.

⁽²⁾ Zob. załącznik III.

Artykuł 1

Zasady, instrumenty, procedury i kryteria realizacji jednolitej polityki pieniężnej Eurosystemu

Jednolita polityka pieniężna realizowana jest zgodnie z zasadami, instrumentami, procedurami i kryteriami wyszczególnionymi w załącznikach I i II niniejszych wytycznych. Krajowe banki centralne (KBC) podejmą wszelkie odpowiednie środki dla realizacji działań polityki pieniężnej zgodnie z zasadami, instrumentami, procedurami i kryteriami wyszczególnionymi w załącznikach I i II do niniejszych wytycznych.

Artykuł 2

Weryfikacja

Najpóźniej do dnia 11 października 2011 r. KBC prześlą Europejskiemu Bankowi Centralnemu (EBC) szczegółowe informacje dotyczące treści aktów prawnych i środków, za pomocą których zamierzają zastosować się do tych postanowień niniejszych wytycznych, których treść zmienia się znacząco w stosunku do wytycznych EBC/2000/7.

Artykuł 3

Uchylenie obowiązujących przepisów

1. Z dniem 1 stycznia 2012 r. tracą moc wytyczne EBC/2000/7.
2. Jeżeli w innych przepisach mowa jest o uchylonych wytycznych, rozumie się przez to niniejsze wytyczne.

Artykuł 4

Przepisy końcowe

1. Niniejsze wytyczne wchodzi w życie dwa dni po ich przyjęciu.

2. Niniejsze wytyczne stosuje się od dnia 1 stycznia 2012 r.

Artykuł 5

Adresaci

Niniejsze wytyczne skierowane są do banków centralnych Eurosystemu.

Sporządzono we Frankfurcie nad Menem dnia 20 września 2011 r.

W imieniu Rady Prezesów EBC

Jean-Claude TRICHET

Prezes EBC

ZAŁĄCZNIK I

REALIZACJA POLITYKI PIENIĘŻNEJ W STREFIE EURO**Dokumentacja ogólna instrumentów i procedur polityki pieniężnej Eurosystemu**

SPIS TREŚCI

WSTĘP

ROZDZIAŁ 1 – RAMY POLITYKI PIENIĘŻNEJ – ZARYS OGÓLNY

- 1.1. Europejski System Banków Centralnych
- 1.2. Cele Eurosystemu
- 1.3. Instrumenty polityki pieniężnej Eurosystemu
 - 1.3.1. Operacje otwartego rynku
 - 1.3.2. Operacje kredytowo-depozytowe
 - 1.3.3. Rezerwy obowiązkowe
- 1.4. Kontrahenci
- 1.5. Aktywa zabezpieczające
- 1.6. Zmiany ram polityki pieniężnej

ROZDZIAŁ 2 – UPRAWNIENI KONTRAHENCI

- 2.1. Ogólne kryteria kwalifikacji
- 2.2. Wybór kontrahentów do przetargów szybkich i operacji bilateralnych
- 2.3. Sankcje w przypadku niewykonania zobowiązań przez kontrahenta
- 2.4. Środki podejmowane ze względu na wymogi ostrożności lub w razie niewykonania zobowiązań
 - 2.4.1. Środki podejmowane ze względu na wymogi ostrożności
 - 2.4.2. Środki podejmowane w razie niewykonania zobowiązań
 - 2.4.3. Współmierność i brak dyskryminacji w stosowaniu środków uznaniowych

ROZDZIAŁ 3 – OPERACJE OTWARTEGO RYNKU

- 3.1. Transakcje odwracalne
 - 3.1.1. Charakterystyka ogólna
 - 3.1.2. Podstawowe operacje refinansujące
 - 3.1.3. Dłuższe operacje refinansujące
 - 3.1.4. Odwracalne operacje dostrajające
 - 3.1.5. Odwracalne operacje strukturalne
- 3.2. Transakcje bezwarunkowe (outright)
 - 3.2.1. Rodzaj instrumentu
 - 3.2.2. Charakter prawny
 - 3.2.3. Warunki cenowe

- 3.2.4. Inne cechy operacyjne
- 3.3. Emisja certyfikatów dłużnych EBC
 - 3.3.1. Rodzaj instrumentu
 - 3.3.2. Charakter prawny
 - 3.3.3. Oprocentowanie
 - 3.3.4. Inne cechy operacyjne
- 3.4. Swapy walutowe
 - 3.4.1. Rodzaj instrumentów
 - 3.4.2. Charakter prawny
 - 3.4.3. Waluta i kurs wymiany
 - 3.4.4. Inne cechy operacyjne
- 3.5. Przyjmowanie depozytów terminowych

- 3.5.1. Rodzaj instrumentów
- 3.5.2. Charakter prawny
- 3.5.3. Oprocentowanie
- 3.5.4. Inne cechy operacyjne

ROZDZIAŁ 4 – OPERACJE KREDYTOWO-DEPOZYTOWE

- 4.1. Kredyt w banku centralnym
 - 4.1.1. Rodzaj instrumentu
 - 4.1.2. Charakter prawny
 - 4.1.3. Warunki dostępu
 - 4.1.4. Termin zapadalności i oprocentowanie
 - 4.1.5. Zawieszenie kredytów w banku centralnym
- 4.2. Depozyt w banku centralnym
 - 4.2.1. Rodzaj instrumentu
 - 4.2.2. Charakter prawny
 - 4.2.3. Warunki dostępu
 - 4.2.4. Termin zapadalności i oprocentowanie
 - 4.2.5. Zawieszenie depozytów w banku centralnym

ROZDZIAŁ 5 – PROCEDURY

- 5.1. Procedury przetargowe
 - 5.1.1. Charakterystyka ogólna
 - 5.1.2. Kalendarz operacji przetargowych
 - 5.1.3. Ogłaszanie operacji przetargowych

- 5.1.4. Przygotowanie i składanie ofert przez kontrahentów
- 5.1.5. Procedury rozstrzygania przetargów
- 5.1.6. Ogłaszanie wyników przetargów
- 5.2. Procedury operacji bilateralnych
 - 5.2.1. Charakterystyka ogólna
 - 5.2.2. Bezpośredni kontakt z kontrahentami
 - 5.2.3. Operacje realizowane przez giełdy papierów wartościowych i pośredników
 - 5.2.4. Ogłaszanie operacji bilateralnych
 - 5.2.5. Dni operacyjne
- 5.3. Procedury rozliczeń
 - 5.3.1. Charakterystyka ogólna
 - 5.3.2. Rozliczanie operacji otwartego rynku
 - 5.3.3. Procedury na koniec dnia

ROZDZIAŁ 6 – AKTYWA KWALIFIKOWANE

- 6.1. Charakterystyka ogólna
- 6.2. Zasady kwalifikacji aktywów zabezpieczających
 - 6.2.1. Kryteria kwalifikacji aktywów rynkowych
 - 6.2.2. Kryteria kwalifikacji aktywów nierynkowych
 - 6.2.3. Dodatkowe wymogi dotyczące wykorzystania aktywów kwalifikowanych
- 6.3. Ramowe zasady oceny kredytowej w Eurosystemie
 - 6.3.1. Zakres i komponenty
 - 6.3.2. Ustalanie wysokich standardów jakości kredytowej aktywów rynkowych
 - 6.3.3. Ustalanie wysokich standardów jakości kredytowej aktywów nierynkowych
 - 6.3.4. Kryteria akceptacji systemów oceny kredytowej
 - 6.3.5. Przeglądy trafności wyników systemów oceny kredytowej
- 6.4. Środki kontroli ryzyka
 - 6.4.1. Zasady ogólne
 - 6.4.2. Środki kontroli ryzyka dotyczące aktywów rynkowych
 - 6.4.3. Środki kontroli ryzyka dotyczące aktywów nierynkowych
- 6.5. Zasady wyceny aktywów zabezpieczających
 - 6.5.1. Aktywa rynkowe
 - 6.5.2. Aktywa nierynkowe
- 6.6. Transgraniczne wykorzystanie aktywów kwalifikowanych
 - 6.6.1. System banków centralnych korespondentów (CCBM)

- 6.6.2. Powiązania między systemami rozrachunku papierów wartościowych
- 6.7. Przyjmowanie zabezpieczeń wyrażonych w walutach innych niż euro w sytuacjach awaryjnych

ROZDZIAŁ 7 – REZERWY OBOWIĄZKOWE

- 7.1. Charakterystyka ogólna
- 7.2. Instytucje objęte wymogiem utrzymywania rezerw obowiązkowych
- 7.3. Określanie kwoty rezerwy obowiązkowej
 - 7.3.1. Podstawa naliczania i stopa rezerwy
 - 7.3.2. Obliczanie kwoty rezerwy obowiązkowej
- 7.4. Utrzymywanie rezerwy
 - 7.4.1. Okres utrzymywania rezerwy
 - 7.4.2. Środki rezerwy obowiązkowej
 - 7.4.3. Oprocentowanie rezerwy
- 7.5. Zgłaszanie, potwierdzanie i weryfikacja podstawy naliczania rezerwy
- 7.6. Niedopełnienie obowiązków w zakresie rezerwy obowiązkowej

DODATEK 1 – Przykłady operacji i procedur polityki pieniężnej

DODATEK 2 – Słowniczek

DODATEK 3 – Wybór kontrahentów do udziału w interwencyjnych operacjach walutowych i swapach walutowych na potrzeby polityki pieniężnej

DODATEK 4 – Ramy sprawozdawczości w zakresie statystyki pieniężnej i bankowej Europejskiego Banku Centralnego

DODATEK 5 – Strony internetowe Eurosystemu

DODATEK 6 – Procedury i sankcje stosowane w przypadku niewypełnienia zobowiązań przez kontrahentów

DODATEK 7 – Ustanowienie ważnego zabezpieczenia na należnościach kredytowych

Wykaz skrótów

CCBM	system banków centralnych korespondentów (Correspondent Central Banking Model)
CDPW	centralny depozyt papierów wartościowych
CRD	dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych (Capital Requirements Directive)
EBC	Europejski Bank Centralny
ECAF	ramowe zasady oceny kredytowej w Eurosystemie (Eurosystem credit assessment framework)
ECAI	zewnętrzna instytucja oceny jakości kredytowej (external credit assessment institution)
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
ESA 95	europejski system rachunków narodowych i regionalnych z 1995 r.
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
EWG	Europejska Wspólnota Gospodarcza
ICAS	wewnętrzny system oceny jakości kredytowej (in-house credit assessment system)
IRB	system ratingów wewnętrznych (internal ratings-based system)
ISIN	międzynarodowy numer identyfikacyjny papierów wartościowych (International Securities Identification Number)
KBC	krajowy bank centralny
MCDPW	międzynarodowy centralny depozyt papierów wartościowych
MIF	monetarna instytucja finansowa
PD	prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (probability of default)
RMBD	instrument dłużny zabezpieczony detalicznymi kredytami hipotecznymi (retail mortgage-backed debt instrument)
RTGS	rozrachunek brutto w czasie rzeczywistym (real-time gross settlement)
SSS	system rozrachunku papierów wartościowych (securities settlement system)
TARGET	transeuropejski zautomatyzowany błyskawiczny system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer) wg definicji w wytycznych EBC/2005/16
TARGET2	transeuropejski zautomatyzowany błyskawiczny system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym wg definicji w wytycznych EBC/2007/2
UCITS	przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (undertaking for collective investment in transferable securities)
UE	Unia Europejska
WE	Wspólnota Europejska

Wstęp

Niniejszy dokument przedstawia ramy operacyjne przyjęte przez Eurosystem dla wspólnej polityki pieniężnej w strefie euro. Dokumentacja ogólna instrumentów i procedur polityki pieniężnej Eurosystemu, będąca częścią ram prawnych Eurosystemu w tym zakresie, ma na celu w szczególności dostarczenie kontrahentom potrzebnych informacji na temat ram polityki pieniężnej Eurosystemu.

Sama dokumentacja ogólna nie przyznaje kontrahentom żadnych praw ani nie nakłada na nich żadnych zobowiązań. Stosunek prawny pomiędzy Eurosystemem a jego kontrahentami określają właściwe ustalenia umowne lub normatywne.

Niniejszy dokument dzieli się na siedem rozdziałów. Rozdział 1 przedstawia w ogólnym zarysie ramy polityki pieniężnej Eurosystemu. W rozdziale 2 określono kryteria kwalifikacji kontrahentów do udziału w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu. Rozdział 3 zawiera opis operacji otwartego rynku, a rozdział 4 przedstawia operacje kredytowo-depozytowe, z których mogą korzystać kontrahenci Eurosystemu. Rozdział 5 określa procedury stosowane w realizacji operacji polityki pieniężnej. W rozdziale 6 przedstawiono kryteria kwalifikacji aktywów zabezpieczających do wykorzystania w operacjach polityki pieniężnej. Rozdział 7 przedstawia system rezerw obowiązkowych Eurosystemu.

W dodatkach znajdują się przykłady operacji polityki pieniężnej, słowniczek, kryteria wyboru kontrahentów do interwencyjnych operacji walutowych Eurosystemu, prezentacja podstawowych zasad sprawozdawczości w zakresie statystyki pieniężnej i bankowej Europejskiego Banku Centralnego, wykaz stron internetowych Eurosystemu, opis procedur i sankcji stosowanych w przypadku niespełnienia zobowiązań przez kontrahenta oraz opis dodatkowych wymogów prawnych dotyczących ustanawiania ważnego zabezpieczenia na należnościach kredytowych, gdy należności takie są wykorzystywane jako zabezpieczenie na rzecz Eurosystemu.

ROZDZIAŁ 1

RAMY POLITYKI PIENIĘŻNEJ – ZARYS OGÓLNY

1.1. Europejski System Banków Centralnych

W skład Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESBC) wchodzi Europejski Bank Centralny (EBC) i banki centralne państw członkowskich UE ⁽¹⁾. ESBC prowadzi działalność zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statutem Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (zwanym dalej „Statutem ESBC”). Na czele ESBC stoją organy decyzyjne EBC. W tym zakresie Rada Prezesów EBC odpowiada za kształtowanie polityki pieniężnej, natomiast Zarząd jest uprawniony do jej realizacji zgodnie z decyzjami i wytycznymi Rady Prezesów. W zakresie uznanym za możliwy i właściwy oraz w celu zapewnienia skuteczności działania, EBC może zlecać KBC ⁽²⁾ wykonanie operacji, które stanowią część zadań Eurosystemu. KBC mogą, o ile jest to konieczne dla realizacji polityki pieniężnej, przekazywać pozostałym członkom Eurosystemu indywidualne informacje, takie jak dane operacyjne, dotyczące kontrahentów uczestniczących w operacjach Eurosystemu ⁽³⁾. Operacje polityki pieniężnej Eurosystemu realizowane są na jednolitych zasadach i warunkach we wszystkich państwach członkowskich ⁽⁴⁾.

1.2. Cele Eurosystemu

Głównym celem Eurosystemu, zgodnie z definicją zawartą w art. 127 ust. 1 Traktatu, jest utrzymywanie stabilności cen. Bez uszczerbku dla podstawowego celu, jakim jest utrzymanie stabilności cen, Eurosystem powinien wspierać ogólne polityki gospodarcze w Unii. Realizując te zadania, Eurosystem powinien działać zgodnie z zasadą otwartej gospodarki rynkowej z wolną konkurencją, sprzyjającą efektywnej alokacji zasobów.

1.3. Instrumenty polityki pieniężnej Eurosystemu

Na potrzeby realizacji swoich celów Eurosystem ma do dyspozycji zestaw instrumentów polityki pieniężnej: prowadzi operacje otwartego rynku, oferuje operacje kredytowo-depozytowe oraz nakłada na instytucje kredytowe wymóg utrzymywania rezerw obowiązkowych na rachunkach w Eurosystemie.

1.3.1. Operacje otwartego rynku

Operacje otwartego rynku odgrywają ważną rolę w polityce pieniężnej Eurosystemu w zakresie sterowania stopami procentowymi, zarządzania płynnością na rynku oraz sygnalizowania nastawienia polityki pieniężnej. Eurosystem dysponuje pięcioma rodzajami instrumentów do prowadzenia operacji otwartego rynku. Najważniejszym instrumentem są *transakcje odwracalne* (prowadzone w formie umów repo lub kredytów zabezpieczonych). Eurosystem może również wykorzystywać *transakcje bezwarunkowe (outright)*, *emisję certyfikatów dłużnych EBC*, *swapy walutowe* oraz *przyjmowanie depozytów terminowych*. Operacje otwartego rynku są przeprowadzane z inicjatywy EBC, który decyduje też o stosowanych w ich ramach instrumentach oraz zasadach i warunkach ich wykonania. Operacje te mogą być realizowane w trybie przetargów standardowych, przetargów szybkich lub procedur bilateralnych ⁽⁵⁾. Operacje otwartego rynku prowadzone przez Eurosystem można podzielić na cztery kategorie pod względem celu, regularności i stosowanych procedur (zob. też tabelę 1):

- a) *Podstawowe operacje refinansujące* to regularne transakcje odwracalne zasilające w płynność przeprowadzane co tydzień, zwykle z jednodobnym terminem zapadalności. Operacje te prowadzone są przez KBC w trybie przetargów standardowych. Podstawowe operacje refinansujące odgrywają zasadniczą rolę w realizacji celów operacji otwartego rynku prowadzonych przez Eurosystem.
- b) *Dłuższe operacje refinansujące* to transakcje odwracalne zasilające w płynność przeprowadzane co miesiąc, zwykle z trzymiesięcznym terminem zapadalności. Operacje te mają na celu dostarczenie kontrahentom dodatkowego refinansowania na dłuższy okres i są prowadzone przez KBC w trybie przetargów standardowych. W operacjach tych Eurosystem z reguły nie sygnalizuje nastawienia polityki pieniężnej, w związku z czym akceptuje oferowane stopy procentowe.
- c) *Operacje dostrajające* są przeprowadzane doraźnie w celu zarządzania płynnością na rynku oraz sterowania stopami procentowymi, zwłaszcza dla złagodzenia wpływu niespodziewanych wahań płynności na

⁽¹⁾ Należy zaznaczyć, że banki centralne tych państw członkowskich, których walutą nie jest euro, zachowują uprawnienia w dziedzinie polityki pieniężnej zgodnie z prawodawstwem krajowym i w związku z tym nie uczestniczą w prowadzeniu wspólnej polityki pieniężnej.

⁽²⁾ W niniejszym dokumencie termin „KBC” odnosi się do krajowych banków centralnych tych państw członkowskich, których walutą jest euro.

⁽³⁾ Informacje te podlegają wymogom dotyczącym tajemnicy służbowej określonym w art. 37 Statutu ESBC.

⁽⁴⁾ W całym niniejszym dokumencie termin „państwo członkowskie” odnosi się do państw członkowskich, których walutą jest euro.

⁽⁵⁾ Procedury realizacji operacji otwartego rynku Eurosystemu, tzn. przetargi standardowe, przetargi szybkie i procedury bilateralne, zostały opisane w rozdziale 5. W przetargach standardowych czas od ogłoszenia o przetargu do potwierdzenia jego wyniku wynosi maksymalnie 24 godziny. W przetargach standardowych mogą uczestniczyć wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikacji określone w pkt 2.1. Przetargi szybkie są zazwyczaj przeprowadzane w ciągu 90 minut. Do udziału w przetargach szybkich Eurosystem może wybrać ograniczoną liczbę kontrahentów. Termin „procedury bilateralne” odnosi się do każdego przypadku przeprowadzenia przez Eurosystem transakcji z jednym lub kilkoma kontrahentami bez stosowania procedur przetargowych. Procedury bilateralne obejmują operacje realizowane poprzez giełdy papierów wartościowych lub pośredników.

rynku na stopy procentowe. Operacje dostrajające mogą być przeprowadzane w ostatnim dniu okresu utrzymywania rezerwy w celu przeciwdziałania nierównowadze płynności, gdyby nierównowaga taka narosła od rozstrzygnięcia ostatniej podstawowej operacji refinansowej. Operacje dostrajające są realizowane przede wszystkim jako transakcje odwracalne, ale mogą też przyjąć formę swapów walutowych albo przyjmowania depozytów terminowych. Instrumenty i procedury stosowane w operacjach dostrajających są dostosowane do rodzajów transakcji i konkretnych celów, jakim służą te operacje. Operacje dostrajające są zazwyczaj przeprowadzane przez KBC w trybie przetargów szybkich lub procedur bilateralnych. Rada Prezesów EBC może postanowić, że w wyjątkowych okolicznościach dostrajające operacje bilateralne mogą być przeprowadzane bezpośrednio przez EBC.

- d) Eurosystem może ponadto przeprowadzać operacje strukturalne w formie emisji certyfikatów dłużnych EBC, transakcji odwracalnych i transakcji bezwarunkowych. Operacje te są przeprowadzane (regularnie lub nieregularnie), kiedy EBC chce skorygować pozycję strukturalną Eurosystemu wobec sektora finansowego. Operacje strukturalne w formie transakcji odwracalnych oraz emisji instrumentów dłużnych są przeprowadzane przez KBC w trybie przetargów standardowych. Operacje strukturalne w formie transakcji bezwarunkowych są zazwyczaj realizowane przez KBC w trybie procedur bilateralnych. Rada Prezesów EBC może postanowić, że w wyjątkowych okolicznościach operacje strukturalne mogą być przeprowadzane bezpośrednio przez EBC.

1.3.2. Operacje kredytowo-depozytowe

Operacje kredytowo-depozytowe mają na celu zasilanie w płynność overnight lub jej absorbowanie, sygnalizowanie ogólnego nastawienia polityki pieniężnej oraz ograniczanie poziomu rynkowej stopy procentowej overnight. Uprawnieni kontrahenci mogą z własnej inicjatywy skorzystać z dwóch operacji kredytowo-depozytowych pod warunkiem spełnienia pewnych operacyjnych warunków dostępu (zob. również tabelę 1):

- a) Kontrahenci mogą skorzystać z kredytu w banku centralnym w celu uzyskania płynności overnight w zamian za aktywa kwalifikowane. W zwykłych okolicznościach nie stosuje się limitów kredytowych ani innych ograniczeń dostępu kontrahentów do kredytu, z wyjątkiem wymogu przedstawienia wystarczających aktywów zabezpieczających. Oprocentowanie kredytu w banku centralnym wyznacza zwykle górny pułap rynkowej stopy procentowej overnight.
- b) Kontrahenci mogą korzystać z depozytu w banku centralnym w celu złożenia w KBC depozytu overnight. W zwykłych okolicznościach nie stosuje się limitów depozytowych ani innych ograniczeń dostępu do tego instrumentu. Oprocentowanie depozytu w banku centralnym wyznacza zwykle dolny poziom rynkowej stopy procentowej overnight.

Operacjami kredytowo-depozytowymi zarządzają w sposób zdecentralizowany KBC.

1.3.3. Rezerwy obowiązkowe

System rezerw obowiązkowych Eurosystemu obejmuje instytucje kredytowe w strefie euro i ma na celu przede wszystkim stabilizację stóp procentowych na rynku pieniężnym oraz stworzenie (lub pogłębienie) strukturalnego niedoboru płynności. Wysokość rezerwy obowiązkowej dla każdej instytucji ustala się według składników jej bilansu. System rezerw obowiązkowych Eurosystemu dopuszcza stosowanie przez instytucje zasady rezerwy uśrednionej, co służy stabilizacji stóp procentowych. Spełnienie wymogów w zakresie utrzymywania rezerw obowiązkowych weryfikuje się na podstawie średniej dziennej wielkości rezerw danej instytucji w okresie utrzymywania rezerwy. Rezerwy obowiązkowe instytucji kredytowych są oprocentowane według stopy podstawowych operacji refinansujących Eurosystemu.

Tabela 1

Operacje polityki pieniężnej Eurosystemu

Operacje polityki pieniężnej	Rodzaje transakcji		Okres zapadalności	Częstotliwość	Procedura
	Zasilanie w płynność	Absorpcja płynności			
<i>Operacje otwartego rynku</i>					
Podstawowe operacje refinansujące	Transakcje odwracalne	—	Jeden tydzień	Co tydzień	Przetarg standardowy
Dłuższe operacje refinansujące	Transakcje odwracalne	—	Trzy miesiące	Co miesiąc	Przetarg standardowy
Operacje dostrajające	Transakcje odwracalne Swapy walutowe	Transakcje odwracalne Przyjmowanie depozytów terminowych Swapy walutowe	Nieznormalizowany	Nieregularnie	Przetarg szybki Procedura bilateralna

Operacje polityki pieniężnej	Rodzaje transakcji		Okres zapadalności	Częstotliwość	Procedura
	Zasilanie w płynność	Absorpcja płynności			
Operacje strukturalne	Transakcje odwrotne	Emisja certyfikatów dłużnych EBC	Znormalizowany/Nieznormalizowany	Regularnie i nieregularnie	Przetarg standardowy
	Bezwarunkowy zakup (outright)	Bezwarunkowa sprzedaż (outright)	—	Nieregularnie	Procedura bilateralna
<i>Operacje kredytowo-depozytowe</i>					
Kredyt w banku centralnym	Transakcje odwrotne	—	Overnight	Dostęp wg uznania kontrahentów	
Depozyt w banku centralnym	—	Depozyty	Overnight	Dostęp wg uznania kontrahentów	

1.4. Kontrahenci

Ramy polityki pieniężnej Eurosystemu mają umożliwić udział szerokiemu kręgowi kontrahentów. Instytucje objęte wymogiem utrzymywania rezerwy obowiązkowej zgodnie z art. 19 ust. 1 Statutu ESBC mają dostęp do operacji kredytowo-depozytowych i mogą uczestniczyć w operacjach otwartego rynku przeprowadzanych w formie przetargów standardowych i transakcji bezwarunkowych. Do udziału w operacjach dostrajających Eurosystem może wybrać ograniczoną liczbę kontrahentów. Do swapów walutowych realizowanych na potrzeby polityki pieniężnej wykorzystuje się aktywnych graczy na rynku walutowym. Grupa kontrahentów uczestniczących w tych operacjach ogranicza się do tych instytucji wybranych do interwencyjnych operacji walutowych Eurosystemu, które mają siedzibę w strefie euro.

Kontrahenci przestrzegają wszystkich ciężących na nich obowiązków wynikających z przepisów o zapobieganiu praniu pieniędzy i zwalczaniu finansowaniu terroryzmu, przy czym uznaje się, że obowiązki te są im znane.

1.5. Aktywa zabezpieczające

Zgodnie z art. 18 ust. 1 Statutu ESBC wszystkie operacje kredytowe Eurosystemu (tzn. operacje polityki pieniężnej zasilające w płynność oraz kredyt śróddzienny) wymagają odpowiedniego zabezpieczenia. Eurosystem akceptuje w tym zakresie szeroki zbiór aktywów. Eurosystem opracował jednolite zasady kwalifikacji zabezpieczeń (zwane także „wspólną listą”) dla wszystkich prowadzonych operacji kredytowych. W dniu 1 stycznia 2007 r. zasady te zastąpiły wcześniejszy system dwóch list, stosowany od początku trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej. Jednolite zasady kwalifikacji zabezpieczeń obejmują aktywa rynkowe i nierynkowe spełniające jednolite dla całej strefy euro kryteria kwalifikacji określone przez Eurosystem. Pod względem jakości aktywów zabezpieczających i możliwości ich wykorzystania w różnych rodzajach operacji polityki pieniężnej Eurosystemu aktywa rynkowe i nierynkowe traktowane są tak samo (z tym wyjątkiem, że aktywa nierynkowe nie są wykorzystywane przez Eurosystem w transakcjach bezwarunkowych). Wszystkie aktywa kwalifikowane można wykorzystywać w operacjach transgranicznych w systemie banków centralnych korespondentów (CCBM), a w przypadku aktywów rynkowych – przez odpowiednie powiązania pomiędzy unijnymi systemami rozrachunku papierów wartościowych (SSS).

1.6. Zmiany ram polityki pieniężnej

Rada Prezesów EBC może w dowolnym momencie zmienić instrumenty, warunki, kryteria i procedury realizacji operacji polityki pieniężnej Eurosystemu.

ROZDZIAŁ 2

UPRAWNIENI KONTRAHENCI

2.1. Ogólne kryteria kwalifikacji

Kontrahenci uczestniczący w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu muszą spełniać określone kryteria kwalifikacji⁽⁶⁾. Kryteria te mają zapewnić dostęp do operacji polityki pieniężnej Eurosystemu szerokiemu kręgowi instytucji, wzmocnić zasadę równego traktowania instytucji w całej strefie euro oraz zapewnić spełnianie przez kontrahentów następujących wymogów operacyjnych i ostrożnościowych:

⁽⁶⁾ W przypadku transakcji bezwarunkowych nie nakłada się z góry żadnych ograniczeń co do wyboru kontrahentów.

- a) Status kontrahentów mogą posiadać jedynie instytucje objęte systemem rezerw obowiązkowych Eurosystemu zgodnie z art. 19 ust. 1 Statutu ESBC. Instytucje zwolnione z obowiązku utrzymywania rezerw obowiązkowych (zob. pkt 7.2) nie mogą korzystać z operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu i operacji otwartego rynku.
- b) Kontrahenci muszą być w dobrej kondycji finansowej. Powinni podlegać przynajmniej jednej formie zharmonizowanego nadzoru Unii/EOG wykonywanego przez organy krajowe⁽⁷⁾. Ze względu na ich specyficzny charakter instytucjonalny w prawie Unii, jako kontrahenci mogą być akceptowane instytucje, o których mowa w art. 123 ust. 2 Traktatu, będące w dobrej sytuacji finansowej, podlegające nadzorowi o standardzie porównywalnym do nadzoru prowadzonego przez właściwe organy krajowe. Jako kontrahenci mogą również być akceptowane instytucje będące w dobrej sytuacji finansowej, które podlegają niezharmonizowanemu nadzorowi sprawowanemu przez właściwe organy krajowe o standardzie porównywalnym do zharmonizowanego nadzoru Unii/EOG, na przykład utworzone w strefie euro oddziały instytucji zarejestrowanych poza EOG.
- c) Sprawne prowadzenie operacji polityki pieniężnej Eurosystemu wymaga, aby kontrahenci spełniali wszystkie kryteria operacyjne określone w odpowiednich ustaleniach umownych lub normatywnych stosowanych przez dany KBC (lub EBC).

Powyższe ogólne kryteria kwalifikacji są jednolite dla całej strefy euro. Instytucje spełniające ogólne kryteria kwalifikacji mogą:

- a) korzystać z operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu; oraz
- b) uczestniczyć w operacjach otwartego rynku Eurosystemu prowadzonych w trybie przetargów standardowych.

Z operacji kredytowo-depozytowych i operacji otwartego rynku prowadzonych przez Eurosystem w trybie przetargów standardowych instytucje mogą korzystać wyłącznie za pośrednictwem KBC państwa członkowskiego, w którym są zarejestrowane. Jeżeli dana instytucja posiada jednostki organizacyjne (centralę lub oddziały) w więcej niż jednym państwie członkowskim, każda jednostka organizacyjna ma dostęp do tych operacji za pośrednictwem KBC państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę, natomiast oferty przetargowe danej instytucji mogą być składane tylko przez jedną jednostkę organizacyjną (centralę albo wyznaczony oddział) w każdym państwie członkowskim.

2.2. Wybór kontrahentów do przetargów szybkich i operacji bilateralnych

W przypadku transakcji bezwarunkowych nie nakłada się z góry żadnych ograniczeń co do wyboru kontrahentów.

W przypadku swapów walutowych realizowanych na potrzeby polityki pieniężnej kontrahenci muszą być w stanie sprawnie przeprowadzać wysokokotowate operacje walutowe w każdych warunkach rynkowych. W swapach walutowych mogą uczestniczyć kontrahenci mający siedzibę w strefie euro, dopuszczeni do udziału w interwencyjnych operacjach walutowych Eurosystemu. Kryteria i procedury stosowane przy wyborze kontrahentów do interwencyjnych operacji walutowych przedstawia dodatek 3.

W przypadku innych operacji prowadzonych w trybie przetargów szybkich i procedur bilateralnych (dostrajające transakcje odwrotne oraz przyjmowanie depozytów terminowych) każdy KBC wybiera grupę kontrahentów spośród instytucji mających siedzibę w jego państwie członkowskim, które spełniają ogólne kryteria kwalifikacji. W tym przypadku podstawowym kryterium wyboru jest prowadzenie działalności na rynku pieniężnym. Można ponadto stosować inne kryteria, np. efektywność działu transakcyjnego lub potencjał ofertowy.

W przetargach szybkich i operacjach bilateralnych KBC zawierają transakcje z kontrahentami z odpowiednich grup kontrahentów operacji dostrajających. Mogą one także prowadzić przetargi szybkie i operacje bilateralne z szerszą grupą kontrahentów.

Rada Prezesów EBC może postanowić, że w wyjątkowych okolicznościach bilateralne operacje dostrajające mogą być przeprowadzane bezpośrednio przez EBC. W operacjach bilateralnych prowadzonych przez EBC kontrahentów dobiera się na zasadzie rotacji spośród tych kontrahentów ze strefy euro, którzy kwalifikują się do przetargów szybkich i operacji bilateralnych, aby zapewnić im równy dostęp.

2.3. Sankcje w przypadku niewykonania zobowiązań przez kontrahenta

Na instytucje, które nie spełniają zobowiązań wynikających z rozporządzeń i decyzji EBC w sprawie rezerw obowiązkowych, EBC nakłada sankcje zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2532/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącym uprawnień Europejskiego Banku Centralnego do nakładania sankcji⁽⁸⁾, rozporządzeniem Europejskiego Banku Centralnego (WE) nr 2157/1999 z dnia 23 września 1999 r. w sprawie uprawnień Europejskiego Banku Centralnego do nakładania sankcji (EBC/1999/4)⁽⁹⁾, rozporządzeniem Rady (WE) nr 2531/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącym stosowania stóp rezerw obowiązkowych przez Europejski Bank Centralny⁽¹⁰⁾, oraz rozporządzeniem (WE) nr 1745/2003 Europejskiego Banku Centralnego z dnia

⁽⁷⁾ Zharmonizowany nadzór nad instytucjami kredytowymi opiera się na dyrektywie 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.U. L 177 z 30.6.2006, s. 1).

⁽⁸⁾ Dz.U. L 318 z 27.11.1998, s. 4.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 264 z 12.10.1999, s. 21.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 318 z 27.11.1998, s. 1.

12 września 2003 r. dotyczącym stosowania rezerw obowiązkowych (EBC/2003/9) ⁽¹⁾. Znajdujące zastosowanie sankcje i tryb ich stosowania określone są w wyżej wskazanych rozporządzeniach. W przypadku poważnych naruszeń wymagań dotyczących rezerwy obowiązkowej Eurosystem może ponadto zawiesić udział kontrahentów w operacjach otwartego rynku.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w ustaleniach umownych lub normatywnych stosowanych przez odpowiedni KBC (lub przez EBC), Eurosystem będzie nakładać kary finansowe na kontrahentów lub zawieszать ich udział w operacjach otwartego rynku w przypadku niespełniania przez nich zobowiązań wynikających z ustaleń umownych lub normatywnych stosowanych przez KBC (lub przez EBC).

Dotyczy to przypadków naruszenia a) reguł przetargowych, gdy kontrahent nie przekazuje wystarczającej ilości aktywów zabezpieczających lub środków pieniężnych ⁽²⁾ w celu pokrycia (na dzień rozliczenia) lub nie zabezpiecza do terminu zapadalności operacji, w wyniku wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, środków, które mu przyznano w ramach operacji zasilającej w płynność, lub gdy nie dostarcza wystarczającej kwoty środków pieniężnych do rozliczenia kwoty, jaką mu przyznano w ramach operacji absorbującej płynność; oraz b) zasad transakcji bilateralnych, gdy kontrahent nie dostarcza wystarczającej ilości kwalifikowanych aktywów zabezpieczających lub gdy nie dostarcza wystarczającej kwoty środków pieniężnych do rozliczenia kwoty uzgodnionej w ramach transakcji bilateralnych bądź gdy nie składa zabezpieczenia nierozliczonych transakcji bilateralnych w dowolnym czasie przed ich zapadalnością w wyniku wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego.

Dotyczy to również przypadków niestosowania się kontrahenta do: a) zasad wykorzystywania aktywów zabezpieczających (gdy kontrahent wykorzystuje aktywa, które nie kwalifikują się lub przestały się kwalifikować albo których kontrahent nie może użyć, na przykład z powodu bliskich powiązań lub tożsamości emitenta/gwaranta i kontrahenta); oraz b) procedur na koniec dnia lub warunków dostępu do kredytu w banku centralnym (gdy kontrahent mający ujemne saldo na rachunku rozliczeniowym na koniec dnia nie spełnia warunków dostępu do kredytu w banku centralnym).

Ponadto zawieszenie zastosowane wobec kontrahenta naruszającego zasady może obejmować oddziały tej samej instytucji mające siedzibę w innych państwach członkowskich. Jeżeli jest to konieczne z uwagi na powagę naruszenia, czego dowodem może być na przykład jego częstotliwość lub długotrwałość, jako środek wyjątkowy można zawiesić na pewien czas udział kontrahenta we wszystkich przyszłych operacjach polityki pieniężnej.

Kary finansowe nakładane przez KBC w przypadku naruszenia zasad dotyczących operacji przetargowych, transakcji bilateralnych, aktywów zabezpieczających, procedur na koniec dnia lub warunków dostępu do kredytu w banku centralnym oblicza się według określonej z góry stopy karnych odsetek (przedstawionej w dodatku 6).

2.4. Środki podejmowane ze względu na wymogi ostrożności lub w razie niewykonania zobowiązań

2.4.1. Środki podejmowane ze względu na wymogi ostrożności

Eurosystem może podjąć następujące środki ze względu na wymogi ostrożności:

- a) zgodnie z postanowieniami zawartymi w ustaleniach umownych lub normatywnych stosowanych przez dany KBC lub przez EBC, Eurosystem może zawiesić, ograniczyć lub zamknąć dostęp określonego kontrahenta do instrumentów polityki pieniężnej;
- b) Eurosystem może odrzucić aktywa przedstawione przez określonych kontrahentów jako zabezpieczenie operacji kredytowych Eurosystemu, ograniczyć ich wykorzystanie lub zastosować do nich dodatkowe redukcje wartości w wycenie (haircut).

2.4.2. Środki podejmowane w razie niewykonania zobowiązań

Eurosystem może zawiesić, ograniczyć lub zamknąć dostęp do operacji polityki pieniężnej w stosunku do kontrahentów będących w stanie niewykonania zobowiązania zgodnie z odpowiednimi ustaleniami umownymi lub normatywnymi stosowanymi przez KBC.

2.4.3. Współmierność i brak dyskryminacji w stosowaniu środków uznaniowych

Wszelkie środki o charakterze uznaniowym wymagane dla zapewnienia ostrożnego zarządzania ryzykiem Eurosystem określa i stosuje w sposób współmierny i wykluczający dyskryminację. Każdy środek o charakterze uznaniowym podjęty wobec określonego kontrahenta zostanie w odpowiedni sposób uzasadniony.

ROZDZIAŁ 3

OPERACJE OTWARTEGO RYNKU

Operacje otwartego rynku odgrywają ważną rolę w polityce pieniężnej Eurosystemu. Są one stosowane do sterowania stopami procentowymi, zarządzania płynnością na rynku oraz sygnalizowania nastawienia polityki pieniężnej. Operacje otwartego rynku Eurosystemu można podzielić na cztery kategorie pod względem celu, regularności i procedur: podstawowe operacje refinansujące, dłuższe operacje refinansujące, operacje dostrajające i operacje strukturalne. Jeśli chodzi o wykorzystywane instrumenty, głównym instrumentem otwartego rynku stosowanym przez Eurosystem są transakcje odwracalne. Mogą one być wykorzystywane we wszystkich czterech kategoriach operacji, natomiast w strukturalnych

⁽¹⁾ Dz.U. L 250 z 2.10.2003, s. 10.

⁽²⁾ W odpowiednich przypadkach w odniesieniu do wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego.

operacjach absorbujących płynność można wykorzystywać certyfikaty dłużne EBC. Operacje strukturalne mogą być również prowadzone za pomocą transakcji bezwarunkowych, tzn. zakupów i sprzedaży. W Eurosystemie dostępne są ponadto dwa inne instrumenty do prowadzenia operacji dostrajających: swapy walutowe i przyjmowanie depozytów terminowych. W następujących punktach przedstawiono charakterystykę poszczególnych rodzajów instrumentów otwartego rynku wykorzystywanych przez Eurosystem.

3.1. Transakcje odwracalne

3.1.1. Charakterystyka ogólna

3.1.1.1. Rodzaj instrumentu

Transakcje odwracalne obejmują operacje, w ramach których Eurosystem kupuje lub sprzedaje aktywa kwalifikowane na podstawie umów repo, lub prowadzi operacje kredytowe stosując jako zabezpieczenie aktywa kwalifikowane. Transakcje odwracalne wykorzystuje się w podstawowych i dłuższych operacjach refinansujących. Eurosystem może je ponadto wykorzystywać w operacjach strukturalnych i dostrajających.

3.1.1.2. Charakter prawny

KBC mogą przeprowadzać transakcje odwracalne w formie umów repo (tzn. własność aktywów jest przenoszona na wierzyciela, a strony umawiają się na odwrócenie transakcji w przyszłości przez przeniesienie aktywów z powrotem na dłużnika) lub kredytów zabezpieczonych (tzn. na aktywach ustanawiane jest skuteczne zabezpieczenie, ale prawo własności aktywów – przy założeniu spełnienia zobowiązania z tytułu kredytu – zachowuje dłużnik). Inne postanowienia dotyczące transakcji odwracalnych opartych na umowach repo są określone w ustaleniach umownych stosowanych przez dany KBC (lub EBC). Uzgodnienia dotyczące transakcji odwracalnych opartych na kredytach zabezpieczonych uwzględniają różne procedury i wymogi formalne potrzebne do ustanowienia, a następnie realizacji danego zabezpieczenia (np. zastawu, cesji na zabezpieczenie, czy innego typu zabezpieczenia na aktywach) obowiązujące w różnych systemach prawnych.

3.1.1.3. Warunki oprocentowania

W przypadku umowy repo różnica między ceną zakupu a ceną odkupu odpowiada wartości odsetek należnych od pożyczonej kwoty do terminu zapadalności operacji, tzn. cena odkupu obejmuje odpowiednią kwotę odsetek do zapłaty. Oprocentowanie transakcji odwracalnej w formie kredytu zabezpieczonego ustala się przez zastosowanie określonej stopy procentowej do kwoty kredytu w okresie zapadalności operacji. Stopa procentowa stosowana w odwracalnych operacjach otwartego rynku Eurosystemu to prosta stopa procentowa obliczana zgodnie z konwencją „dni faktyczne/360”.

3.1.2. Podstawowe operacje refinansujące

Podstawowe operacje refinansujące to najważniejsze operacje otwartego rynku prowadzone przez Eurosystem, odgrywające zasadniczą rolę w sterowaniu stopami procentowymi, zarządzaniu płynnością na rynku i sygnalizowaniu nastawienia polityki pieniężnej.

Cechy operacyjne podstawowych operacji refinansujących można podsumować następująco:

- a) są to operacje odwracalne zasilające w płynność;
- b) przeprowadzane są regularnie co tydzień ⁽¹³⁾;
- c) zazwyczaj mają tygodniowy termin zapadalności ⁽¹⁴⁾;
- d) są przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez KBC;
- e) są realizowane w formie przetargów standardowych (określonych w pkt 5.1);
- f) oferty przetargowe mogą składać wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikacji (określone w pkt 2.1);
- g) do zabezpieczenia podstawowych operacji refinansujących kwalifikują się aktywa rynkowe i nierynkowe (określone w rozdziale 6).

3.1.3. Dłuższe operacje refinansujące

Eurosystem przeprowadza również regularne operacje refinansujące, zazwyczaj o trzymiesięcznym terminie zapadalności, których celem jest zapewnienie na dłuższy okres dodatkowego refinansowania dla sektora finansowego. Operacje te z założenia nie służą do sygnalizowania nastawienia polityki pieniężnej; z tego względu Eurosystem nie wpływa w nich zazwyczaj na stopy procentowe na rynku. Dłuższe operacje refinansujące

⁽¹³⁾ Podstawowe i dłuższe operacje refinansujące są przeprowadzane zgodnie z ogłaszaniem z góry kalendarzem operacji przetargowych Eurosystemu (zob. również pkt 5.1.2), który można znaleźć na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu i na stronach internetowych Eurosystemu (zob. dodatek 5).

⁽¹⁴⁾ Termin zapadalności podstawowych i dłuższych operacji refinansujących może czasami być inny, w zależności m.in. od dni wolnych od pracy w państwach członkowskich.

przeprowadza się zazwyczaj w formie przetargów procentowych; EBC każdorazowo informuje o kwocie do przydziału w kolejnych przetargach. W wyjątkowych okolicznościach Eurosystem może również przeprowadzać dłuższe operacje refinansujące w formie przetargów kwotowych.

Cechy operacyjne dłuższych operacji refinansujących można podsumować następująco:

- a) są to operacje odwracalne zasilające w płynność;
- b) są przeprowadzane regularnie co miesiąc ⁽¹⁵⁾;
- c) zazwyczaj mają trzymiesięczny termin zapadalności ⁽¹⁶⁾;
- d) są przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez KBC;
- e) są realizowane w formie przetargów standardowych (określonych w pkt 5.1);
- f) oferty przetargowe mogą składać wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikacji (określone w pkt 2.1); oraz
- g) do zabezpieczenia dłuższych operacji refinansujących kwalifikują się aktywa rynkowe i nierynkowe (określone w rozdziale 6).

3.1.4. *Odwracalne operacje dostrajające*

Eurosystem może przeprowadzać operacje dostrajające w formie odwracalnych transakcji otwartego rynku. Celem operacji dostrajających jest zarządzanie płynnością na rynku i sterowanie stopami procentowymi, w szczególności dla złagodzenia wpływu niespodziewanych wahań płynności na rynku na stopy procentowe. Operacje dostrajające mogą być przeprowadzane w ostatnim dniu okresu utrzymywania rezerwy w celu przeciwdziałania nierównowagom płynności, które mogły się nagromadzić od przyznania ostatniej podstawowej operacji refinansowej. Ewentualna konieczność szybkiego reagowania w przypadku nieoczekiwanych zmian sytuacji rynkowej uzasadnia zachowanie dużej elastyczności w wyborze procedur i cech operacyjnych tych operacji.

Cechy operacyjne odwracalnych operacji dostrajających można podsumować następująco:

- a) mogą mieć formę operacji zasilających w płynność lub absorbujących płynność;
- b) ich częstotliwość nie jest ujednoczona;
- c) termin zapadalności nie jest ujednoczony;
- d) zasilające w płynność odwracalne transakcje dostrajające zazwyczaj przeprowadza się w formie przetargów szybkich, chociaż nie wyklucza się możliwości zastosowania procedur bilateralnych (zob. rozdział 5);
- e) absorbujące płynność odwracalne transakcje dostrajające z zasady przeprowadza się w formie procedur bilateralnych (określonych w pkt 5.2);
- f) są one zazwyczaj realizowane w sposób zdecentralizowany przez KBC (Rada Prezesów EBC może postanowić, że w wyjątkowych okolicznościach bilateralne odwracalne operacje dostrajające mogą być przeprowadzane przez EBC);
- g) do udziału w odwracalnych operacjach dostrajających Eurosystem może wybrać ograniczoną liczbę kontrahentów, zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 2.2; oraz
- h) do zabezpieczenia odwracalnych operacji dostrajających kwalifikują się aktywa rynkowe i nierynkowe (zdefiniowane w rozdziale 6).

3.1.5. *Odwracalne operacje strukturalne*

Eurosystem może przeprowadzać operacje strukturalne, w formie odwracalnych transakcji otwartego rynku, w celu skorygowania pozycji strukturalnej Eurosystemu wobec sektora finansowego.

Cechy operacyjne odwracalnych operacji strukturalnych można podsumować następująco:

- a) są to operacje zasilające w płynność;
- b) ich częstotliwość może być regularna lub nieregularna;

⁽¹⁵⁾ Podstawowe i dłuższe operacje refinansujące są przeprowadzane zgodnie z ogłaszanym z góry kalendarzem operacji przetargowych Eurosystemu (zob. również pkt 5.1.2), który można znaleźć na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu i na stronach internetowych Eurosystemu (zob. dodatek 5).

⁽¹⁶⁾ Termin zapadalności podstawowych i dłuższych operacji refinansujących może czasami być inny, w zależności m.in. od dni wolnych od pracy w państwach członkowskich.

- c) termin zapadalności nie jest z góry ujednoczony;
- d) są realizowane w formie przetargów standardowych (określonych w pkt 5.1);
- e) są przeprowadzane w sposób zdecentralizowany przez KBC;
- f) oferty przetargowe mogą składać wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikacji (określone w pkt 2.1);
- g) do zabezpieczenia odwracalnych operacji strukturalnych kwalifikują się aktywa rynkowe i nierynkowe (określone w rozdziale 6).

3.2. **Transakcje bezwarunkowe (outright)**

3.2.1. *Rodzaj instrumentu*

Transakcje bezwarunkowe otwartego rynku to operacje, w ramach których Eurosystem kupuje bezwarunkowo (outright) lub sprzedaje bezwarunkowo (outright) aktywa kwalifikowane na rynku. Transakcje takie zawiera się wyłącznie w celach strukturalnych.

3.2.2. *Charakter prawny*

Zawarcie transakcji bezwarunkowej oznacza pełne przeniesienie własności ze sprzedającego na kupującego bez związanego z tym powrotnego przeniesienia własności na sprzedającego. Transakcje zawiera się zgodnie z konwencją rynkową dotyczącą instrumentu dłużnego wykorzystanego w danej transakcji.

3.2.3. *Warunki cenowe*

Przy kalkulacji cen Eurosystem działa zgodnie z konwencją rynkową najczęściej stosowaną do instrumentów dłużnych wykorzystanych w danej transakcji.

3.2.4. *Inne cechy operacyjne*

Cechy operacyjne transakcji bezwarunkowej Eurosystemu można podsumować następująco:

- a) mogą przyjmować formę operacji zasilających w płynność (zakup bezwarunkowy) lub absorbujących płynność (sprzedaż bezwarunkowa);
- b) ich częstotliwość nie jest ujednoczona;
- c) są realizowane w formie procedur bilateralnych (określonych w pkt 5.2);
- d) są one zazwyczaj realizowane w sposób zdecentralizowany przez KBC (Rada Prezesów EBC może postanowić, że w wyjątkowych okolicznościach transakcje bezwarunkowe mogą być przeprowadzane przez EBC);
- e) nie nakłada się z góry żadnych ograniczeń co do wyboru kontrahentów uczestniczących w transakcjach bezwarunkowych; oraz
- f) jako przedmiot transakcji bezwarunkowych wykorzystuje się wyłącznie aktywa rynkowe (określone w rozdziale 6).

3.3. **Emisja certyfikatów dłużnych EBC**

3.3.1. *Rodzaj instrumentu*

EBC może emitować certyfikaty dłużne w celu skorygowania strukturalnej pozycji Eurosystemu wobec sektora finansowego, aby stworzyć (lub zwiększyć) niedobór płynności na rynku.

3.3.2. *Charakter prawny*

Certyfikat dłużny EBC stanowi zobowiązanie dłużne EBC wobec posiadacza certyfikatu. Certyfikaty te są emitowane i przechowywane w formie zapisów księgowych w depozytach papierów wartościowych w strefie euro. EBC nie nakłada żadnych ograniczeń co do zbywalności certyfikatów. Inne postanowienia dotyczące certyfikatów dłużnych EBC zostaną zawarte w zasadach i warunkach dotyczących konkretnych certyfikatów.

3.3.3. *Oprocentowanie*

Certyfikaty dłużne EBC emituje się z dyskontem, tzn. poniżej wartości nominalnej i wykupuje w terminie zapadalności według wartości nominalnej. Różnica pomiędzy ceną emisyjną z dyskontem a wartością nominalną jest równa odsetkom narosłym od ceny emisyjnej z dyskontem według uzgodnionej stopy oprocentowania w okresie zapadalności certyfikatu. Stosowana stopa procentowa to prosta stopa procentowa obliczana zgodnie z konwencją „dni faktyczne/360”. Kalkulację ceny emisyjnej z dyskontem przedstawiono w ramce 1.

RAMKA 1

Emisja certyfikatów dłużnych EBC

Cena emisyjna z dyskontem wynosi:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_1 \times D}{36\,000}}$$

gdzie:

N = wartość nominalna certyfikatu dłużnego EBC

r_1 = stopa oprocentowania (w %)

D = zapadalność certyfikatu dłużnego EBC (w dniach)

P_T = cena emisyjna z dyskontem certyfikatu dłużnego EBC

3.3.4. *Inne cechy operacyjne*

Cechy operacyjne emisji certyfikatów dłużnych EBC można podsumować następująco:

- a) certyfikaty emituje się w celu absorpcji płynności z rynku;
- b) częstotliwość ich emisji może być regularna lub nieregularna;
- c) certyfikaty mają termin zapadalności poniżej 12 miesięcy;
- d) certyfikaty emituje się w formie przetargów standardowych (określonych w pkt 5.1);
- e) przetargi i rozliczenia certyfikatów przeprowadzają w sposób zdecentralizowany KBC;
- f) oferty przetargowe mogą składać wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikacji (określone w pkt 2.1).

3.4. **Swapy walutowe**

3.4.1. *Rodzaj instrumentów*

Swapy walutowe przeprowadzane do celów polityki pieniężnej obejmują równoczesne transakcje kasowe i terminowe w euro wobec waluty obcej. Wykorzystuje się je do celów dostrajających, głównie w celu zarządzania płynnością na rynku i sterowania stopami procentowymi.

3.4.2. *Charakter prawny*

Swapy walutowe przeprowadzane do celów polityki pieniężnej to operacje, w ramach których Eurosystem kupuje (lub sprzedaje) euro za obcą walutę po kursie kasowym i jednocześnie odsprzedaje (lub odkupuje) euro po kursie terminowym w określonej dacie. Inne postanowienia dotyczące swapów walutowych określone są w ustaleniach umownych stosowanych przez dany KBC (lub EBC).

3.4.3. *Waluta i kurs wymiany*

Z zasady operacje Eurosystemu dotyczą wyłącznie walut znajdujących się w powszechnym obrocie i są zgodne z normalną praktyką rynkową. W każdym swapie walutowym Eurosystem i kontrahenci uzgadniają punkty swapowe transakcji. W punktach swapowych wyraża się różnicę między kursami walutowymi transakcji terminowej i transakcji kasowej. Punkty swapowe euro wobec obcej waluty kwotuje się zgodnie z ogólnymi zasadami rynkowymi. Sposób ustalania kursów swapów walutowych przedstawiono w ramce 2.

3.4.4. *Inne cechy operacyjne*

Cechy operacyjne swapów walutowych można podsumować następująco:

- a) mogą mieć formę operacji zasilających w płynność lub absorbujących płynność;
- b) ich częstotliwość nie jest ujednolicona;
- c) termin zapadalności nie jest ujednolicony;
- d) są realizowane w formie przetargów szybkich lub procedur bilateralnych (zob. rozdział 5);
- e) są one zazwyczaj realizowane w sposób zdecentralizowany przez KBC (Rada Prezesów EBC może postanowić, że w wyjątkowych okolicznościach bilateralne swapy walutowe mogą być przeprowadzane przez EBC); oraz
- f) do udziału w swapach walutowych Eurosystem może wybrać ograniczoną liczbę kontrahentów, zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 2.2 i dodatku 3.

RAMKA 2

Swapy walutowe

S = kurs kasowy (w dacie transakcji swapa walutowego) między euro (EUR) i walutą obcą ABC

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = kurs terminowy między euro i walutą obcą ABC w dacie odkupu swapu (M)

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

ΔM = punkty terminowe między euro i ABC w dacie odkupu swapu (M)

$$\Delta_M = F_M - S$$

$N(.)$ = wartość kasowa waluty; $N(.)_M$ to wartość terminowa waluty:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ lub } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ lub } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

3.5. Przyjmowanie depozytów terminowych**3.5.1. Rodzaj instrumentów**

Eurosystem może zaprosić kontrahentów do składania oprocentowanych depozytów terminowych w KBC państwa członkowskiego, w którym kontrahent ma siedzibę. Przyjmowanie depozytów terminowych przewiduje się wyłącznie w celach dostrajających, aby dokonać absorpcji płynności z rynku.

3.5.2. Charakter prawny

Depozyty przyjmowane od kontrahentów są depozytami terminowymi o stałym oprocentowaniu. Krajowe banki centralne nie udzielają żadnych zabezpieczeń w zamian za przyjęte depozyty.

3.5.3. Oprocentowanie

Depozyty są oprocentowane według prostej stopy procentowej obliczanej zgodnie z konwencją „dni faktyczne/360”. Odsetki wypłacane są w dacie zapadalności depozytu.

3.5.4. Inne cechy operacyjne

Cechy operacyjne depozytów terminowych można podsumować następująco:

- a) depozyty przyjmuje się w celu absorpcji płynności;
- b) częstotliwość ich przyjmowania nie jest ujednoczona;
- c) termin zapadalności depozytów nie jest ujednoczony;
- d) przyjmowanie depozytów jest zazwyczaj realizowane w formie przetargów szybkich, chociaż nie wyklucza się możliwości zastosowania procedur bilateralnych (zob. rozdział 5);
- e) przyjmowanie depozytów jest zazwyczaj realizowane w sposób zdecentralizowany przez KBC (Rada Prezesów EBC może postanowić, że w wyjątkowych okolicznościach bilateralne przyjmowanie depozytów terminowych⁽¹⁷⁾ może być przeprowadzane przez EBC); oraz
- f) do udziału w przyjmowaniu depozytów terminowych Eurosystem może wybrać ograniczoną liczbę kontrahentów, zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 2.2.

ROZDZIAŁ 4

OPERACJE KREDYTOWO-DEPOZYTOWE**4.1. Kredyt w banku centralnym****4.1.1. Rodzaj instrumentu**

Kontrahenci mogą skorzystać z kredytu w banku centralnym do pozyskania płynności overnight po określonej z góry stopie procentowej pod zastaw aktywów kwalifikowanych (jak wskazano w rozdziale 6). Kredyt ma

⁽¹⁷⁾ Depozyty terminowe są utrzymywane na rachunkach w KBC; dotyczy to także przypadków, gdy operacje te są przeprowadzane w sposób scentralizowany przez EBC.

zaspokajając czasowe zapotrzebowanie kontrahentów na płynność. W zwykłych okolicznościach oprocentowanie kredytu wyznacza górny pułap rynkowej stopy procentowej overnight. Zasady i warunki kredytu są identyczne w całej strefie euro.

4.1.2. Charakter prawny

KBC mogą dostarczać płynność w postaci kredytu w banku centralnym udzielanego w formie umów repo z terminem overnight (tzn. własność aktywów stanowiących zabezpieczenie takiego kredytu przechodzi na wierzyciela, przy czym strony uzgadniają przekazanie tych aktywów z powrotem dłużnikowi następnego dnia roboczego) lub zabezpieczonych kredytów overnight (tzn. na aktywach ustanawia się skuteczne zabezpieczenie, ale prawo własności aktywów – przy założeniu spełnienia zobowiązania z tytułu kredytu – zachowuje dłużnik). Inne postanowienia dotyczące umów repo określone są w ustaleniach umownych stosowanych przez dany KBC. Uzgodnienia dotyczące dostarczenia płynności w formie kredytów zabezpieczonych uwzględniają różne procedury i wymogi formalne potrzebne dla ustanowienia, a następnie realizacji danego zabezpieczenia (zastawu, cesji na zabezpieczenie, czy innego typu zabezpieczenia na aktywach) obowiązujące w różnych systemach prawnych.

4.1.3. Warunki dostępu

Dostęp do kredytu w banku centralnym mają instytucje spełniające ogólne kryteria kwalifikacji określone w pkt 2.1. Dostępu tego udziela KBC państwa członkowskiego, w którym dana instytucja ma siedzibę. Dostęp do kredytu w banku centralnym udzielany jest wyłącznie w dniach, w których system TARGET2⁽¹⁸⁾ prowadzi działalność⁽¹⁹⁾. W dniach, kiedy nie działają systemy SSS, dostępu do kredytu w banku centralnym udziela się na podstawie aktywów zabezpieczających złożonych wcześniej w KBC.

Na koniec każdego dnia roboczego salda debetowe na rachunkach rozliczeniowych kontrahentów w KBC automatycznie uznaje się za zlecenia udzielenia kredytu w banku centralnym. Procedury dostępu na koniec dnia do kredytu w banku centralnym są określone w pkt 5.3.3.

Kontrahent może również uzyskać dostęp do kredytu w banku centralnym przesyłając zlecenie do KBC państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę. Aby zrealizować zlecenie w systemie TARGET2 tego samego dnia, KBC musi je otrzymać najpóźniej 15 minut po terminie zamknięcia systemu TARGET2⁽²⁰⁾,⁽²¹⁾. Z zasady termin zamknięcia TARGET2 przypada o godz. 18.00 czasu EBC (czasu środkowoeuropejskiego). Termin złożenia zlecenia udostępnienia kredytu w banku centralnym jest przedłużony o dodatkowe 15 minut w ostatnim dniu roboczym Eurosystemu w okresie utrzymywania rezerwy. W zleceniu należy podać kwotę kredytu oraz – jeżeli aktywa zabezpieczające dla transakcji nie zostały dotychczas złożone w KBC – podać, jakie aktywa zabezpieczające zostaną dostarczone w ramach transakcji.

Oprócz wymogu dostarczenia wystarczających kwalifikowanych aktywów zabezpieczających nie ma ograniczenia co do kwoty środków, które mogą zostać przekazane z tytułu kredytu w banku centralnym.

4.1.4. Termin zapadalności i oprocentowanie

Terminem zapadalności kredytu w banku centralnym jest następny dzień roboczy (overnight). Kontrahenci bezpośrednio uczestniczący w systemie TARGET2 spłacają kredyt następnego dnia, w którym działają (i) system TARGET2; oraz (ii) odpowiedni system SSS, w godzinach otwarcia tych systemów.

Stopa procentowa jest ogłaszana z góry przez Eurosystem i obliczana jako prosta stopa procentowa zgodnie z konwencją „dni faktyczne/360”. EBC może w dowolnym momencie zmienić stopę procentową, ze skutkiem najwcześniejszym od następnego dnia roboczego Eurosystemu⁽²²⁾,⁽²³⁾. Odsetki od kredytu płatne są razem ze spłatą kredytu.

4.1.5. Zawieszenie kredytów w banku centralnym

Dostępu do kredytu w banku centralnym udziela się wyłącznie zgodnie z celami i ogólnymi przesłankami polityki pieniężnej EBC. EBC może w dowolnym momencie zmodyfikować warunki dostępu do kredytu albo dostępu ten zawiesić.

⁽¹⁸⁾ Od dnia 19 maja 2008 r. w miejsce zdecentralizowanej infrastruktury technicznej TARGET wprowadzono system TARGET2. System TARGET2 składa się z jednolitej wspólnej platformy (poprzez którą składa się i przetwarza wszystkie zlecenia płatnicze i technicznie w ten sam sposób odbiera się płatności), oraz tam, gdzie ma to zastosowanie, z własnych krajowych systemów rachunkowości KBC.

⁽¹⁹⁾ Ponadto dostęp do kredytu w banku centralnym jest udzielany wyłącznie kontrahentom mającym dostęp do rachunku w KBC, poprzez który mogą być rozliczane transakcje, na przykład na jednolitej wspólnej platformie TARGET2.

⁽²⁰⁾ W niektórych państwach członkowskich krajowy bank centralny lub któryś z jego oddziałów może nie być czynny na potrzeby prowadzenia operacji polityki pieniężnej w pewne dni robocze Eurosystemu z powodu ogólnokrajowych lub regionalnych dni wolnych od pracy. W takich przypadkach odpowiedni krajowy bank centralny winien poinformować kontrahentów z wyprzedzeniem, jakie działania należy przedsięwziąć w celu uzyskania dostępu do kredytu w banku centralnym w dni wolne od pracy.

⁽²¹⁾ Dni zamknięcia systemu TARGET2 są ogłaszane na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu i na stronach internetowych Eurosystemu (zob. dodatek 5).

⁽²²⁾ W całym niniejszym dokumencie „dzień roboczy Eurosystemu” oznacza każdy dzień, w którym EBC i co najmniej jeden krajowy bank centralny są czynne na potrzeby prowadzenia operacji polityki pieniężnej Eurosystemu.

⁽²³⁾ Rada Prezesów podejmuje decyzje w sprawie zmiany stóp procentowych zazwyczaj na pierwszym posiedzeniu w miesiącu, kiedy ocenia się nastawienie w polityce pieniężnej. Decyzje te obowiązują zwykle od początku nowego okresu utrzymywania rezerw obowiązkowych.

4.2. **Depozyt w banku centralnym**

4.2.1. *Rodzaj instrumentu*

Kontrahenci mogą korzystać z depozytu w banku centralnym w celu złożenia w KBC depozytu overnight. Depozyty oprocentowane są według z góry określonej stopy procentowej. W zwykłych okolicznościach oprocentowanie depozytu wyznacza dolny poziom rynkowej stopy procentowej overnight. Zasady i warunki depozytu w banku centralnym są identyczne w całej strefie euro ⁽²⁴⁾.

4.2.2. *Charakter prawny*

Depozyty overnight przyjmowane od kontrahentów oprocentowane są według stałej stopy procentowej. Kontrahent nie otrzymuje w zamian za depozyt żadnego zabezpieczenia.

4.2.3. *Warunki dostępu* ⁽²⁵⁾

Dostęp do depozytu w banku centralnym mają instytucje spełniające ogólne kryteria kwalifikacji określone w pkt 2.1. Dostępu do depozytu w banku centralnym udziela KBC państwa członkowskiego, w którym dana instytucja ma siedzibę. Depozyt w banku centralnym można złożyć wyłącznie w dniach, w których działa system TARGET2 ⁽²⁶⁾.

W celu uzyskania dostępu do depozytu w banku centralnym kontrahent przesyła zlecenie do KBC państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę. Aby zrealizować zlecenie w systemie TARGET2 tego samego dnia, KBC musi je otrzymać najpóźniej 15 minut po terminie zamknięcia systemu TARGET2, który z zasady przypada o godz. 18.00 czasu EBC (czasu środkowoeuropejskiego) ⁽²⁷⁾, ⁽²⁸⁾. Termin złożenia zlecenia udostępnienia depozytu w banku centralnym jest przedłużony o dodatkowe 15 minut w ostatnim dniu roboczym Eurosystemu w okresie utrzymywania rezerwy. W zleceniu należy podać wielkość depozytu.

Nie ma ograniczeń co do wielkości depozytu, jaki może złożyć kontrahent.

4.2.4. *Termin zapadalności i oprocentowanie*

Terminem zapadalności depozytów w banku centralnym jest następny dzień roboczy (overnight). W przypadku kontrahentów uczestniczących bezpośrednio w systemie TARGET2 terminem zapadalności depozytów w banku centralnym jest chwila otwarcia tego systemu w następnym dniu jego działalności.

Stopa procentowa jest ogłaszana z góry przez Eurosystem i obliczana jako prosta stopa procentowa zgodnie z konwencją „dni faktyczne/360”. EBC może w dowolnym momencie zmienić stopę procentową, ze skutkiem najwcześniej od następnego dnia roboczego Eurosystemu ⁽²⁹⁾. Odsetki od depozytu płatne są w dacie jego zapadalności.

4.2.5. *Zawieszenie depozytów w banku centralnym*

Dostępu do depozytu w banku centralnym udziela się wyłącznie zgodnie z celami i ogólnymi przesłankami polityki pieniężnej EBC. EBC może w dowolnym momencie zmodyfikować warunki dostępu do depozytu albo dostęp ten zawiesić.

ROZDZIAŁ 5

PROCEDURY

5.1. **Procedury przetargowe**

5.1.1. *Charakterystyka ogólna*

Operacje otwartego rynku Eurosystemu prowadzi się na ogół w formie przetargów. Procedury przetargowe Eurosystemu realizuje się w sześciu etapach operacyjnych, przedstawionych w ramce 3.

Eurosystem wyróżnia dwa rodzaje procedur przetargowych: przetargi standardowe i przetargi szybkie. Procedury przetargów standardowych i szybkich są identyczne z wyjątkiem ram czasowych i grup kontrahentów.

⁽²⁴⁾ W poszczególnych krajach strefy euro mogą występować różnice operacyjne wynikające z istnienia różnic w strukturze rachunków pomiędzy krajowymi bankami centralnymi.

⁽²⁵⁾ Z powodu istnienia różnic w strukturze rachunków w krajowych bankach centralnych EBC może zezwolić krajowym bankom centralnym na stosowanie warunków dostępu nieco odmiennych od określonych w tym dokumencie. Informacji na temat ewentualnych różnic udzielają krajowe banki centralne.

⁽²⁶⁾ Ponadto dostęp do depozytu w banku centralnym jest udzielany wyłącznie kontrahentom mającym dostęp do rachunku w KBC, poprzez który mogą być rozliczane transakcje, na przykład na jednolitej wspólnej platformie TARGET2.

⁽²⁷⁾ Ponadto dostęp do depozytu w banku centralnym jest udzielany wyłącznie kontrahentom mającym dostęp do rachunku w KBC, poprzez który mogą być rozliczane transakcje, na przykład na jednolitej wspólnej platformie TARGET2.

⁽²⁸⁾ W całym niniejszym dokumencie „dzień roboczy Eurosystemu” oznacza każdy dzień, w którym EBC i co najmniej jeden krajowy bank centralny są czynne na potrzeby prowadzenia operacji polityki pieniężnej Eurosystemu.

⁽²⁹⁾ Rada Prezesów podejmuje decyzje w sprawie zmiany stóp procentowych zazwyczaj na pierwszym posiedzeniu w miesiącu, kiedy ocenia się nastawienie polityki pieniężnej. Decyzje te obowiązują zwykle od początku następnego okresu utrzymywania rezerw obowiązkowych.

5.1.1.1. Przetarg standardowy

W przetargach standardowych czas od ogłoszenia przetargu do potwierdzenia jego wyniku wynosi maksymalnie 24 godziny (natomiast czas między ostatecznym terminem składania ofert i ogłoszeniem wyniku przetargu wynosi ok. dwóch godzin). Schemat 1 przedstawia normalne ramy czasowe poszczególnych etapów przetargów standardowych. W razie potrzeby EBC może podjąć decyzję o zmianie ram czasowych poszczególnych operacji.

Podstawowe operacje refinansujące, dłuższe operacje refinansujące i operacje strukturalne (z wyjątkiem transakcji bezwarunkowych) zawsze przeprowadza się w formie przetargów standardowych. W przetargach standardowych mogą uczestniczyć wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikacji określone w pkt 2.1.

5.1.1.2. Przetarg szybki

Przetargi szybkie przeprowadza się zazwyczaj w ciągu 90 minut od ogłoszenia, przy czym potwierdzenie następuje niezwłocznie po ogłoszeniu wyników przetargu. Zwykle ramy czasowe poszczególnych etapów przetargów szybkich przedstawia schemat 2. W razie potrzeby EBC może podjąć decyzję o zmianie ram czasowych poszczególnych operacji. Przetargi szybkie wykorzystuje się wyłącznie do realizacji operacji dostrajających. Do udziału w przetargach szybkich Eurosystem może wybrać ograniczoną liczbę kontrahentów, zgodnie z kryteriami i procedurami określonymi w pkt 2.2.

5.1.1.3. Przetargi kwotowe i procentowe

Eurosystem może przeprowadzać przetargi o stałej stopie procentowej (przetarg kwotowy) lub o zmiennej stopie procentowej (przetarg procentowy). W przetargu kwotowym EBC z góry określa stopę procentową, a uczestniczący kontrahenci składają oferty na kwoty transakcji po tej stopie⁽³⁰⁾. W przetargu procentowym kontrahenci określają w ofertach kwoty i stopy procentowe, po których są gotowi zawrzeć transakcje z KBC⁽³¹⁾.

RAMKA 3

Etapy operacyjne procedur przetargowych

Etap 1 Ogłoszenie przetargu

- a. Ogłoszenie przez EBC za pośrednictwem ogólnodostępnych serwisów agencyjnych i na stronie internetowej EBC
- b. Ogłoszenie przez KBC za pośrednictwem krajowych serwisów agencyjnych i bezpośrednie powiadomienie poszczególnych kontrahentów (o ile okaże się to konieczne)

Etap 2 Przygotowanie i złożenie ofert przez kontrahentów

Etap 3 Zestawienie ofert przez Eurosystem

Etap 4 Rozstrzygnięcie przetargu i ogłoszenie wyników

- a. Decyzja EBC dotycząca rozstrzygnięcia przetargu
- b. Ogłoszenie wyników przetargu za pośrednictwem ogólnodostępnych serwisów agencyjnych i na stronie internetowej EBC

Etap 5 Potwierdzenie indywidualnych wyników przetargu

Etap 6 Rozliczenie transakcji (zob. pkt 5.3)

5.1.2. Kalendarz operacji przetargowych

5.1.2.1. Podstawowe i dłuższe operacje refinansujące

Podstawowe i dłuższe operacje refinansujące prowadzi się zgodnie z orientacyjnym kalendarzem publikowanym przez Eurosystem⁽³²⁾. Kalendarz publikowany jest co najmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku, którego dotyczy. Zwykle dni handlowe dla podstawowych i dłuższych operacji refinansujących są określone w tabeli 2. EBC dąży do tego, aby w obu rodzajach operacji refinansujących mogli uczestniczyć kontrahenci z wszystkich państw członkowskich. Z tego względu przy opracowaniu kalendarza operacji EBC modyfikuje standardowy harmonogram tak, aby uwzględnić dni wolne od pracy w poszczególnych państwach członkowskich.

⁽³⁰⁾ W przetargach kwotowych dotyczących swapów walutowych EBC ustala punkty swapowe operacji, a kontrahenci określają w ofertach kwotę waluty, jaką chcieliby sprzedać (i odkupić) lub kupić (i odsprzedać) po tym kursie.

⁽³¹⁾ W przetargach procentowych dotyczących swapów walutowych kontrahenci określają w ofertach kwotę waluty i punkty swapowe, przy jakich są gotowi zawrzeć transakcje.

⁽³²⁾ Kalendarz operacji przetargowych Eurosystemu można znaleźć na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu i na stronach internetowych Eurosystemu (zob. dodatek 5).

5.1.2.2. Operacje strukturalne

Nie określa się z góry kalendarza operacji strukturalnych prowadzonych w formie przetargów standardowych. Zwykle jednak są one prowadzone i rozliczane wyłącznie w dniach, które są dniami roboczymi KBC⁽³³⁾ we wszystkich państwach członkowskich.

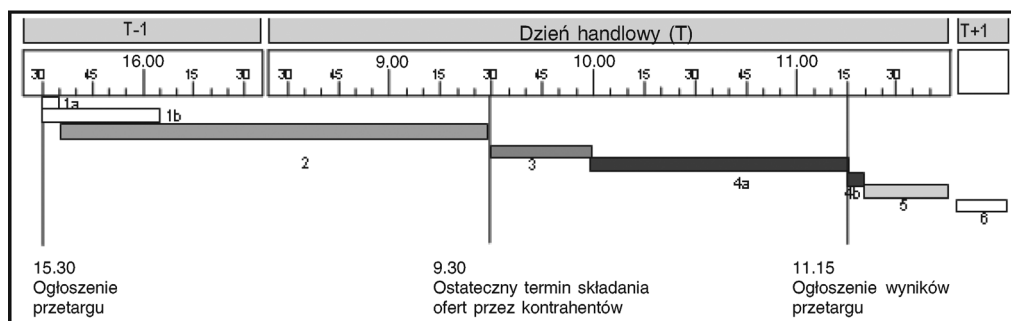
5.1.2.3. Operacje dostrajające

Nie określa się z góry kalendarza operacji dostrajających. EBC może zdecydować o ich przeprowadzeniu w dowolnym dniu roboczym Eurosystemu. W operacjach takich uczestniczą wyłącznie KBC państw członkowskich, w których data transakcji, data rozliczenia i data płatności przypadają w dni robocze KBC.

Schemat 1

Zwykle ramy czasowe etapów operacyjnych w przetargach standardowych

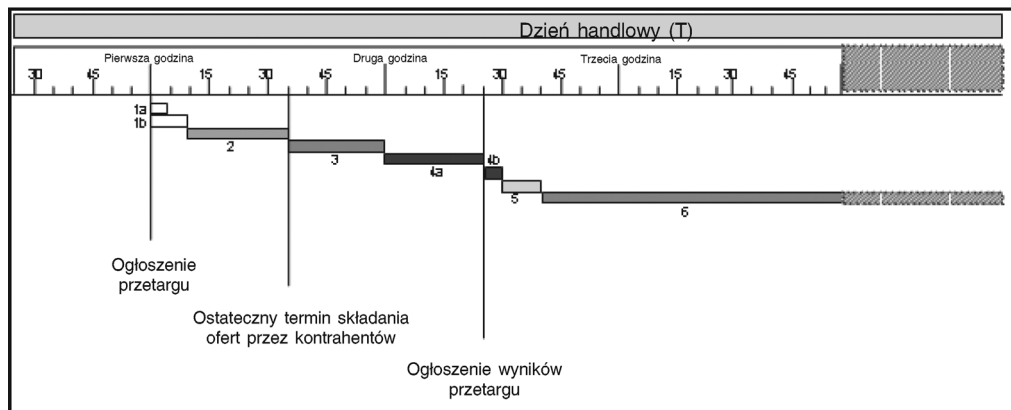
(czas EBC (czas środkowoeuropejski))

Uwaga: numeracja odnosi się do etapów operacyjnych zdefiniowanych w ramce 3.

Schemat 2

Zwykle ramy czasowe etapów operacyjnych przetargów szybkich

Uwaga: numeracja odnosi się do etapów operacyjnych zdefiniowanych w ramce 3.

Tabela 2

Zwykle dni handlowe w podstawowych i dłuższych operacjach refinansujących

Rodzaj operacji	Zwykły dzień handlowy (T)
Podstawowe operacje refinansujące	Każdy wtorek
Dłuższe operacje refinansujące	Ostatnia środa każdego miesiąca kalendarzowego ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Z powodu świąt Bożego Narodzenia operacja grudniowa jest przyspieszona o jeden tydzień i przeprowadzana w poprzednią środę miesiąca.

⁽³³⁾ W całym niniejszym dokumencie „dzień roboczy KBC” oznacza każdy dzień, w którym krajowy bank centralny danego państwa członkowskiego jest czynny na potrzeby prowadzenia operacji polityki pieniężnej Eurosystemu. W niektórych państwach członkowskich oddziały krajowego banku centralnego mogą być nieczynne w dniu roboczym KBC ze względu na lokalne lub regionalne święta. W takich przypadkach odpowiedni krajowy bank centralny jest zobowiązany z wyprzedzeniem poinformować kontrahentów o ustaleniach w sprawie transakcji z udziałem tych oddziałów.

5.1.3. Ogłaszanie operacji przetargowych

Przetargi standardowe Eurosystemu są ogłaszane publicznie za pośrednictwem serwisów agencyjnych i na stronie internetowej EBC. KBC mogą ponadto bezpośrednio powiadamiać o operacjach przetargowych kontrahentów, którzy nie mają dostępu do serwisów agencyjnych. W publicznym ogłoszeniu o przetargu zawarte są zazwyczaj następujące informacje:

- a) numer referencyjny operacji przetargowej;
- b) data przeprowadzenia operacji przetargowej;
- c) rodzaj operacji (zasilenie w płynność lub absorpcja płynności oraz rodzaj instrumentu polityki pieniężnej, który ma być zastosowany);
- d) termin zapadalności operacji;
- e) tryb przetargu (przetarg kwotowy lub procentowy);
- f) sposób rozstrzygnięcia przetargu (aukcja holenderska lub amerykańska, według definicji w pkt 5.1.5);
- g) przewidywana wielkość operacji (zazwyczaj wyłącznie w przypadku dłuższych operacji refinansujących);
- h) stopa procentowa/cena/punkty swapowe (w przypadku przetargu kwotowego);
- i) minimalna/maksymalna akceptowana stopa procentowa/cena/punkty swapowe (w odpowiednich przypadkach);
- j) data rozpoczęcia i termin zapadalności operacji (w odpowiednich przypadkach) lub data waluty i termin zapadalności instrumentu (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych EBC);
- k) waluty transakcji oraz waluta, której kwota jest stała (w przypadku swapów walutowych);
- l) referencyjny kurs kasowy przyjęty do kalkulacji ofert (w przypadku swapów walutowych);
- m) górny limit oferty (jeżeli dotyczy);
- n) minimalna kwota przydzielana poszczególnym kontrahentom (jeżeli dotyczy);
- o) minimalny współczynnik przydziału (jeżeli dotyczy);
- p) harmonogram składania ofert;
- q) nominał certyfikatów (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych EBC);
- r) kod ISIN emisji (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych EBC).

W celu zwiększenia przejrzystości operacji dostrajających Eurosystem zazwyczaj ogłasza przetargi szybkie publicznie i z wyprzedzeniem. Jednakże w wyjątkowych okolicznościach EBC może podjąć decyzję, by nie ogłaszać przetargów szybkich publicznie i z wyprzedzeniem. Ogłoszenie przetargów szybkich dokonywane jest w tym samym trybie co przetargów standardowych. W przetargu szybkim, który nie został ogłoszony publicznie, KBC kontaktują się bezpośrednio z wybranymi kontrahentami. W przetargu szybkim ogłaszanym publicznie KBC mogą kontaktować się bezpośrednio z wybranymi kontrahentami.

5.1.4. Przygotowanie i składanie ofert przez kontrahentów

Oferty przetargowe kontrahentów muszą być sporządzone w formie zgodnej z wzorem dla danej operacji dostarczoną przez KBC. Oferty przetargowe należy składać w KBC państwa członkowskiego, w którym dana instytucja posiada jednostkę organizacyjną (centralę lub oddział). W każdym państwie członkowskim oferty przetargowe poszczególnych instytucji mogą być składane wyłącznie przez jedną jednostkę organizacyjną (centralę lub wyznaczony oddział).

W przetargach kwotowych kontrahenci określają w swoich ofertach kwotę, na jaką chcą zawrzeć transakcję z KBC ⁽³⁴⁾.

W przetargach procentowych kontrahenci mogą składać oferty określające do 10 różnych poziomów stóp procentowych/cen/punktów swapowych. W wyjątkowych okolicznościach Eurosystem może ograniczyć liczbę ofert, które można złożyć w odniesieniu do przetargów procentowych. W każdej ofercie kontrahent musi określić kwotę, na jaką chce zawrzeć transakcję z KBC, oraz właściwą stopę procentową ⁽³⁵⁾, ⁽³⁶⁾. Oferta stopy procentowej musi być wyrażona jako wielokrotność 0,01 punktu procentowego. W przypadku przetargu procentowego dotyczącego swapów walutowych punkty swapowe należy kwotować zgodnie ze standardowymi konwencjami rynkowymi, a oferty muszą być wyrażone jako wielokrotności 0,01 punktu swapowego.

⁽³⁴⁾ W przetargach kwotowych dotyczących swapów walutowych należy określić, na jaką kwotę w walucie stałej kontrahent zamierza przeprowadzić transakcję z Eurosystemem.

⁽³⁵⁾ W odniesieniu do emisji certyfikatów dłużnych EBC, EBC może podjąć decyzję, że oferty mają być wyrażone w ujęciu cenowym, a nie stopy procentowej. W takiej sytuacji ceny podaje się jako procent wartości nominalnej.

⁽³⁶⁾ W przetargach procentowych dotyczących swapów walutowych, należy określić kwotę w walucie stałej, na jaką kontrahent zamierza przeprowadzić transakcję z Eurosystemem, oraz odpowiednią liczbę punktów swapowych.

W przypadku podstawowych operacji refinansujących minimalna wielkość oferty wynosi 1 000 000 EUR. Oferty powyżej tej kwoty muszą być wyrażone jako wielokrotności 100 000 EUR. Te same minimalne wielkości oferty i wielokrotności obowiązują w operacjach dostrajających i strukturalnych. Minimalna wielkość oferty dotyczy każdego poziomu stopy procentowej/ceny/punktów swapowych.

W przypadku dłuższych operacji refinansujących każdy KBC określa minimalną wielkość oferty w przedziale od 10 000 EUR do 1 000 000 EUR. Oferty przekraczające wskazaną minimalną kwotę muszą być wyrażone jako wielokrotności 10 000 EUR. Minimalna wielkość oferty dotyczy każdego poziomu stopy procentowej.

Aby zapobiec składaniu nieproporcjonalnie wysokich ofert, EBC może wprowadzić górny limit oferty. Limit taki jest zawsze określony w publicznym ogłoszeniu o przetargu.

Oczekuje się, że kontrahenci będą dysponować odpowiednią ilością kwalifikowanych aktywów zabezpieczających na pokrycie przyznanych im kwot⁽³⁷⁾. Ustalenia umowne lub normatywne stosowane przez dany KBC umożliwiają nałożenie kar, jeżeli kontrahent nie przekaze odpowiedniej ilości aktywów zabezpieczających lub środków pieniężnych wystarczających do pokrycia kwoty przyznanej mu w operacji przetargowej.

Oferty można wycofywać przed upływem ostatecznego terminu ich składania. Oferty złożone po terminie określonym w ogłoszeniu o przetargu są nieważne. Dotrzymanie terminu weryfikują KBC. KBC odrzucają wszystkie oferty kontrahenta, jeżeli ich łączna wielkość przekracza choćby jeden z górnych limitów ustanowionych przez EBC. KBC odrzucają również każdą ofertę, która jest poniżej minimalnej kwoty oferty albo poniżej minimalnego lub powyżej maksymalnego przyjętego poziomu stopy procentowej/ceny/punktów swapowych. Oprócz tego KBC mogą odrzucić oferty, które są niekompletne lub niezgodne z podanym wzorem. W przypadku odrzucenia oferty odpowiedni KBC informuje kontrahenta o swojej decyzji przed rozstrzygnięciem przetargu.

5.1.5. Procedury rozstrzygania przetargów

5.1.5.1. Przetarg kwotowy

Przy rozstrzyganiu przetargu kwotowego sumuje się oferty otrzymane od kontrahentów. Jeżeli łączna wielkość ofert przekracza całkowitą kwotę płynności będącą przedmiotem przetargu, przedłożone oferty realizuje się proporcjonalnie, zgodnie ze współczynnikiem będącym ilorazem kwoty będącej przedmiotem przetargu i łącznej wielkości ofert (zob. ramka 4). Kwoty przydzielane poszczególnym kontrahentom zaokrągla się do pełnego euro. W przetargach kwotowych EBC może zadecydować o przyznaniu każdemu oferentowi minimalnej kwoty/współczynnika.

RAMKA 4

Rozstrzyganie przetargów kwotowych

Współczynnik przydziału wynosi:

$$all \% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

Kwota przydzielona i-temu kontrahentowi wynosi:

$$all_i = all \% \times (a_i)$$

gdzie:

A = całkowita kwota przydziału

n = łączna liczba kontrahentów

a_i = wielkość oferty i-tego kontrahenta

all% = współczynnik przydziału

all_i = całkowita kwota przydzielona i-temu kontrahentowi

5.1.5.2. Przetargi procentowe w euro

Przy rozstrzyganiu zasilających w płynność przetargów procentowych w euro oferty szereguje się malejąco według oferowanych stóp procentowych. W pierwszej kolejności realizowane są oferty o najwyższych stopach procentowych, a następnie akceptuje się kolejno oferty o coraz niższych stopach procentowych aż do wyczerpania całej kwoty płynności do przydziału. Jeżeli przy najniższym zaakceptowanym poziomie stopy procentowej (tzn. przy krańcowej stopie procentowej) łączna wielkość ofert przekracza kwotę pozostającą do przydziału, kwota ta jest rozdzielana proporcjonalnie między oferentów zgodnie ze współczynnikiem będącym ilorazem kwoty pozostającej do przydziału i łącznej wielkości ofert o krańcowej stopie procentowej (zob. ramka 5). Kwoty przydzielane poszczególnym kontrahentom zaokrągla się do pełnego euro.

⁽³⁷⁾ W przypadku operacji absorbujących płynność – że będą w stanie rozliczyć się w gotówce.

Przy rozstrzyganiu absorbujących płynność przetargów procentowych (które mogą być wykorzystane do emisji certyfikatów dłużnych EBC i przyjmowania depozytów terminowych) oferty szereguje się rosnąco według oferowanych stóp procentowych (lub malejąco według oferowanych cen). W pierwszej kolejności realizowane są oferty o najniższych stopach procentowych (najwyższych cenach), a następnie akceptuje się oferty o coraz wyższych stopach procentowych (niższych cenach), aż do wyczerpania całej płynności, która miała być zaabsorbowana. Jeżeli przy najwyższym zaakceptowanym poziomie stopy procentowej (najniższej cenie), tzn. przy krańcowej stopie procentowej lub cenie, łączna wielkość ofert przekracza kwotę pozostającą do przydziału, kwotę tę rozdziela się proporcjonalnie między oferentów zgodnie ze współczynnikiem będącym ilorazem kwoty pozostałej do przydziału do łącznej wielkości ofert o krańcowej stopie procentowej lub cenie (zob. ramka 5). W przypadku emisji certyfikatów dłużnych EBC kwota przydzielona każdemu kontrahentowi jest zaokrąglana do najbliższej wielokrotności nominału certyfikatów dłużnych EBC. Przy innych operacjach absorbujących płynność kwoty przydzielane kontrahentom zaokrągla się do pełnego euro.

W przetargach procentowych EBC może zadecydować o przyznaniu określonej minimalnej kwoty każdemu zaakceptowanemu oferentowi.

RAMKA 5

Rozstrzygnięcie przetargów procentowych w euro

(przykład dotyczy ofert kwotowanych w stopach procentowych)

Procent przydziału przy krańcowej stopie procentowej wynosi:

$$all\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Przydział dla i-tego kontrahenta przy krańcowej stopie procentowej wynosi:

$$all(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Całkowita kwota przydzielona i-temu kontrahentowi wynosi:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

gdzie:

A = całkowita kwota przydziału

r_s = oferta na s-tą stopę procentową złożona przez kontrahentów

n = łączna liczba kontrahentów

$a(r_s)_i$ = wielkość oferty o s-tej stopie procentowej (r_s) złożonej przez i-tego kontrahenta

$a(r_s)$ = całkowita wielkość ofert o s-tej stopie procentowej (r_s)

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

r_m = krańcowa stopa procentowa:

$r_1 \geq r_s \geq r_m$ w przetargu zasilającym w płynność

$r_m \geq r_s \geq r_1$ w przetargu absorbującym płynność

r_{m-1} = stopa procentowa poprzedzająca stopę krańcową (ostatnia, przy której oferty są realizowane w całości):

$r_{m-1} > r_m$ w przetargu zasilającym w płynność

$r_m > r_{m-1}$ w przetargu absorbującym płynność

$all\%(r_m)$ = procent przydziału według krańcowej stopie procentowej

$all(r_s)_i$ = przydział dla i-tego kontrahenta według s-tej stopy procentowej

all_i = całkowita kwota przydzielona i-temu kontrahentowi

5.1.5.3. Przetargi procentowe na swapy walutowe

Przy rozstrzygnięciu zasilających w płynność przetargów procentowych na swapy walutowe oferty szereguje się rosnąco według kwotowanych punktów swapowych⁽³⁸⁾. W pierwszej kolejności realizowane są oferty o najniższych punktach swapowych, a następnie akceptuje się kolejno oferty o coraz wyższych punktach swapowych, aż do wyczerpania całej kwoty waluty będącej przedmiotem przetargu. Jeżeli przy najwyższej zaakceptowanej wartości punktów swapowych (tzn. przy krańcowym punkcie swapowym) łączna wielkość ofert przekracza kwotę pozostałą do przydziału, kwota ta jest rozdzielana proporcjonalnie między oferentów zgodnie ze współczynnikiem będącym ilorazem kwoty pozostałej do przydziału i łącznej kwoty ofert po krańcowym punkcie swapowym (zob. ramka 6). Kwoty przydzielane poszczególnym kontrahentom zaokrągla się do pełnego euro.

Przy rozstrzygnięciu absorbujących płynność przetargów procentowych na swapy walutowe oferty szereguje się malejąco według kwotowanych punktów swapowych. W pierwszej kolejności realizowane są oferty o najwyższych punktach swapowych, a następnie akceptuje się kolejno oferty o coraz niższych punktach swapowych, aż do wyczerpania całej kwoty waluty będącej przedmiotem przetargu. Jeżeli przy najniższej zaakceptowanej wartości punktów swapowych (tzn. przy krańcowym punkcie swapowym) łączna wielkość ofert przekracza kwotę pozostałą do przydziału, kwota ta jest rozdzielana proporcjonalnie między oferentów zgodnie ze współczynnikiem będącym ilorazem kwoty pozostałej do przydziału i łącznej kwoty ofert po krańcowym punkcie swapowym (zob. ramka 6). Kwoty przydzielane poszczególnym kontrahentom zaokrągla się do pełnego euro.

5.1.5.4. Rodzaje aukcji

W przypadku przetargów procentowych Eurosystem może stosować procedury aukcji o jednej lub różnych stopach. W aukcji o jednej stopie (aukcja holenderska) stopa procentowa/cena/punkty swapowe stosowane do wszystkich realizowanych ofert są równe krańcowej stopie procentowej/cenie/punktowi swapowemu (tzn. takiej wartości, przy której cała kwota do przydziału zostaje wyczerpana). W aukcji o różnych stopach (aukcja amerykańska) przydział odbywa się z zastosowaniem stóp procentowych/cen/punktów swapowych podanych w poszczególnych ofertach.

RAMKA 6

Rozstrzygnięcie przetargów procentowych na swapy walutowe

Procent przydziału po krańcowym punkcie swapowym wynosi:

$$all\% (\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Przydział dla i-tego kontrahenta po krańcowym punkcie swapowym wynosi:

$$all (\Delta_m)_i = all\% (\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Całkowita kwota przydzielona i-temu kontrahentowi wynosi:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

gdzie:

A = całkowita kwota przydziału

Δ_s = oferta na s-ty punkt swapowy złożona przez kontrahentów

n = łączna liczba kontrahentów

$a(\Delta_s)_i$ = wielkość oferty przy s-tym punkcie swapowym (Δ_s) złożonej przez i-tego kontrahenta

$a(\Delta_s)$ = całkowita wielkość ofert przy s-tym punkcie swapowym (Δ_s)

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

Δ_m = krańcowy punkt swapowy:

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ przy swapie walutowym zasilającym w płynność

$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ przy swapie walutowym absorbującym płynność

Δ_{m-1} = wartość punktów swapowych poprzedzająca punkt krańcowy (ostatnia, przy której oferty są realizowane w całości):

⁽³⁸⁾ Kwotowania punktów swapowych szereguje się rosnąco uwzględniając znak kwotowania, który zależy od znaku różnicy między oprocentowaniem waluty obcej i euro. Jeżeli w terminie zapadalności swapu oprocentowanie waluty obcej jest wyższe niż odpowiadające mu oprocentowanie euro, kwotowanie punktu swapowego jest dodatnie (tzn. euro jest kwotowane z premią w stosunku do waluty obcej). Natomiast jeżeli oprocentowanie waluty obcej jest niższe niż odpowiadające mu oprocentowanie euro, kwotowanie punktu swapowego jest ujemne (tzn. euro jest kwotowane z dyskontem w stosunku do waluty obcej).

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$ przy swapie walutowym zasilającym w płynność
$\Delta_{m-1} > \Delta_m$ przy swapie walutowym absorbującym płynność
$\text{all}(\Delta_m)$ = procent przydziału po krańcowym punkcie swapowym
$\text{all}(\Delta)_i$ = przydział dla i-tego kontrahenta po s-tym punkcie swapowym
all_i = całkowita kwota przydzielona i-temu kontrahentowi

5.1.6. Ogłaszanie wyników przetargów

Wyniki przetargów standardowych i szybkich są ogłaszane publicznie za pośrednictwem serwisów agencyjnych i na stronie internetowej EBC. KBC mogą ponadto informować o rozstrzygnięciach przetargów bezpośrednio uprawnionych kontrahentów, którzy nie mają dostępu do serwisów agencyjnych. W publicznym ogłoszeniu o wynikach przetargu zawarte są zazwyczaj następujące informacje:

- a) numer referencyjny operacji przetargowej;
- b) data przeprowadzenia operacji przetargowej;
- c) rodzaj operacji;
- d) termin zapadalności operacji;
- e) całkowita wielkość ofert złożonych przez kontrahentów Eurosystemu;
- f) liczba oferentów;
- g) waluty będące przedmiotem przetargu (w przypadku swapów walutowych);
- h) całkowita kwota do przydziału;
- i) procent przydziału (w przypadku przetargu kwotowego);
- j) kurs kasowy (w przypadku swapów walutowych);
- k) krańcowa stopa procentowa/cena/punkt swapowy i procent przydziału przy krańcowej stopie procentowej/cenie/punkcie swapowym (w przypadku przetargu procentowego);
- l) minimalna oferowana stopa procentowa, maksymalna oferowana stopa procentowa i średnia ważona stopa przydziału (w przypadku aukcji o różnych stopach);
- m) data rozpoczęcia i termin zapadalności operacji (o ile dotyczy) lub data waluty i termin zapadalności instrumentu (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych EBC);
- n) minimalna kwota przydzielana poszczególnym kontrahentom (jeżeli dotyczy);
- o) minimalny współczynnik przydziału (jeżeli dotyczy);
- p) nominał certyfikatów (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych EBC); oraz
- q) kod ISIN emisji (w przypadku emisji certyfikatów dłużnych EBC).

KBC bezpośrednio potwierdzają indywidualne wyniki przydziału kontrahentom, których oferty zostały przyjęte.

5.2. Procedury operacji bilateralnych

5.2.1. Charakterystyka ogólna

KBC mogą przeprowadzać operacje na podstawie procedur bilateralnych. Procedury te można stosować w dostrajających operacjach otwartego rynku i strukturalnych operacjach bezwarunkowych⁽³⁹⁾. Są one zdefiniowane w szerokim sensie jako procedury, w których Eurosystem przeprowadza transakcje z jednym lub kilkoma kontrahentami bez stosowania przetargu. Wyróżnia się dwa rodzaje procedur bilateralnych: operacje, w których Eurosystem kontaktuje się bezpośrednio z kontrahentami i operacje realizowane przez giełdy papierów wartościowych i pośredników.

5.2.2. Bezpośredni kontakt z kontrahentami

W ramach tej procedury KBC bezpośrednio kontaktują się z jednym lub kilkoma kontrahentami krajowymi, których wybiera się zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 2.2. Decyzję o zawarciu transakcji podejmują KBC zgodnie ze szczegółowymi instrukcjami wydanymi przez EBC. Transakcje rozliczane są przez KBC.

Jeżeli w wyjątkowych okolicznościach Rada Prezesów EBC zadecyduje, że operacje bilateralne mogą być również prowadzone bezpośrednio przez EBC (lub przez jeden lub kilka KBC pełniących funkcje operacyjne w imieniu EBC), procedury takich operacji zostaną odpowiednio dostosowane. W takim przypadku EBC (lub krajowy bank

⁽³⁹⁾ Rada Prezesów EBC może postanowić, że w wyjątkowych okolicznościach operacje te mogą też być realizowane bezpośrednio przez EBC.

albo banki centralne działające w jego imieniu) bezpośrednio kontaktuje się z jednym lub kilkoma kontrahentami w strefie euro, których wybiera zgodnie z kryteriami określonymi w pkt 2.2. Decyzję o zawarciu transakcji z tymi kontrahentami podejmuje EBC (lub KBC działające w jego imieniu). Rozliczenia transakcji dokonują natomiast w sposób zdecentralizowany KBC.

Operacje bilateralne obejmujące bezpośredni kontakt z kontrahentami można stosować przy transakcjach odwracalnych, transakcjach bezwarunkowych, swapach walutowych i przyjmowaniu depozytów terminowych.

5.2.3. Operacje realizowane przez giełdy papierów wartościowych i pośredników

KBC mogą realizować transakcje bezwarunkowe przez giełdy papierów wartościowych i pośredników. Przy tych operacjach grupa kontrahentów nie jest z góry ograniczona, a procedury są dostosowane do konwencji rynkowych dotyczących instrumentów dłużnych będących przedmiotem transakcji.

5.2.4. Ogłaszanie operacji bilateralnych

Operacji bilateralnych zazwyczaj nie ogłasza się publicznie z wyprzedzeniem. Ponadto EBC może zdecydować, że wyniki operacji bilateralnych nie zostaną podane do publicznej wiadomości.

5.2.5. Dni operacyjne

EBC może zdecydować o przeprowadzeniu bilateralnych operacji dostrajających w dowolnym dniu roboczym Eurosystemu. W operacjach takich uczestniczą wyłącznie krajowe banki centralne państw członkowskich, w których data transakcji, data rozliczenia i data płatności przypadają w dni robocze KBC.

Bilateralne operacje bezwarunkowe dla celów strukturalnych zwykle prowadzi się i rozlicza wyłącznie w dni będące dniami roboczymi KBC we wszystkich państwach członkowskich.

5.3. Procedury rozliczeń

5.3.1. Charakterystyka ogólna

Transakcje pieniężne związane z operacjami kredytowo-depozytowymi Eurosystemu lub z udziałem w operacjach otwartego rynku rozlicza się na rachunkach kontrahentów w KBC lub na rachunkach banków rozliczeniowych uczestniczących w systemie TARGET2. Rozliczenie transakcji pieniężnych może nastąpić wyłącznie po ostatecznym przekazaniu aktywów będących zabezpieczeniem lub przedmiotem operacji (lub jednocześnie z ich przekazaniem). Oznacza to, że albo należy wcześniej zdeponować aktywa zabezpieczające na rachunku powierniczym w KBC, albo będą one rozliczane w ciągu dnia z danym krajowym bankiem centralnym wg zasady dostawa za płatność (DVP). Aktywa zabezpieczające przekazuje się za pośrednictwem rachunków rozliczeniowych papierów wartościowych kontrahentów w systemach SSS spełniających minimalne standardy EBC⁽⁴⁰⁾. Kontrahenci, którzy nie mają rachunku powierniczego w KBC lub rachunku rozliczeniowego papierów wartościowych w systemie SSS spełniającym minimalne standardy EBC, mogą rozliczać transakcje z wykorzystaniem aktywów zabezpieczających poprzez rachunek rozliczeniowy papierów wartościowych lub rachunek powierniczy instytucji kredytowej będącej ich korespondentem.

Inne postanowienia dotyczące procedur rozliczeniowych określone są w stosowanych przez KBC (lub EBC) ustaleniach umownych dotyczących poszczególnych instrumentów polityki pieniężnej. Procedury rozliczeń stosowane przez poszczególne krajowe banki centralne mogą się nieco różnić z powodu różnic w prawie krajowym i praktyce operacyjnej.

Tabela 3

Zwykłe terminy rozliczania operacji otwartego rynku Eurosystemu⁽¹⁾

Operacje polityki pieniężnej	Termin rozliczenia operacji opartych na przetargach standardowych	Termin rozliczenia operacji opartych na przetargach szybkich lub procedurach bilateralnych
Transakcje odwracalne	T + 1 ⁽²⁾	T
Transakcje bezwarunkowe (outright)	—	Zgodnie z konwencją rynkową dla aktywów zabezpieczających
Emisja certyfikatów dłużnych EBC	T + 2	—
Swapy walutowe	—	T, T + 1 lub T + 2
Przyjmowanie depozytów terminowych	—	T

⁽¹⁾ T oznacza datę transakcji. Termin rozliczenia dotyczy dni roboczych Eurosystemu.

⁽²⁾ Jeżeli normalny termin rozliczenia podstawowych lub dłuższych operacji refinansujących przypada w dniu wolnym od pracy, EBC może podjąć decyzję o zastosowaniu innego terminu, z możliwością rozliczenia w tym samym dniu. Daty rozliczenia podstawowych i dłuższych operacji refinansujących określone są z góry w kalendarzu operacji przetargowych Eurosystemu (zob. pkt 5.1.2).

⁽⁴⁰⁾ Opis standardów wykorzystania kwalifikowanych systemów SSS w strefie euro i uaktualniony wykaz kwalifikowanych powiązań między tymi systemami można znaleźć na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

5.3.2. Rozliczanie operacji otwartego rynku

Operacje otwartego rynku oparte na przetargach standardowych (tzn. podstawowe operacje refinansujące, dłuższe operacje refinansujące i operacje strukturalne) rozlicza się zazwyczaj pierwszego dnia następującego po dacie transakcji, w którym działa system TARGET2 i wszystkie odpowiednie systemy SSS. Emisja certyfikatów dłużnych EBC jest natomiast rozliczana drugiego dnia po dniu transakcji, w którym działa system TARGET2 i wszystkie odpowiednie systemy SSS. Z zasady Eurosystem dąży do rozliczania transakcji dotyczących operacji otwartego rynku w tym samym czasie we wszystkich państwach członkowskich ze wszystkimi kontrahentami, którzy przekazali wystarczające aktywa zabezpieczające. Z powodu ograniczeń operacyjnych i właściwości technicznych systemów SSS dokładny moment rozliczenia operacji otwartego rynku w ciągu danego dnia może być jednak różny w poszczególnych krajach strefy euro. Godzina rozliczenia podstawowych i dłuższych operacji refinansujących zazwyczaj zbiega się z godziną płatności z tytułu poprzedniej operacji o takim samym okresie zapadalności.

Eurosystem stara się rozliczać operacje otwartego rynku oparte na przetargach szybkich i procedurach bilateralnych w dacie transakcji. Z powodów operacyjnych Eurosystem może jednak sporadycznie stosować inne terminy rozliczenia tych operacji, w szczególności transakcji bezwarunkowych i swapów walutowych (zob. tabela 3).

5.3.3. Procedury na koniec dnia

Procedury na koniec dnia są określone w dokumentacji dotyczącej systemu TARGET2. Z zasady termin zamknięcia TARGET2 przypada o godz. 18.00 czasu EBC (czasu środkowoeuropejskiego). Po tej godzinie nie przyjmuje się żadnych dalszych zleceń do realizacji w TARGET2, ale kontuuje się przetwarzanie zleceń płatniczych, które zostały przyjęte przed zamknięciem. Zlecenia kontrahentów dotyczące udostępnienia kredytu lub depozytu w banku centralnym muszą zostać złożone w odpowiednim KBC najpóźniej 15 minut po godzinie zamknięcia systemu TARGET2. Termin złożenia zlecenia dotyczącego operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu jest przedłużony o dodatkowe 15 minut w ostatnim dniu roboczym Eurosystemu w okresie utrzymywania rezerwy.

Ujemne salda na rachunkach rozliczeniowych uprawnionych kontrahentów w systemie TARGET2 pozostające po sfinalizowaniu procedur kontrolnych na koniec dnia automatycznie uznaje się za zlecenie udzielenia kredytu w banku centralnym (zob. pkt 4.1).

ROZDZIAŁ 6

AKTYWA KWALIFIKOWANE

6.1. Charakterystyka ogólna

Artykuł 18 ust. 1 Statutu ESBC zezwala EBC i KBC na prowadzenie transakcji na rynkach finansowych przez kupno i sprzedaż aktywów zabezpieczających w formie transakcji bezwarunkowych lub umów repo oraz wymaga, aby wszystkie operacje kredytowe Eurosystemu posiadały odpowiednie zabezpieczenie. Co za tym idzie, wszystkie zasilające w płynność operacje Eurosystemu opierają się na aktywach zabezpieczających dostarczonych przez kontrahentów w formie przeniesienia własności aktywów (w przypadku transakcji bezwarunkowych lub umów repo) lub w formie zastawu, cesji na zabezpieczenie lub innego zabezpieczenia ustanowionego na danych aktywach (w przypadku kredytów zabezpieczonych)⁽⁴¹⁾.

W celu ochrony Eurosystemu przed stratami w operacjach polityki pieniężnej, zapewnienia równego traktowania kontrahentów oraz zwiększenia efektywności operacyjnej i przejrzystości, zakwalifikowanie aktywów zabezpieczających do wykorzystania w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu zależy od spełnienia pewnych kryteriów. Eurosystem opracował jednolite zasady dopuszczalności zabezpieczeń, wspólne dla wszystkich operacji kredytowych Eurosystemu. Zasady te, zwane również „wspólną listą”, zaczęły obowiązywać dnia 1 stycznia 2007 r. i zastąpiły system dwóch list stosowany od początku trzeciego etapu unii gospodarczej i walutowej.

Wspólna lista obejmuje dwie odrębne kategorie aktywów – aktywa rynkowe i aktywa nierynkowe. Pod względem jakości aktywów zabezpieczających i możliwości ich wykorzystania w różnych rodzajach operacji polityki pieniężnej Eurosystemu aktywa rynkowe i nierynkowe traktuje się tak samo (z tym wyjątkiem, że aktywa nierynkowe nie są wykorzystywane przez Eurosystem w transakcjach bezwarunkowych). Aktywa kwalifikujące się do wykorzystania w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu można również wykorzystać jako zabezpieczenie kredytu śróddziennego.

Kryteria kwalifikacji dla obu kategorii aktywów są jednolite w całej strefie euro. Przedstawiono je w pkt 6.2⁽⁴²⁾. Aby obie kategorie aktywów spełniały te same standardy jakości kredytowej, opracowano ramowe zasady oceny kredytowej w Eurosystemie (Eurosystem credit assessment framework – ECAF), oparte na różnych źródłach

⁽⁴¹⁾ Absorbujące płynność operacje bezwarunkowe i odwracalne operacje otwartego rynku również opierają się na aktywach zabezpieczających. W przypadku aktywów zabezpieczających wykorzystywanych w absorbujących płynność odwracalnych operacjach otwartego rynku kryteria kwalifikacji są identyczne z kryteriami stosowanymi do aktywów zabezpieczających wykorzystywanych w analogicznych operacjach zasilających w płynność. W operacjach absorbujących nie stosuje się jednak redukcji wartości w wycenie.

⁽⁴²⁾ Podczas okresu przejściowego, czyli do 2013 r., w przypadku szczególnej podgrupy aktywów nierynkowych – należności kredytowych – niektóre kryteria kwalifikacji i kryteria operacyjne mogą różnić się w zależności od kraju strefy euro (zob. pkt 6.2.2).

oceny wiarygodności kredytowej. Procedury i zasady składające się na wymóg „wysokiej jakości kredytowej” dotyczący wszystkich zabezpieczeń kwalifikowanych opisano w pkt 6.3. Środki kontroli ryzyka i zasady wyceny aktywów zabezpieczających przedstawiono w pkt 6.4 i 6.5. Kontrahenci Eurosystemu mogą wykorzystywać aktywa kwalifikowane w operacjach transgranicznych (zob. pkt 6.6).

6.2. Zasady kwalifikacji aktywów zabezpieczających

EBC opracowuje, aktualizuje i publikuje wykaz kwalifikowanych aktywów rynkowych⁽⁴³⁾. O możliwości użycia aktywów jako zabezpieczenia Eurosystem informuje kontrahentów jedynie w odniesieniu do już wyemitowanych aktywów rynkowych i niespłaconych aktywów nierynkowych przedstawionych jako zabezpieczenie transakcji z Eurosystemem. Eurosystem nie przedstawia zatem opinii w sprawie aktywów przed ich emisją.

6.2.1. Kryteria kwalifikacji aktywów rynkowych

Certyfikaty dłużne emitowane przez EBC i wszystkie certyfikaty dłużne wyemitowane przez KBC przed datą wprowadzenia euro w danym państwie członkowskim są aktywami kwalifikowanymi.

W odniesieniu do innych aktywów rynkowych stosuje się następujące kryteria kwalifikacji (por. tabela 4).

6.2.1.1. Rodzaj aktywów

Muszą to być instrumenty dłużne posiadające:

- a) określoną, bezwarunkową kwotę główną⁽⁴⁴⁾; oraz
- b) kupon, który nie może prowadzić do ujemnego przepływu środków pieniężnych. Ponadto kupon powinien należeć do jednego z następujących rodzajów: (i) kupon zerowy; (ii) kupon stały; (iii) kupon zmienny powiązany z referencyjną stopą procentową. Kupon może być powiązany ze zmianą ratingu samego emitenta. Aktywami kwalifikowanymi są również obligacje indeksowane wskaźnikiem inflacji.

Właściwości te muszą być zachowane do wykonania zobowiązania. Wynikające z instrumentu dłużnego prawo do kwoty głównej lub odsetek nie może być podporządkowane względem praw posiadaczy innych instrumentów dłużnych tego samego emitenta.

Wymóg a) nie dotyczy papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami, z wyjątkiem obligacji emitowanych przez instytucje kredytowe zgodnie z kryteriami określonymi w art. 52 dyrektywy UCITS⁽⁴⁵⁾ („zabezpieczone obligacje bankowe”). Przy ocenie, czy papiery wartościowe zabezpieczone aktywami inne niż zabezpieczone obligacje bankowe stanowią aktywa kwalifikowane, Eurosystem bierze pod uwagę następujące kryteria.

Aktywa wywołujące przepływ środków pieniężnych, które stanowią zabezpieczenie papierów wartościowych, muszą spełniać poniższe wymogi:

- a) ich nabycie musi podlegać prawu państwa członkowskiego UE;
- b) muszą być nabyte od inicjatora lub pośrednika przez spółkę celową utworzoną na potrzeby sekurytyzacji, w sposób uznawany przez Eurosystem za prawdziwą sprzedaż („true sale”), skuteczną w stosunku do wszystkich osób trzecich, oraz muszą być niedostępne dla inicjatora i jego wierzycieli oraz pośrednika i jego wierzycieli, także w przypadku niewypłacalności inicjatora lub pośrednika;
- c) muszą być inicjowane i sprzedawane emitentowi przez inicjatora lub, jeżeli ma to zastosowanie, przez pośrednika zarejestrowanego w EOG;
- d) nie mogą składać się – w całości ani w części, faktycznie ani potencjalnie – z transz innych papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami⁽⁴⁶⁾. Ponadto nie mogą składać się – w całości ani w części, faktycznie ani potencjalnie – z papierów dłużnych indeksowanych do zdarzeń kredytowych, swapów ani innych instrumentów pochodnych⁽⁴⁷⁾,⁽⁴⁸⁾, ani też syntetycznych papierów wartościowych;

⁽⁴³⁾ Wykaz jest publikowany i codziennie aktualizowany na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu. Aktywa rynkowe wyemitowane przez przedsiębiorstwa nieposiadające ratingu nadanego przez zewnętrzną instytucję oceny kredytowej (instytucja ECAI) w odniesieniu do danej emisji, emitenta lub gwaranta nie są uwzględnione w publicznym wykazie kwalifikowanych aktywów rynkowych. W przypadku takich instrumentów dłużnych ich kwalifikacja zależy od oceny jakości kredytowej dokonanej przez źródło oceny kredytowej wybrane przez danego kontrahenta zgodnie z zasadami ECAF dotyczącymi należności kredytowych, przedstawionymi w pkt 6.3.3.1.

⁽⁴⁴⁾ Do aktywów kwalifikowanych nie zalicza się obligacji zawierających prawo do nabycia innego instrumentu (warrant) lub podobne prawa.

⁽⁴⁵⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/65/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (UCITS) (Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 32).

⁽⁴⁶⁾ Wymóg ten nie wyklucza papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami, w przypadku których struktura emisji obejmuje dwie spółki celowe, dla których spełniony jest wymóg prawdziwej sprzedaży („true sale”) w taki sposób, że instrumenty dłużne emitowane przez drugą spółkę celową są zabezpieczone bezpośrednio lub pośrednio na pierwotnej puli aktywów, a wszystkie przepływy środków pieniężnych z aktywów wywołujących przepływ środków pieniężnych są przekazywane z pierwszej spółki celowej do drugiej spółki celowej.

⁽⁴⁷⁾ Ograniczenie to nie obejmuje swapów stosowanych w transakcjach dotyczących papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami wyłącznie w celu zabezpieczenia (hedging) tych transakcji.

⁽⁴⁸⁾ Papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, które znajdują się na liście kwalifikowanych aktywów rynkowych z dnia 10 października 2010 r., są zwolnione z tego wymogu i pozostają kwalifikowane do dnia 9 października 2011 r.

e) jeżeli są one należnościami kredytowymi, dłużnicy i wierzyciele muszą być zarejestrowani (a w przypadku osób fizycznych muszą mieć miejsce zamieszkania) w EOG i właściwe zabezpieczenie (o ile dotyczy) musi znajdować się w EOG. Prawem właściwym dla tych należności kredytowych musi być prawo kraju należącego do EOG. Jeżeli są to obligacje, emitenci muszą być zarejestrowani w EOG, obligacje muszą być wyemitowane w kraju należącego do EOG, zgodnie z prawem kraju należącego do EOG, a wszelkie właściwe zabezpieczenia muszą znajdować się w EOG⁽⁴⁹⁾.

W odniesieniu do inicjatorów lub, o ile dotyczy, pośredników zarejestrowanych w strefie euro lub w Zjednoczonym Królestwie Eurosystem potwierdził, że w tych krajach nie ma rygorystycznych przepisów dotyczących zaskarżania czynności dłużnika. Jeżeli inicjator lub, o ile dotyczy, pośrednik jest zarejestrowany w innym kraju należącego do EOG, papiery wartościowe zabezpieczone aktywami można uznać za kwalifikowane jedynie wtedy, gdy Eurosystem upewni się, że jego prawa będą odpowiednio chronione przed przepisami dotyczącymi zaskarżania czynności dłużnika, które Eurosystem uzna za istotne w prawodawstwie danego kraju należącego do EOG. W tym celu, zanim papiery wartościowe zabezpieczone aktywami zostaną uznane za kwalifikowane, wymagana jest niezależna ekspertyza prawna w formie dopuszczonej przez Eurosystem, określająca obowiązujące w danym kraju zasady dotyczące zaskarżania czynności dłużnika⁽⁵⁰⁾. Dla rozstrzygnięcia, czy jego prawa są odpowiednio chronione przed zasadami dotyczącymi zaskarżania czynności dłużnika, Eurosystem może zażądać innych dokumentów, w tym zaświadczenia od podmiotu przekazującego aktywa o wypłacalności sprzedającego w okresie zaskarżalności (*suspect period*). Zasady dotyczące zaskarżania czynności dłużnika uznawane przez Eurosystem za rygorystyczne i w związku z tym nie do przyjęcia obejmują zasady, na mocy których zarządca może podważyć sprzedaż aktywów zabezpieczających jedynie na podstawie tego, że umowa sprzedaży została zawarta w pewnym okresie (okresie zaskarżalności) przed uznaniem sprzedającego (inicjatora lub pośrednika) za niewypłacalnego lub jeżeli takiemu podważeniu podmiot, który otrzymał aktywa, może zapobiec wyłącznie wtedy, jeśli wykaże, że w momencie sprzedaży nie wiedział o niewypłacalności sprzedającego (inicjatora/pośrednika).

W przypadku emisji strukturyzowanej transza lub subtransza przedstawiana jako zabezpieczenie nie może być podporządkowana innym transzom tej samej emisji. Transzę (lub subtranszę) uważa się za niepodporządkowaną innym transzom (lub subtranszom) tej samej emisji, jeżeli – zgodnie z określoną w prospekcie kolejnością wypłat obowiązującą po doręczeniu oświadczenia o wymagalności – żadna inna transza (lub subtransza) nie ma pierwszeństwa w stosunku do tej transzy lub subtranszy pod względem kolejności otrzymywania płatności (z tytułu kwoty głównej i odsetek), co oznacza, że transza ta (lub subtransza) jest ostatnia w danej emisji strukturyzowanej w kolejności ponoszenia strat. W przypadku emisji strukturyzowanych, dla których prospekt przewiduje doręczenie oświadczenia o przyspieszeniu spłaty i wymagalności, brak podporządkowania transzy (lub subtranszy) musi dotyczyć kolejności płatności związanych zarówno z oświadczeniem o przyspieszonej spłacie, jak i o wymagalności.

Eurosystem zastrzeże sobie prawo zwrócenia się do odpowiednich osób trzecich (takich jak emitent, inicjator lub organizator emisji) o udzielenie wszelkich wyjaśnień lub potwierdzenie okoliczności prawnych potrzebne do oceny, czy papiery wartościowe zabezpieczone aktywami można uznać za aktywa kwalifikowane.

6.2.1.2. Jakość kredytowa

Instrument dłużny musi mieć wysoką jakość kredytową określoną w zasadach ECAF w odniesieniu do aktywów rynkowych (zob. pkt 6.3.2).

6.2.1.3. Miejsce emisji

Instrumenty dłużne muszą być zdeponowane/zarejestrowane (wyemitowane) na obszarze EOG w banku centralnym lub centralnym depozycie papierów wartościowych (CDPW) spełniającym minimalne standardy EBC⁽⁵¹⁾. W przypadku rynkowych instrumentów dłużnych wyemitowanych przez przedsiębiorstwo⁽⁵²⁾ nieposiadające ratingu nadanego przez akceptowaną zewnętrzną instytucję oceny jakości kredytowej (instytucje ECAI), miejscem emisji musi być strefa euro.

⁽⁴⁹⁾ Papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, które znajdują się na liście kwalifikowanych aktywów rynkowych z dnia 10 października 2010 r., są zwolnione z tego wymogu i pozostają kwalifikowane do dnia 9 października 2011 r.

⁽⁵⁰⁾ Papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, które znajdują się na liście kwalifikowanych aktywów rynkowych z dnia 10 października 2010 r., są zwolnione z tego wymogu i pozostają kwalifikowane do dnia 9 października 2011 r.

⁽⁵¹⁾ Międzynarodowe dłużne papiery wartościowe wyemitowane w formie papierów globalnych na okaziciela w dniu 1 stycznia 2007 r. lub później za pośrednictwem MCDPW Euroclear Bank (Belgia) oraz Clearstream Banking Luxembourg, spełniają kryteria kwalifikacji, jeśli zostały wyemitowane w formie nowych globalnych skryptów dłużnych i zdeponowane u wspólnego powiernika będącego MCDPW lub – w odpowiednich przypadkach – centralnym depozytem papierów wartościowych (CDPW) spełniającym minimalne standardy określone przez EBC. Międzynarodowe dłużne papiery wartościowe w formie papierów globalnych na okaziciela wyemitowane w formie klasycznych globalnych skryptów dłużnych przed 1 stycznia 2007 r. oraz zamienne papiery wartościowe wyemitowane pod tym samym kodem ISIN w dniu 1 stycznia 2007 r. lub później zachowują status aktywów kwalifikowanych do terminu zapadalności. Międzynarodowe dłużne papiery wartościowe wyemitowane w formie imiennych papierów globalnych po dniu 30 września 2010 r. za pośrednictwem MCDPW Euroclear Bank (Belgia) oraz Clearstream Banking Luxembourg spełniają kryteria kwalifikacji, jeśli zostały wyemitowane w ramach nowej struktury powierniczej przewidzianej dla międzynarodowych dłużnych papierów wartościowych. Międzynarodowe dłużne papiery wartościowe wyemitowane w formie imiennych papierów globalnych do dnia 30 września 2010 r. włącznie zachowują status aktywów kwalifikowanych do terminu zapadalności. Międzynarodowe dłużne papiery wartościowe wyemitowane w formie jednostkowych skryptów dłużnych po dniu 30 września 2010 r. tracą status aktywów kwalifikowanych. Międzynarodowe dłużne papiery wartościowe w formie jednostkowych skryptów dłużnych wyemitowane do dnia 30 września 2010 r. włącznie zachowują status aktywów kwalifikowanych do terminu zapadalności.

⁽⁵²⁾ Przedsiębiorstwa (określane także jako „spółki niefinansowe”) wg definicji w Europejskim Systemie Rachunków Narodowych i Regionalnych z 1995 r. (ESA 95).

6.2.1.4. Procedury rozliczeń

Instrumenty dłużne muszą być przenoszalne w formie zapisów księgowych. Muszą być utrzymywane i rozliczane w strefie euro przez rachunek w Eurosystemie lub w systemie SSS spełniającym normy ustanowione przez EBC, tak, aby ustanawianie dodatkowych gwarancji wykonalności oraz realizacja instrumentów podlegały prawu państwa członkowskiego.

Jeżeli CDPW, w którym aktywa są emitowane, i system SSS, w którym aktywa są przechowywane, nie są tożsame, wówczas obie instytucje muszą posiadać powiązanie zatwierdzone przez EBC ⁽⁵³⁾.

6.2.1.5. Akceptowane rynki

Instrumenty dłużne muszą być dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym według definicji w dyrektywie 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych zmieniającej dyrektywę Rady 85/611/EWG i 93/6/EWG i dyrektywę 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającej dyrektywę Rady 93/22/EWG ⁽⁵⁴⁾ lub znajdować się w obrocie na wskazanych przez EBC rynkach nieregulowanych ⁽⁵⁵⁾. Dokonywana przez Eurosystem ocena rynków nieregulowanych opiera się na trzech zasadach – bezpieczeństwa, przejrzystości i dostępności ⁽⁵⁶⁾.

6.2.1.6. Rodzaj emitenta/gwaranta

Instrument dłużny może być wyemitowany lub gwarantowany przez bank centralny państwa członkowskiego UE, instytucję sektora publicznego, podmiot sektora prywatnego bądź organizację międzynarodową lub ponadnarodową.

6.2.1.7. Siedziba emitenta/gwaranta

Emitent musi mieć siedzibę w EOG lub w kraju grupy G-10 spoza EOG ⁽⁵⁷⁾, ⁽⁵⁸⁾. W tym ostatnim przypadku instrumenty dłużne można uznać za kwalifikowane wyłącznie wtedy, gdy Eurosystem ma pewność, że w prawodawstwie danego kraju z grupy G-10 spoza EOG jego prawa będą chronione w odpowiedni sposób, określony przez Eurosystem. W tym celu przed uznaniem aktywów za kwalifikowane wymagana jest ekspertyza prawna w formie i o treści dopuszczonej przez Eurosystem. W przypadku papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami emitent musi mieć siedzibę w EOG.

Gwarant musi mieć siedzibę w EOG, chyba że do stwierdzenia wysokiej jakości kredytowej aktywów rynkowych, określonej w pkt 6.3.2, nie jest potrzebna gwarancja.

Instytucje międzynarodowe i ponadnarodowe są kwalifikowanymi emitentami/gwarantami niezależnie od ich siedziby. W przypadku rynkowych instrumentów dłużnych wyemitowanych przez przedsiębiorstwo nieposiadające ratingu nadanego przez akceptowaną zewnętrzną instytucję oceny jakości kredytowej (ECAI) emitent/gwarant musi mieć siedzibę w strefie euro.

6.2.1.8. Waluta nominalna

Instrument dłużny musi być denominowany w euro ⁽⁵⁹⁾.

6.2.2. Kryteria kwalifikacji aktywów nierynkowych

W ramach jednolitych zasad kwalifikacji zabezpieczeń występują trzy rodzaje aktywów nierynkowych, które mogą stanowić zabezpieczenie: depozyty terminowe przyjmowane od uprawnionych kontrahentów, należności kredytowe oraz nierynkowe instrumenty dłużne zabezpieczone detalicznymi kredytami hipotecznymi (RMBD) ⁽⁶⁰⁾.

⁽⁵³⁾ Opis standardów wykorzystania kwalifikowanych systemów SSS w strefie euro i uaktualniony wykaz kwalifikowanych powiązań między tymi systemami można znaleźć na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁵⁴⁾ Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1.

⁽⁵⁵⁾ Wykaz akceptowanych rynków nieregulowanych jest publikowany na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu i aktualizowany co najmniej raz w roku.

⁽⁵⁶⁾ Terminy „bezpieczeństwo”, „przejrzystość” i „dostępność” są definiowane przez Eurosystem wyłącznie z punktu widzenia funkcji zarządzania zabezpieczeniami Eurosystemu. Proces wyboru nie ma na celu dokonania oceny ogólnej jakości poszczególnych rynków. Powyższe zasady należy rozumieć następująco: przez *bezpieczeństwo* rozumie się pewność transakcji, zwłaszcza pewność co do ważności i wykonalności transakcji. *Przejrzystość* oznacza brak utrudnień w dostępie do informacji w sprawie regulaminu i zasad operacyjnych danego rynku, właściwości finansowych aktywów, mechanizmu określania ceny oraz cen i ilości aktywów (kwotowań, stóp procentowych, wolumenu obrotów, niespłaconych kwot itp.). *Dostępność* odnosi się do możliwości uczestniczenia w danym rynku przez Eurosystem i dostępu do niego; rynek uznaje się za dostępny dla celów zarządzania zabezpieczeniami, jeśli jego regulamin i zasady operacyjne umożliwiają Eurosystemowi uzyskanie informacji i prowadzenie transakcji zawsze, kiedy zajdzie taka potrzeba.

⁽⁵⁷⁾ Kraje grupy G-10 spoza EOG to obecnie Stany Zjednoczone, Kanada, Japonia i Szwajcaria.

⁽⁵⁸⁾ Aktywa rynkowe wyemitowane przed dniem 1 stycznia 2007 r. przez podmiot niemający siedziby w EOG lub w kraju grupy G-10 spoza EOG, ale gwarantowane przez podmiot mający siedzibę w EOG, zachowują status aktywów kwalifikowanych do dnia 31 grudnia 2011 r., pod warunkiem że spełniają pozostałe kryteria kwalifikacji oraz wymagania dotyczące gwarancji wymienione w pkt 6.3.2; po tej dacie przestają być kwalifikowane.

⁽⁵⁹⁾ Wyrażony w euro albo w krajowych denominacjach euro.

⁽⁶⁰⁾ Od 2007 r. do 2013 r. w odniesieniu do należności kredytowych obowiązywać będzie system przejściowy pozwalający każdemu z KBC na określenie minimalnej wielkości należności kredytowych kwalifikujących się do wykorzystania jako zabezpieczenie, z wyłączeniem wykorzystania transgranicznego, oraz ewentualnych opłat transakcyjnych. W trakcie roku 2013 r. wprowadzony zostanie system całkowicie zunifikowany.

6.2.2.1. Należności kredytowe

Należności kredytowe ⁽⁶¹⁾ muszą spełniać następujące kryteria kwalifikacji (zob. też tabela 4):

- a) *Rodzaj aktywów.* Muszą to być należności kredytowe stanowiące zobowiązanie dłużnika wobec kontrahenta Eurosystemu. Kwalifikowane są również kredyty bankowe, w których odsetki naliczane są metodą malejącego kapitału (tzn. w których kwotę główną i odsetki spłaca się zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem). Nie są aktywami kwalifikowanymi niewykorzystane linie kredytowe (np. niewykorzystana część kredytu odnawialnego), kredyty w rachunku bieżącym i akredytywy (które zezwalają na wykorzystanie kredytu, ale same w sobie nie są należnościami kredytowymi). Aktywami kwalifikowanymi mogą natomiast być kredyty konsorcjalne w części udzielonej przez danego członka konsorcjum. Należności kredytowe nie mogą przyznawać prawa do kwoty głównej lub odsetek, które byłoby podporządkowane wobec praw posiadaczy innych należności kredytowych (lub transz/subtransz w tych samych kredytach konsorcjalnych) lub instrumentów dłużnych tego samego emitenta.
- b) Należność kredytowa musi posiadać: (i) określoną, bezwarunkową kwotę główną; (ii) oprocentowanie, które nie może doprowadzić do ujemnego przepływu środków pieniężnych. Ponadto oprocentowanie powinno należeć do jednego z następujących rodzajów: (i) zerowe; (ii) stałe; (iii) zmienne, powiązane z inną referencyjną stopą procentową. Aktywami kwalifikowanymi są ponadto należności kredytowe o oprocentowaniu powiązanych ze stopą inflacji. Właściwości te muszą być zachowane do terminu wykonania zobowiązania.
- c) *Rodzaj dłużnika/gwaranta.* Do kwalifikowanych dłużników lub gwarantów należą przedsiębiorstwa ⁽⁶²⁾, podmioty sektora publicznego oraz instytucje międzynarodowe i ponadnarodowe. Każdy dłużnik jest indywidualnie odpowiedzialny za pełną spłatę przedmiotowej należności kredytowej (wykluczeni są współdłużnicy łącznie odpowiedzialni za pojedynczą należność kredytową).
- d) *Siedziba dłużnika i gwaranta.* Dłużnik musi mieć siedzibę w strefie euro. Gwarant również musi mieć siedzibę w strefie euro, chyba że do stwierdzenia wysokiej jakości kredytowej aktywów nierynkowych, określonej w pkt 6.3.3, nie jest potrzebna gwarancja. Wymóg ten nie dotyczy instytucji międzynarodowych i ponadnarodowych.
- e) *Jakość kredytowa.* Jakość należności kredytowych ocenia się poprzez wiarygodność kredytową dłużnika lub gwaranta. Należność kredytowa musi mieć wysoką jakość kredytową zgodną z zasadami ECAF dotyczącymi aktywów nierynkowych (zob. pkt 6.3.3).
- f) *Minimalna wielkość.* W momencie przekazania na zabezpieczenie przez kontrahenta należność kredytowa musi spełniać wymóg minimalnego progu wielkości. Każdy KBC może samodzielnie określić minimalną wielkość w odniesieniu do krajowych należności kredytowych. Do celów transgranicznych obowiązuje wspólny dolny próg 500 000 EUR. Przewiduje się, że w najszybszym możliwym terminie w trakcie trwania roku 2013 w odniesieniu do wszystkich należności kredytowych w całej strefie euro zostanie wprowadzony wspólny dolny próg w wysokości 500 000 EUR.
- g) *Procedury obsługi.* Należność kredytowa musi być obsługiwana zgodnie z procedurami Eurosystemu określonymi we właściwej dokumentacji krajowej.
- h) *Prawo właściwe.* Umowa będąca podstawą należności kredytowej i umowa między kontrahentem a KBC o przekazaniu należności kredytowej na zabezpieczenie („umowa o przekazaniu na zabezpieczenie”) muszą podlegać prawu państwa członkowskiego. Ponadto łączna liczba systemów prawnych właściwych dla (i) kontrahenta; (ii) wierzyciela; (iii) dłużnika; (iv) gwaranta (jeśli dotyczy); (v) umowy będącej podstawą należności kredytowej; (vi) umowy o przekazaniu na zabezpieczenie nie może przekroczyć dwóch.
- i) *Waluta nominalna.* Należność kredytowa musi być denominowana w euro ⁽⁶³⁾.

6.2.2.2. Nierynkowe instrumenty dłużne zabezpieczone detalicznymi kredytami hipotecznymi

Do nierynkowych instrumentów dłużnych zabezpieczonych detalicznymi kredytami hipotecznymi (RMBD) stosuje się następujące kryteria kwalifikacji (por. tabela 4):

- a) *Rodzaj aktywów:* Musi to być instrument dłużny (weksel własny lub trasowany) zabezpieczony pulą hipotecznych kredytów mieszkaniowych, nie w pełni zsekurytyzowany. Musi istnieć możliwość substytucji aktywów w puli oraz mechanizm gwarantujący Eurosystemowi pierwszeństwo w stosunku do wierzycieli innych niż wyłączeni ze względów porządku publicznego ⁽⁶⁴⁾.
- b) RMBD musi mieć: (i) określoną, bezwarunkową kwotę główną; (ii) oprocentowanie, które nie może prowadzić do ujemnego przepływu środków pieniężnych.

⁽⁶¹⁾ Należności kredytowe są również określane terminem „kredyty bankowe”. Za ekwiwalenty należności kredytowych uznaje się również *Schuldscheindarlehen* oraz holenderskie rejestrowane należności sektora prywatnego od budżetu państwa albo innych kwalifikowanych dłużników objętych gwarancją rządową (np. kas mieszkaniowych).

⁽⁶²⁾ Według definicji w ESA 95, określane także jako „spółki niefinansowe”.

⁽⁶³⁾ Wyrażona w euro albo w krajowych denominacjach euro.

⁽⁶⁴⁾ Obecnie jedynym instrumentem należącym do tej kategorii aktywów są irlandzkie weksle własne zabezpieczone hipoteką.

- c) *Jakość kredytowa*: RMBD musi mieć wysoką jakość kredytową według zasad ECAF dotyczących RMBD, wymienionych w pkt 6.3.3.
- d) *Rodzaj emitenta*: Emitentami mogą być instytucje kredytowe będące uprawnionymi kontrahentami.
- e) *Siedziba emitenta*: Emitent musi mieć siedzibę w strefie euro.
- f) *Procedury obsługi*: RMBD musi być obsługiwany zgodnie z procedurami Eurosystemu określonymi we właściwej dokumentacji krajowej.
- g) *Waluta nominalna*: RMBD musi być denominowany w euro ⁽⁶⁵⁾.

6.2.3. Dodatkowe wymogi dotyczące wykorzystania aktywów kwalifikowanych

6.2.3.1. Dodatkowe wymogi prawne dotyczące należności kredytowych

W celu zagwarantowania, że na należności kredytowej zostanie ustanowione ważne zabezpieczenie oraz że należność ta może być szybko zrealizowana w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, należy spełnić dodatkowe wymogi prawne. Wymogi te dotyczą:

- a) weryfikacji istnienia należności kredytowej;
- b) powiadomienia dłużnika o przekazaniu danej należności na zabezpieczenie lub rejestracji tego faktu;
- c) braku ograniczeń związanych z poufnością i tajemnicą bankową;
- d) braku ograniczeń dotyczących przekazania danej należności na zabezpieczenie;
- e) braku ograniczeń dotyczących realizacji należności kredytowej.

Szczegółowy opis tych wymogów prawnych zawarty jest w dodatku 7. Dalsze szczegóły dotyczące konkretnych aspektów krajowych systemów prawnych znajdują się we właściwej dokumentacji krajowej.

6.2.3.2. Zasady wykorzystania aktywów kwalifikowanych

Aktywa rynkowe można wykorzystywać do wszystkich operacji polityki pieniężnej opartych na aktywach zabezpieczających, tzn. odwracalnych i bezwarunkowych (outright) operacji otwartego rynku oraz kredytu w banku centralnym. Aktywa nierynkowe można wykorzystywać jako zabezpieczenie w odwracalnych operacjach otwartego rynku oraz jako zabezpieczenie kredytu w banku centralnym. Aktywów nierynkowych nie wykorzystuje się w transakcjach bezwarunkowych Eurosystemu. Wszystkie aktywa rynkowe i nierynkowe można również wykorzystywać jako zabezpieczenie kredytu śróddziennego.

Niezależnie od tego, czy dane aktywa rynkowe lub nierynkowe spełniają wszystkie kryteria kwalifikacji, kontrahent nie może przedstawiać jako zabezpieczenia aktywów wyemitowanych lub gwarantowanych przez siebie samego ani przez żaden podmiot, z którym jest blisko powiązany ⁽⁶⁶⁾.

„Bliskie powiązania” oznaczają sytuację, w której kontrahent jest związany z emitentem/dłużnikiem/gwarantem aktywów kwalifikowanych przez fakt, że:

- a) kontrahent posiada, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednego lub więcej podmiotów, 20 % lub więcej kapitału emitenta/dłużnika/gwaranta;
- b) emitent/dłużnik/gwarant posiada, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednego lub więcej podmiotów, 20 % lub więcej kapitału kontrahenta; lub
- c) osoba trzecia posiada, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednego lub więcej podmiotów, ponad 20 % kapitału kontrahenta oraz ponad 20 % kapitału emitenta/dłużnika/gwaranta.

Na potrzeby realizacji polityki pieniężnej, w szczególności w celu monitorowania przestrzegania zasad wykorzystania aktywów kwalifikowanych w odniesieniu do bliskich powiązań, w ramach Eurosystemu wymieniane są informacje o strukturach własnościowych, przekazywane w tym celu przez organy nadzoru. Informacje te podlegają takim samym zasadom poufności, jakie są stosowane przez organy nadzoru.

Powyższych przepisów dotyczących bliskich powiązań nie stosuje się do: a) bliskich powiązań pomiędzy kontrahentem a organem administracji publicznej kraju EOG mającym uprawnienie do nakładania podatków, a także przypadków, gdy gwarantem instrumentu dłużnego jest organ administracji publicznej kraju EOG uprawniony do nakładania podatków; b) zabezpieczonych obligacji bankowych wyemitowanych zgodnie z kryteriami określonymi w art. 52 ust. 4 dyrektywy UCITS; c) przypadków, w których instrumenty dłużne są chronione szczególnymi prawnymi środkami zabezpieczającymi porównywalnymi z środkami wymienionymi

⁽⁶⁵⁾ Wyrażony w euro albo w krajowych denominacjach euro.

⁽⁶⁶⁾ W przypadku wykorzystania przez kontrahenta aktywów, których ze względu na tożsamość z emitentem/dłużnikiem/gwarantem lub istnienie bliskich powiązań nie może jako zabezpieczenia wykorzystać lub nadal wykorzystywać niespłaconego kredytu, jest on zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym odpowiedniego krajowego banku centralnego. W następnym terminie wyceny aktywa te są wyceniane w kwocie zero, co może spowodować wystosowanie wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego (zob. dodatek 6). Kontrahent musi wycofać te aktywa w najbliższym możliwym terminie.

w lit. b), jak ma to miejsce w przypadku: (i) nierynkowych RMBD niebędących papierami wartościowymi; oraz (ii) strukturyzowanych obligacji bankowych zabezpieczonych mieszkaniowymi kredytami hipotecznymi lub strukturyzowanych obligacji bankowych zabezpieczonych komercyjnymi kredytami hipotecznymi, tj. określonych zabezpieczonych obligacji bankowych, których Komisja Europejska nie uznała za zgodne z dyrektywą UCITS, spełniających wszystkie kryteria dotyczące papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami określone w pkt 6.2 i 6.3 oraz następujące kryteria dodatkowe.

W przypadku strukturyzowanych obligacji bankowych zabezpieczonych mieszkaniowymi kredytami hipotecznymi:

- a) Mieszkaniowe kredyty hipoteczne zabezpieczające strukturyzowane obligacje bankowe muszą być denominowane w euro; emitent (a także dłużnik i gwarant, jeżeli są osobami prawnymi) musi być zarejestrowany w państwie członkowskim, aktywa zabezpieczające te kredyty muszą znajdować się w państwie członkowskim, a prawem właściwym dla kredytu musi być prawo państwa członkowskiego.
- b) Mieszkaniowe kredyty hipoteczne można włączyć do puli zabezpieczeń obejmującej odpowiednie strukturyzowane zabezpieczone obligacje bankowe, jeśli są objęte kwalifikowaną gwarancją lub zabezpieczone hipotecznie. Kwalifikowana gwarancja musi być płatna w ciągu 24 miesięcy od niewykonania zobowiązania. Kwalifikowane gwarancje na potrzeby takich kredytów gwarantowanych mogą mieć różną formę umowną, w tym formę umów ubezpieczenia, o ile zostały udzielone przez podmiot sektora publicznego lub instytucję finansową podlegającą nadzorowi publicznemu. W przypadku tego rodzaju kredytów gwarantowanych gwarant nie może mieć bliskich powiązań z emitentem zabezpieczonych obligacji bankowych i musi uzyskać rating zaakceptowanej instytucji ECAI na poziomie co najmniej [A+/A1/AH] na cały okres transakcji.
- c) Akceptowane jest wysokiej jakości zabezpieczenie zastępcze do wysokości 10 % puli zabezpieczeń. Próg ten można przekroczyć tylko po gruntownym przeglądzie przeprowadzonym przez odpowiedni KBC.
- d) Poszczególne kwalifikowane kredyty mogą być finansowane w drodze emisji strukturyzowanych zabezpieczonych obligacji bankowych do maksymalnego poziomu 80 % współczynnika pokrycia należności zabezpieczeniem (loan-to-value, LTV). Kalkulacja współczynnika LTV musi się opierać na ostrożnej wycenie rynkowej.
- e) Minimalne obowiązkowe nadzabezpieczenie wynosi 8 %.
- f) Maksymalna wysokość kredytu dla hipotecznych kredytów mieszkaniowych wynosi 1 milion EUR.
- g) Jednostkowa ocena jakości kredytowej puli zabezpieczeń musi odpowiadać rocznemu poziomowi prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w wysokości 10 punktów bazowych zgodnie z progmem „jednego A” (zob. pkt 6.3.1).
- h) Emitent i podmioty powiązane, którzy są stronami transakcji dotyczącej strukturyzowanych zabezpieczonych obligacji bankowych lub są z nią związani, są objęci wymogiem długoterminowego minimalnego poziomu „jednego A” (ratingu „A-” w klasyfikacji Fitch lub Standard & Poor’s, „A3” w klasyfikacji Moody’s lub „AL” w klasyfikacji DBRS).

W przypadku strukturyzowanych obligacji bankowych zabezpieczonych komercyjnymi kredytami hipotecznymi:

- a) Komercyjne kredyty hipoteczne zabezpieczające strukturyzowane obligacje bankowe muszą być denominowane w euro; emitent (a także dłużnik i gwarant, jeżeli są osobami prawnymi) musi być zarejestrowany w państwie członkowskim, aktywa zabezpieczające te kredyty muszą znajdować się w państwie członkowskim, a prawem właściwym dla kredytu musi być prawo państwa członkowskiego.
- b) Akceptowane jest wysokiej jakości zabezpieczenie zastępcze do wysokości 10 % puli zabezpieczeń. Próg ten można przekroczyć tylko po gruntownym przeglądzie przeprowadzonym przez odpowiedni KBC.
- c) Poszczególne kwalifikujące się kredyty mogą być finansowane w drodze emisji strukturyzowanych zabezpieczonych obligacji bankowych do maksymalnego poziomu 60 % współczynnika LTV. Kalkulacja współczynnika LTV musi się opierać na ostrożnej wycenie rynkowej.
- d) Minimalne obowiązkowe nadzabezpieczenie wynosi 10 %.
- e) Udział każdego z kredytobiorców w puli zabezpieczeń, po zagregowaniu wszystkich kwot kredytów pozostających do spłaty przez danego kredytobiorcę, nie może przekroczyć 5 % całkowitej wartości puli zabezpieczeń.
- f) Jednostkowa ocena kredytowa puli zabezpieczeń musi odpowiadać jakości kredytowej na poziomie stopnia 1 zgodnie ze skalą jakości kredytowej Eurosystemu (zob. pkt 6.3.1).
- g) Emitent i podmioty powiązane, którzy są stronami transakcji dotyczącej strukturyzowanych zabezpieczonych obligacji bankowych lub są z nią związani, są objęci wymogiem stopnia 2 w skali jakości kredytowej.
- h) Komercyjne kredyty hipoteczne stanowiące zabezpieczenie podlegają co najmniej corocznej aktualizacji wyceny. W aktualizacji wyceny uwzględnia się wszelkie spadki cen nieruchomości. W przypadku wzrostu cen stosuje się redukcję wartości (haircut) w wysokości 15 %. Kredyty, które nie spełniają wymogów współczynnika LTV, muszą zostać zastąpione przez nowe kredyty lub zostać nadzabezpieczone, pod warunkiem zgody odpowiedniego KBC. W pierwszej kolejności stosuje się metodę wyceny opartą na wartości rynkowej, tj. szacunkowej cenie, którą można byłoby uzyskać w przypadku sprzedaży aktywów na rynku przy wykorzystaniu racjonalnych środków. Taki szacunek oparty jest na możliwie ostrożnych założeniach. W drugiej kolejności możliwe jest również stosowanie statystycznych metod wyceny.

- i) Na potrzeby zabezpieczenia płatności odsetkowych związanych z zabezpieczonymi obligacjami bankowymi przez cały okres kolejnych sześciu miesięcy utrzymuje się bufor płynności w formie gotówki w euro zdeponowanej u uprawnionego kontrahenta.
- j) Jeżeli w okresie dziewięciu miesięcy poprzedzających termin zapadalności obligacji bankowej z jednorazowym wykupem kapitału i odsetek w gwarantowanym terminie (hard bullet) krótkoterminowy rating kredytowy kredytobiorcy komercyjnego kredytu hipotecznego stanowiącego jej zabezpieczenie spadnie poniżej stopnia 2 jakości kredytowej, kredytobiorca ten jest zobowiązany do zasilenia bufora płynności kwotą w euro w gotówce wystarczającą do pokrycia odpowiedniej części płatności z tytułu kwoty głównej zabezpieczonej obligacji bankowej wraz z odpowiednimi płatnościami przypadającymi do zapłaty przez emitenta z tytułu tej obligacji.
- k) W przypadku problemów z płynnością pierwotny termin zapadalności może zostać przesunięty o nie więcej niż 12 miesięcy w celu zrównoważenia różnic pomiędzy terminem zapadalności kredytu amortyzującego w puli zabezpieczeń a terminem jednorazowego wykupu zabezpieczonych obligacji bankowych. Jednak po upływie pierwotnego terminu zapadalności zabezpieczone obligacje bankowe nie stanowią kwalifikowanego zabezpieczenia na potrzeby własnego wykorzystania.

Ponadto w odniesieniu do strukturyzowanych obligacji bankowych zabezpieczonych mieszkaniowymi kredytami hipotecznymi oraz strukturyzowanych obligacji bankowych zabezpieczonych komercyjnymi kredytami hipotecznymi, kontrahenci mają obowiązek przedstawienia potwierdzenia wystawionego przez uznaną kancelarię prawniczą stwierdzającego spełnienie następujących warunków:

- a) Emitent zabezpieczonych obligacji bankowych jest instytucją kredytową zarejestrowaną w państwie członkowskim UE oraz nie jest spółką celową, nawet jeżeli takie zabezpieczone obligacje bankowe są gwarantowane przez instytucję kredytową zarejestrowaną w państwie członkowskim UE.
- b) Emitent/emisja zabezpieczonych obligacji bankowych podlega – na podstawie prawa państwa członkowskiego rejestracji emitenta lub emisji zabezpieczonych obligacji bankowych – specjalnemu nadzorowi publicznemu mającemu na celu ochronę posiadaczy zabezpieczonych obligacji bankowych.
- c) W przypadku niewypłacalności emitenta posiadacze zabezpieczonych obligacji bankowych mają pierwszeństwo w zakresie zwrotu kapitału i wypłaty odsetek pochodzących z (zabezpieczających) aktywów kwalifikowanych.
- d) Kwoty pochodzące z emisji zabezpieczonych obligacji bankowych muszą zostać zainwestowane (zgodnie z zasadami inwestowania określonymi w dokumentacji zabezpieczonych obligacji bankowych) w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami krajowymi dotyczącymi zabezpieczonych obligacji bankowych lub innymi przepisami mającymi zastosowanie do danych aktywów.

Ponadto kontrahent nie może jako zabezpieczenia przedstawić papieru wartościowego zabezpieczonego aktywami, jeśli kontrahent ten (lub osoba trzecia, z którą jest blisko powiązany) zawarł transakcję zabezpieczającą dany papier wartościowy przed ryzykiem kursowym, w której jako druga strona występuje emitent tego papieru, lub jeśli kontrahent zapewnia wsparcie płynnościowe w wysokości równej lub przekraczającej 20 % niespłaconej kwoty tego papieru wartościowego.

Wszystkie kwalifikowane aktywa rynkowe i nierynkowe muszą nadawać się do wykorzystania w operacjach transgranicznych w całej strefie euro. Oznacza to, że każdy kontrahent Eurosystemu musi być w stanie wykonać aktywa kwalifikowane – albo za pośrednictwem powiązań z krajowym systemem SSS (w przypadku aktywów rynkowych), albo poprzez inne kwalifikowane rozwiązania – do uzyskania kredytu z KBC państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę (zob. pkt 6.6).

Tabela 4

Aktywa kwalifikowane wykorzystywane w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu

Kryteria kwalifikacji	Aktywa rynkowe (1)	Aktywa nierynkowe (2)	
Rodzaj aktywów	Certyfikaty dłużne EBC Inne rynkowe instrumenty dłużne (3)	Należności kredytowe	RMBD
Jakość kredytowa	Aktywa muszą spełniać wymóg wysokiej jakości kredytowej. Wysoką jakość kredytową ocenia się stosując zasady ECAF dotyczące aktywów rynkowych (3)	Dłużnik/gwarant muszą spełniać wymóg wysokiej jakości kredytowej. Wiarygodność kredytową ocenia się stosując zasady ECAF dotyczące należności kredytowych	Aktywa muszą spełniać wymóg wysokiej jakości kredytowej. Wymóg wysokiej jakości kredytowej ocenia się stosując zasady ECAF dotyczące RMBD

Kryteria kwalifikacji	Aktywa rynkowe ⁽¹⁾	Aktywa nierynkowe ⁽²⁾	
Miejsce emisji	EOG ⁽³⁾	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Procedury rozliczeń/obsługi	Miejsce rozliczenia: strefa euro Instrumenty muszą być złożone w depozycie centralnym w formie zapisów księgowych w KBC lub w systemie SSS spełniającym minimalne normy EBC	Procedury Eurosystemu	Procedury Eurosystemu
Rodzaj emitenta/dłużnika/gwaranta	KBC Sektor publiczny Sektor prywatny Instytucje międzynarodowe i ponadnarodowe	Sektor publiczny Przedsiębiorstwa Instytucje międzynarodowe i ponadnarodowe	Instytucje kredytowe
Siedziba emitenta, dłużnika i gwaranta	Emitent ⁽³⁾ : Kraje EOG i kraje G10 nienależące do EOG Dłużnik: EOG Gwarant ⁽³⁾ : EOG	Strefa euro	Strefa euro
Akceptowane rynki	Rynki regulowane Rynki nieregulowane akceptowane przez EBC	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Waluta	Euro	Euro	Euro
Minimalna wielkość	Nie dotyczy	Próg minimalnej wielkości w momencie złożenia należności kredytowej: — na użytek krajowy: według uznania KBC, — na użytek transgraniczny: wspólny próg 500 000 EUR W najszybszym możliwym terminie w trakcie trwania roku 2013: Wprowadzenie wspólnego minimalnego progu minimalny 500 000 EUR w całej strefie euro	Nie dotyczy
Prawo właściwe	W odniesieniu do papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami nabycie aktywów zabezpieczających musi podlegać prawu państwa członkowskiego UE. Prawem właściwym dla odpowiednich należności kredytowych musi być prawo kraju należącego do EOG	Prawo właściwe dla umowy będącej podstawą należności kredytowej i przekazania należności kredytowej na zabezpieczenie: prawo państwa członkowskiego Łączna liczba systemów prawnych właściwych dla a) kontrahenta; b) wierzyciela; c) dłużnika; d) gwaranta (jeżeli dotyczy); e) umowy stanowiącej podstawę należności kredytowej; oraz f) umowy o przekazaniu na zabezpieczenie; nie może przekroczyć dwóch	Nie dotyczy
Wykorzystanie transgraniczne	Tak	Tak	Tak

⁽¹⁾ Dalsze szczegóły przedstawiono w pkt 6.2.1.

⁽²⁾ Dalsze szczegóły przedstawiono w pkt 6.2.2.

⁽³⁾ Jakość kredytową nieposiadających ratingu rynkowych instrumentów dłużnych wyemitowanych lub gwarantowanych przez przedsiębiorstwa określa się na podstawie źródła oceny jakości kredytowej wybranego przez danego kontrahenta zgodnie z zasadami ECAF dotyczącymi należności kredytowych, przedstawionymi w pkt 6.3.3. W przypadku tych rynkowych instrumentów dłużnych, zmieniono następujące kryteria kwalifikacji aktywów rynkowych: siedziba emitenta/gwaranta: strefa euro; miejsce emisji: strefa euro.

6.3. Ramowe zasady oceny kredytowej w Eurosystemie

6.3.1. Zakres i komponenty

Ramowe zasady oceny kredytowej w Eurosystemie (ECAF) obejmują procedury, reguły i metody zapewniające spełnienie wymogu Eurosystemu, by jakość kredytowa wszystkich aktywów kwalifikowanych była wysoka.

Zgodnie z ramowymi zasadami, przy ustalaniu, czy dane aktywa posiadają wysoką jakość kredytową, Eurosystem dokonuje rozróżnienia pomiędzy aktywami rynkowymi i nierynkowymi (zob. pkt 6.3.2 i 6.3.3) w celu uwzględnienia różnego charakteru prawnego tych aktywów i ze względów operacyjnych.

Przy ocenie jakości kredytowej aktywów kwalifikowanych Eurosystem uwzględni oceny kredytowe pochodzące z jednego z czterech źródeł oceny kredytowej: zewnętrznych instytucji oceny jakości kredytowej (instytucje ECAI), wewnętrznych systemów oceny jakości kredytowej KBC (systemy ICAS), systemów ratingów wewnętrznych kontrahentów (systemy IRB) oraz narzędzi ratingowych podmiotów zewnętrznych. Eurosystem bierze także pod uwagę kryteria instytucjonalne oraz cechy zapewniające ochronę posiadaczowi instrumentu, np. gwarancje.

W przypadku oceny wystawionej przez instytucję ECAI jej podstawą musi być rating publiczny. Eurosystem, jeśli uzna to za konieczne, ma prawo prosić o dodatkowe wyjaśnienia. W przypadku papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami uzasadnienie ratingu musi być przedstawione w formie ogólnodostępnego raportu (sporządzonego na potrzeby sprzedaży lub nowej emisji), zawierającego m.in. kompleksową analizę zagadnień strukturalnych i prawnych, szczegółową ocenę puli zabezpieczeń oraz analizę uczestników i innych istotnych elementów transakcji. Instytucje ECAI muszą ponadto publikować regularne raporty kontrolne dotyczące papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami. Publikacja tych raportów powinna pokrywać się z częstotliwością i terminami płatności kuponowych. Raporty te powinny jako minimum zawierać aktualne najważniejsze dane dotyczące transakcji (np. struktury puli zabezpieczeń, uczestników transakcji, struktury kapitału) oraz wyniki finansowe.

Wartość referencyjną określającą minimalne wymogi Eurosystemu w zakresie wysokiej jakości kredytowej („progu jakości kredytowej”) definiuje się jako ocenę kredytową na poziomie stopnia 3 jakości kredytowej według zharmonizowanej skali Eurosystemu⁽⁶⁷⁾. Eurosystem uznaje prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania w jednorocznej perspektywie na poziomie 0,40 % za równoważne stopniowi 3 jakości kredytowej, przy czym jest ono regularnie weryfikowane. W zasadach ECAF przyjęto definicję niewykonania zobowiązania określoną w dyrektywach dotyczących wymogów kapitałowych (CRD)⁽⁶⁸⁾. Eurosystem publikuje najniższą ocenę ratingową odpowiadającą wymaganemu progowi jakości kredytowej dla każdej zaakceptowanej instytucji ECAI, bez przyjmowania odpowiedzialności za ocenę ECAI, która to ocena również podlega okresowej weryfikacji. W przypadku papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami wartość referencyjną przyjętą przez Eurosystem do ustalania minimalnego wymogu wysokiej jakości kredytowej definiuje się w kategoriach „potrójnego A”⁽⁶⁹⁾ w momencie emisji. W okresie istnienia papieru wartościowego zabezpieczonego aktywami musi być spełniony minimalny wymóg Eurosystemu określany jako stopień 2 jakości kredytowej w zharmonizowanej skali ratingowej Eurosystemu („jednego A”)⁽⁷⁰⁾. W odniesieniu do RMBD wartość referencyjną określającą minimalne wymogi Eurosystemu w zakresie wysokiej jakości kredytowej definiuje się jako ocenę kredytową na poziomie stopnia 2 jakości kredytowej według zharmonizowanej skali Eurosystemu (rating „jednego A”). Eurosystem uznaje prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania w jednorocznej perspektywie na poziomie 0,10 % za równoważne stopniowi 2 jakości kredytowej, przy czym jest ono regularnie weryfikowane.

Eurosystem zastrzega sobie prawo do podejmowania decyzji, czy dana emisja, emitent, dłużnik lub gwarant spełnia wymóg wysokiej jakości kredytowej, na podstawie wszelkich informacji, jakie uzna za istotne. Na tej podstawie Eurosystem może odrzucić określone aktywa, ograniczyć ich wykorzystanie lub zastosować dodatkowe redukcje wartości w wycenie, jeśli jest to konieczne do zapewnienia odpowiedniej ochrony Eurosystemu przed ryzykiem zgodnie z art. 18 ust. 1 Statutu ESBC. Podobne działania można podjąć wobec określonych kontrahentów, zwłaszcza jeśli ich jakość kredytowa wykazuje wysoki stopień korelacji z jakością kredytową złożonych przez nich aktywów zabezpieczających. W przypadku odrzucenia na podstawie informacji o charakterze ostrożnościowym sposób wykorzystania takich informacji (przekazanych przez kontrahentów lub organy nadzoru) będzie współmierny do potrzeb związanych z wykonywaniem przez Eurosystem zadań związanych z prowadzeniem polityki pieniężnej.

⁽⁶⁷⁾ Zharmonizowana skala ratingowa Eurosystemu jest publikowana na stronie internetowej EBC (www.ecb.europa.eu). Ocena na poziomie stopnia 3 jakości kredytowej oznacza minimalny długoterminowy rating „BBB-” w klasyfikacji Fitch lub Standard & Poor’s, „Baa3” w klasyfikacji Moody’s lub „BBB” w klasyfikacji DBRS.

⁽⁶⁸⁾ Dyrektywy CRD obejmują dyrektywę 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (Dz.U. L 177 z 30.6.2006, s. 1) oraz dyrektywę 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych (Dz.U. L 177 z 30.6.2006, s. 201).

⁽⁶⁹⁾ „Potrójne A” oznacza długoterminowy rating „AAA” w klasyfikacji Fitch, Standard & Poor’s lub DBRS albo „Aaa” w klasyfikacji Moody’s, albo jeżeli nie są one dostępne, krótkoterminowy rating „F1+” w klasyfikacji Fitch lub „A-1+” w klasyfikacji Standard & Poor’s lub „R-1H” w klasyfikacji DBRS.

⁽⁷⁰⁾ „Jedno A” oznacza minimalny długoterminowy rating „A-” w klasyfikacji agencji Fitch lub Standard & Poor’s, „A3” w klasyfikacji agencji Moody’s oraz „AL” w klasyfikacji agencji DBRS.

Z listy aktywów kwalifikowanych mogą zostać wyłączone aktywa wyemitowane lub gwarantowane przez podmioty, w stosunku do których Unia na mocy art. 75 Traktatu lub państwo członkowskie zastosowało zamrożenie funduszy lub inne środki, ograniczając możliwość korzystania z funduszy tych podmiotów, lub które decyzją Rady Prezesów EBC tymczasowo lub na stałe utraciły dostęp do operacji otwartego rynku lub operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu.

6.3.2. Ustalenie wysokich standardów jakości kredytowej aktywów rynkowych

Wysoką jakość kredytową aktywów rynkowych stwierdza się na podstawie następującego zestawu kryteriów:

- a) *Ocena przez instytucję ECAI*: Co najmniej jedna ocena jakości kredytowej nadana przez akceptowaną instytucję ECAI (zob. pkt 6.3.4) dla emisji (lub emitentowi, w przypadku jej braku) musi odpowiadać minimalnemu wymogowi jakości kredytowej Eurosystemu ⁽⁷¹⁾, ⁽⁷²⁾. Dla każdej zaakceptowanej instytucji ECAI EBC ogłasza minimalny wymóg jakości kredytowej, zgodnie z pkt 6.3.1 ⁽⁷³⁾.
- b) *Ocena kredytowa papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami przez instytucję ECAI*: W przypadku papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami wyemitowanych od dnia 1 marca 2010 r. włącznie Eurosystem wymaga co najmniej dwóch ocen kredytowych dla tej emisji od dowolnych zaakceptowanych instytucji ECAI. W celu ustalenia kwalifikacji papierów wartościowych stosuje się zasadę „drugiej ceny”, co oznacza, że nie tylko najlepsze, ale też drugie co do jakości oceny kredytowe instytucji ECAI muszą być zgodne z progmem jakości kredytowej określonym dla papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami. Zgodnie z tą zasadą, według Eurosystemu papiery wartościowe kwalifikują się, jeżeli obie te oceny jakości kredytowej są na poziomie „AAA”/„Aaa” w momencie emisji i na poziomie „jednego A” przez okres istnienia papieru wartościowego.

Od dnia 1 marca 2011 r. wszystkie papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, niezależnie od daty emisji, muszą mieć co najmniej dwie oceny kredytowe akceptowanej instytucji ECAI dotyczące emisji i, aby pozostały kwalifikowane, spełniona musi być zasada „drugiej ceny”.

W stosunku do papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami wyemitowanych przed dniem 1 marca 2010 r., które mają tylko jedną ocenę kredytową, należy uzyskać drugą ocenę do dnia 1 marca 2011 r. W przypadku papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami wyemitowanych przed dniem 1 marca 2009 r. obie oceny muszą być na poziomie „jednego A” przez cały okres istnienia tych papierów. W przypadku papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami wyemitowanych w okresie od dnia 1 marca 2009 r. do dnia 28 lutego 2010 r. pierwsza ocena kredytowa musi być na poziomie „AAA”/„Aaa” w momencie emisji i na poziomie „jednego A” przez cały okres istnienia papieru wartościowego, natomiast druga ocena kredytowa musi być na poziomie „jednego A” zarówno w momencie emisji ⁽⁷⁴⁾, jak i przez cały okres istnienia papieru.

Zamienne emisje ciągle (fungible tap issuances) papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami uważa się za nowe emisje takich papierów. Wszystkie papiery wartościowe zabezpieczone aktywami wyemitowane pod tym samym kodem ISIN muszą spełniać kryteria kwalifikacji obowiązujące na dzień ostatniej zamiennej emisji ciągłej. W przypadku zamiennej emisji ciągłej papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami, które nie spełniają kryteriów kwalifikacji obowiązujących na dzień ostatniej takiej emisji, nie kwalifikują się wszystkie papiery wyemitowane pod tym samym kodem ISIN. Zasada ta nie obowiązuje w przypadku zamiennych emisji ciągłych papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami, które znajdowały się na liście aktywów kwalifikowanych Eurosystemu w dniu 10 października 2010 r., jeżeli ostatnia taka emisja miała miejsce przed tą datą. Emisje, które nie są zamiennymi emisjami ciągłymi, uważa się za inne papiery wartościowe zabezpieczone aktywami.

- c) *Gwarancje*: W braku (dopuszczalnej) oceny kredytowej emitenta przez instytucję ECAI, wysoką jakość kredytową można stwierdzić na podstawie gwarancji wystawionej przez gwaranta o dobrej sytuacji finansowej. Sytuację finansową gwaranta bada się na podstawie ocen jakości kredytowej nadanych przez instytucję ECAI spełniających minimalny wymóg jakości kredytowej określony przez Eurosystem. Gwarancja musi spełniać następujące warunki:
- (i) Gwarancję uznaje się za możliwą do przyjęcia, jeśli gwarant bezwarunkowo i nieodwołalnie zagwarantował posiadaczom danego instrumentu dłużnego zobowiązania emitenta dotyczące spłaty kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych zobowiązań z tytułu tego instrumentu, aż do całkowitego ich wykonania.
 - (ii) Gwarancja musi być płatna na pierwsze wezwanie (niezależnie od zobowiązania dłużnego, którego dotyczy). Gwarancje udzielone przez podmioty publiczne uprawnione do nakładania podatków powinny być płatne na pierwsze wezwanie lub też w inny sposób zapewniać szybkość i terminową płatność w przypadku niewykonania zobowiązania. Zobowiązania gwaranta z tytułu gwarancji muszą być klasyfikowane i oceniane przynajmniej na równi (pari passu) z pozostałymi niezabezpieczonymi zobowiązaniami gwaranta.

⁽⁷¹⁾ W przypadku kilku potencjalnie sprzecznych ocen nadanych przez instytucje ECAI temu samemu emitentowi/dłużnikowi/gwarantowi przyjmuje się najlepszą dostępną ocenę.

⁽⁷²⁾ Wymogi wysokiej jakości kredytowej dotyczące zabezpieczonych obligacji bankowych wyemitowanych od dnia 1 stycznia 2008 r. są oceniane na podstawie wymienionego wyżej zbioru kryteriów. Zabezpieczone obligacje bankowe wyemitowane przed dniem 1 stycznia 2008 r. uznaje się za spełniające wymóg wysokiej jakości kredytowej, o ile ściśle odpowiadają kryteriom ustanowionym w art. 52 ust. 4 dyrektywy UCITS.

⁽⁷³⁾ Informacja ta jest publikowana na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁷⁴⁾ Jeśli chodzi o drugą ocenę instytucji ECAI, ocena kredytowa w momencie emisji dotyczy oceny kredytowej wydanej lub opublikowanej po raz pierwszy przez tę instytucję.

- (iii) Gwarancja musi podlegać prawu państwa członkowskiego UE oraz być ważna, wiążąca i wykonalna w stosunku do gwaranta.
- (iv) Aby instrument objęty gwarancją został zaliczony do aktywów kwalifikowanych, należy złożyć prawne potwierdzenie dotyczące ważności, mocy wiążącej i wykonalności gwarancji w formie i o treści zaakceptowanej przez Eurosystem. Jeśli gwarant ze względu na swoją siedzibę podlega innemu systemowi prawnemu niż prawo właściwe dla gwarancji, potwierdzenie prawne musi też stwierdzać, że gwarancja jest ważna i wykonalna na mocy prawa właściwego ze względu na siedzibę gwaranta. Potwierdzenie prawne powinno być złożone do wglądu w banku centralnym, który zgłasza dane aktywa objęte gwarancją do wpisania na listę aktywów kwalifikowanych⁽⁷⁵⁾. Potrzeba potwierdzenia prawnego nie dotyczy gwarancji udzielonych odnośnie do instrumentów dłużnych z własnym ratingiem kredytowym ani gwarancji udzielonych przez podmioty publiczne uprawnione do nakładania podatków. Wymóg wykonalności należy rozumieć z zastrzeżeniem przepisów dotyczących upadłości i niewypłacalności, ogólnych zasad słuszności oraz innych tego rodzaju praw i zasad mających zastosowanie do gwaranta i mających ogólny wpływ na prawa wierzycieli w stosunku do gwaranta.

W przypadku braku oceny jakości kredytowej emisji, emitenta lub gwaranta nadanej przez instytucję ECAI, wysoką jakość kredytową stwierdza się w sposób następujący:

- a) *Emitenci lub gwaranci z sektora publicznego strefy euro*: Jeżeli aktywa rynkowe są wyemitowane lub gwarantowane przez instytucje rządowe szczebla regionalnego, organy samorządowe lub podmioty sektora publicznego mające siedzibę w strefie euro, zgodnie z definicjami zawartymi w dyrektywach CRD, obowiązuje następująca procedura:
- (i) Emitent lub gwarant jest przypisywany do jednej z trzech klas wymienionych w dyrektywach CRD⁽⁷⁶⁾ (zob. wyjaśnienia w tabeli 5).
- (ii) Pośrednia ocena jakości kredytowej emitentów lub gwarantów zaliczonych do klas 1 i 2 jest pochodną nadanej przez instytucję ECAI oceny kredytowej rządu centralnego kraju, w którym ma siedzibę emitent lub gwarant. Pośrednia ocena jakości kredytowej musi spełniać minimalny wymóg jakości kredytowej określony przez Eurosystem. Nie wyprowadza się pośredniej oceny jakości kredytowej dla emitentów/gwarantów zaliczonych do klasy 3.
- b) *Emitenci i gwaranci z sektora przedsiębiorstw w strefie euro*: Jeżeli na podstawie oceny emisji, emitenta lub gwaranta dokonanej przez instytucję ECAI nie można stwierdzić wysokiej jakości kredytowej aktywów rynkowych emitowanych lub gwarantowanych przez przedsiębiorstwa⁽⁷⁷⁾ mające siedzibę w strefie euro, zastosowanie mają zasady ECAF dotyczące należności kredytowych, a kontrahenci mogą wykorzystać własne systemy IRB, wewnętrzne systemy oceny jakości kredytowej stosowane przez KBC, lub narzędzia ratingowe podmiotów zewnętrznych. Rynkowe instrumenty dłużne niemające ratingu wyemitowane przez przedsiębiorstwa nie są umieszczane na publicznej liście kwalifikowanych aktywów rynkowych.

Tabela 5

Pośrednia ocena jakości kredytowej emitentów, dłużników lub gwarantów ze strefy euro będących instytucjami samorządowymi szczebla regionalnego, lokalnego lub podmiotami sektora publicznego, którzy nie posiadają oceny nadanej przez instytucję ECAI

	Klasyfikacja emitentów, dłużników i gwarantów według dyrektyw CRD	Sposób nadania pośredniej oceny jakości kredytowej emitenta, dłużnika lub gwaranta w ramach ECAF
Klasa 1	Instytucje rządowe i samorządowe szczebla regionalnego i lokalnego oraz podmioty sektora publicznego, które według właściwych organów nadzoru można dla celów wymogów kapitałowych traktować na równi z instytucjami rządowymi szczebla centralnego	Przyznanie oceny jakości kredytowej nadanej przez instytucję ECAI rządowi centralnemu kraju, w którym ma siedzibę emitent/dłużnik/gwarant
Klasa 2	Instytucje rządowe i samorządowe szczebla regionalnego i lokalnego oraz podmioty sektora publicznego, które według właściwych organów nadzoru można dla celów wymogów kapitałowych traktować na równi z instytucjami [kredytowymi]	Przyznanie oceny jakości kredytowej o jeden stopień ⁽¹⁾ niższej niż ocena nadana przez instytucję ECAI rządowi centralnemu kraju, w którym ma siedzibę emitent/dłużnik/gwarant
Klasa 3	Inne podmioty sektora publicznego	Traktowane jak emitenci lub dłużnicy z sektora prywatnego

(1) Informacja o stopniach jakości kredytowej jest dostępna na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁷⁵⁾ Krajowym bankiem centralnym zgłaszającym dane aktywa jest zazwyczaj bank centralny kraju, w którym są one dopuszczone do obrotu lub znajdują się w obrocie na akceptowanym rynku. W sytuacji notowania wielokrotnego wszelkie pytania należy kierować do centrum informacji o aktywach kwalifikowanych EBC (Eligible-Assets.Hotline@ecb.europa.eu).

⁽⁷⁶⁾ Wykaz jednostek należących do tych trzech klas wraz z kryteriami klasyfikacji emitentów, dłużników i gwarantów ma zostać udostępniony – wraz z linkami do odpowiednich serwisów internetowych krajowych organów nadzoru – na stronach internetowych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) pod adresem www.eba.europa.eu.

⁽⁷⁷⁾ Przedsiębiorstwa (określane też jako „spółki niefinansowe”) są zdefiniowane w Europejskim Systemie Rachunków Narodowych i Regionalnych z 1995 r. (ESA 95).

6.3.3. Ustalanie wysokich standardów jakości kredytowej aktywów nierynkowych

6.3.3.1. Należności kredytowe

W celu stwierdzenia wysokiej jakości kredytowej dłużników lub gwarantów należności kredytowych kontrahenci muszą wybrać jedno główne źródło oceny jakości kredytowej spośród dostępnych źródeł zaakceptowanych przez Eurosystem. Z takiego źródła kontrahent wybiera jeden system, z wyjątkiem instytucji ECAI, w przypadku których można stosować wszystkie zaakceptowane systemy.

Kontrahenci muszą korzystać z wybranego źródła przez okres co najmniej jednego roku, co ma zapobiec wyszukiwaniu dla każdego dłużnika osobno najlepszej oceny jakości kredytowej spośród wszystkich dostępnych źródeł i systemów. Kontrahenci, którzy zamierzają zmienić źródło oceny jakości kredytowej po wymaganym okresie jednego roku, muszą przedstawić właściwemu KBC odpowiednio umotywowany wniosek.

Kontrahenci mogą uzyskać zgodę na korzystanie z więcej niż jednego systemu lub źródła po złożeniu odpowiednio umotywowanego wniosku. Główne źródło oceny jakości kredytowej powinno obejmować największą liczbę dłużników przedstawionych przez kontrahenta. Korzystanie z więcej niż jednego źródła lub systemu oceny jakości kredytowej powinno być zawsze umotywowane odpowiednią potrzebą biznesową. Z zasady taki przypadek może zachodzić, gdy zakres podstawowego źródła lub systemu oceny jakości kredytowej jest niewystarczający.

Kontrahenci mają obowiązek niezwłocznego informowania KBC o każdym znanym sobie zdarzeniu kredytowym (w tym opóźnieniu płatności przez przedstawionych dłużników), a w razie potrzeby winni wycofać lub wymienić właściwe aktywa. Ponadto kontrahenci powinni stosować najbardziej aktualne oceny jakości kredytowej dłużników⁽⁷⁸⁾ lub gwarantów przedstawionych aktywów dostępne w wybranym przez nich źródle lub systemie oceny jakości kredytowej.

Ocena kredytowa dłużników/gwarantów: Wysoką jakość kredytową dłużników lub gwarantów należności kredytowych stwierdza się zgodnie z zasadą odmiennego traktowania dłużników/gwarantów z sektora publicznego i sektora przedsiębiorstw.

a) *Emitenci lub gwaranci z sektora publicznego:* Stosuje się kolejno następujące zasady:

- (i) Gdy istnieje ocena kredytowa pochodząca z systemu lub źródła wybranego przez kontrahenta, na jej podstawie stwierdza się, czy dłużnik lub gwarant z sektora publicznego spełnia minimalny wymóg jakości kredytowej.
- (ii) W przypadku braku oceny kredytowej wymienionej w ppkt (i) przyjmuje się ocenę kredytową dłużnika lub gwaranta przyznaną przez instytucje ECAI⁽⁷⁹⁾.
- (iii) W przypadku braku oceny kredytowej wymienionej w ppkt (i) i (ii) obowiązuje procedura stosowana do aktywów rynkowych:
 - Dłużnik lub gwarant jest przypisywany do jednej z trzech klas wymienionych w dyrektywach CRD⁽⁸⁰⁾ (zob. tabela 5).
 - Pośrednia ocena jakości kredytowej dłużników i gwarantów zaliczonych do klasy 1 lub 2 jest pochodną nadanej przez instytucję ECAI oceny kredytowej rządu centralnego kraju, w którym ma siedzibę emitent lub gwarant. Pośrednia ocena jakości kredytowej musi spełniać minimalny wymóg jakości kredytowej określony przez Eurosystem.

Jeśli ocena jakości kredytowej pochodząca z systemu lub źródła wybranego przez kontrahenta (lub z instytucji ECAI w przypadku (ii) w odniesieniu do dłużników lub gwarantów z sektora publicznego) istnieje, lecz nie spełnia minimalnego wymogu jakości kredytowej, dany dłużnik lub gwarant nie jest kwalifikowany.

b) *Dłużnicy lub gwaranci z sektora przedsiębiorstw:* Jeżeli ocena pochodząca ze źródła wybranego przez kontrahenta jest równa lub wyższa niż minimalny wymóg jakości kredytowej, dany dłużnik lub gwarant jest kwalifikowany⁽⁸¹⁾,⁽⁸²⁾.

Jeśli ocena kredytowa pochodząca z systemu lub źródła wybranego przez kontrahenta istnieje, ale jest niższa niż minimalny wymóg jakości kredytowej, dany dłużnik lub gwarant nie jest kwalifikowany. Przy braku oceny kredytowej, na podstawie której można by potwierdzić jakość kredytową, dłużnik lub gwarant nie jest kwalifikowany.

⁽⁷⁸⁾ W przypadku aktywów rynkowych emitowanych przez przedsiębiorstwa i nieposiadających ratingu nadanego przez zaakceptowaną instytucję ECAI wymóg ten dotyczy oceny jakości kredytowej emitenta.

⁽⁷⁹⁾ W przypadku kilku potencjalnie sprzecznych ocen nadanych przez instytucje ECAI temu samemu emitentowi/dłużnikowi/gwarantowi przyjmuje się najwyższą dostępną ocenę.

⁽⁸⁰⁾ Wykaz jednostek należących do tych trzech klas wraz z kryteriami klasyfikacji emitentów, dłużników i gwarantów ma zostać udostępniony – wraz z linkami do odpowiednich serwisów internetowych krajowych organów nadzoru – na stronie internetowej Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) pod adresem www.eba.europa.eu.

⁽⁸¹⁾ Jeśli kontrahent wybrał jako źródło oceny kredytowej instytucję ECAI, może przyjąć najwyższą z dostępnych ocen. W przypadku kilku potencjalnie sprzecznych ocen nadanych przez instytucje ECAI temu samemu emitentowi/dłużnikowi/gwarantowi, przyjmuje się najlepszą dostępną ocenę.

⁽⁸²⁾ Minimalny wymóg jakości kredytowej dla poszczególnych systemów oceny kredytowej może zostać skorygowany w następstwie przeglądu trafności wyników (zob. pkt 6.3.5).

Gwarancje: Gwarancja musi spełniać następujące warunki:

- a) Gwarancję uznaje się za dopuszczalną, jeśli gwarant bezwarunkowo i nieodwołalnie zagwarantował posiadaczom należności kredytowych zobowiązania dłużnika dotyczące spłaty kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych zobowiązań z jej tytułu, aż do całkowitego ich wykonania. Uznanie gwarancji za dopuszczalną nie wymaga jej przypisania do konkretnej należności kredytowej; może dotyczyć jedynie samego dłużnika, pod warunkiem że obejmuje również przedmiotową należność kredytową.
- b) Gwarancja musi być płatna na pierwsze wezwanie (niezależnie od należności kredytowej, której dotyczy). Gwarancje udzielone przez podmioty publiczne uprawnione do nakładania podatków powinny być płatne na pierwsze wezwanie lub też w inny sposób zapewniać szybką i terminową płatność w przypadku niewykonania zobowiązania. Zobowiązania gwaranta z tytułu gwarancji muszą być klasyfikowane i oceniane przynajmniej na równi (*pari passu*) z pozostałymi niezabezpieczonymi zobowiązaniami gwaranta.
- c) Gwarancja musi podlegać prawu państwa członkowskiego UE oraz być ważna, wiążąca i wykonalna w stosunku do gwaranta.
- d) Aby instrument objęty gwarancją został zaliczony do aktywów kwalifikowanych, należy złożyć prawne potwierdzenie dotyczące ważności, mocy wiążącej i wykonalności gwarancji w formie i o treści zaakceptowanej przez Eurosystem. Potwierdzenie prawne powinno również stwierdzać, że nie jest to gwarancja osobista, dająca prawo żądania jej wykonania jedynie wierzycielowi danej należności kredytowej. Jeśli gwarant ma siedzibę w innym systemie prawnym niż właściwy dla gwarancji, potwierdzenie prawne musi też stwierdzać, że gwarancja jest ważna i wykonalna na mocy prawa właściwego ze względu na siedzibę gwaranta. Potwierdzenie prawne powinno być złożone do wglądu w banku centralnym kraju, którego prawo jest prawem właściwym dla należności kredytowej. Potwierdzenie prawne nie jest potrzebne w przypadku gwarancji wystawionych przez podmioty publiczne uprawnione do nakładania podatków. Wymóg wykonalności należy rozumieć z zastrzeżeniem przepisów dotyczących upadłości i niewypłacalności, ogólnych zasad słuszności oraz innych tego rodzaju praw i zasad dotyczących gwaranta i mających ogólny wpływ na prawa wierzycieli w stosunku do gwaranta.

6.3.3.2. Nierynkowe instrumenty dłużne zabezpieczone detalicznymi kredytami hipotecznymi

Standardy wysokiej jakości kredytowej dla nierynkowych RMBD muszą być zgodne ze stopniem 2 jakości kredytowej według zharmonizowanej skali ratingowej Eurosystemu⁽⁸³⁾. Zasady oceny jakości kredytowej dla tych instrumentów dłużnych właściwe dla danego systemu prawnego zostaną określone przez KBC w obowiązującej dokumentacji krajowej.

6.3.4. Kryteria akceptacji systemów oceny kredytowej

Ramowe zasady oceny kredytowej w Eurosystemie (ECAF) opierają się na informacjach z czterech źródeł. Każde ze źródeł może obejmować kilka systemów oceny kredytowej.

Wykaz akceptowanych instytucji ECAI, systemów ICAS i narzędzi ratingowych podmiotów zewnętrznych oraz ich dostawców jest dostępny na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu⁽⁸⁴⁾.

6.3.4.1. Zewnętrzna instytucja oceny jakości kredytowej

Źródło ECAI obejmuje instytucje, których oceny instytucje kredytowe mogą stosować do obliczania wag ryzyka przypisywanych do ekspozycji według dyrektyw CRD⁽⁸⁵⁾. Ogólne kryteria przyjęcia instytucji ECAI jako źródła do celów ECAF są następujące:

- a) Instytucja ECAI musi być oficjalnie uznana przez unijny organ nadzoru właściwy w odniesieniu do krajów strefy euro, w których jej oceny będą wykorzystane, zgodnie z dyrektywami CRD.
- b) Instytucja ECAI musi spełniać kryteria operacyjne i wymóg odpowiedniego zakresu, tak by zapewnić skuteczną realizację zasad ECAF. W szczególności, wykorzystanie ocen jakości kredytowej przyznanych przez taką instytucję jest uwarunkowane udostępnieniem Eurosystemowi informacji na temat tych ocen, jak również informacji umożliwiających porównanie i przyporządkowanie tych ocen do stopni jakości kredytowej określonych w zasadach ECAF i minimalnych wymogów jakości kredytowej, a także monitorowanie trafności wyników (zob. pkt 6.3.5).

Eurosystem zastrzega sobie prawo decydowania, czy zaakceptować daną instytucję ECAI do celów operacji kredytowych Eurosystemu, na podstawie m.in. przeglądu trafności wyników.

6.3.4.2. Wewnętrzne systemy oceny jakości kredytowej KBC

Źródło ICAS obejmuje obecnie cztery systemy oceny jakości kredytowej, prowadzone przez Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France oraz Oesterreichische Nationalbank. KBC zamierzające opracować własny system ICAS będą podlegać procedurze weryfikacji przez Eurosystem. Systemy ICAS podlegają przeglądom trafności wyników (zob. pkt 6.3.5).

⁽⁸³⁾ Oceny według zharmonizowanej skali ratingowej Eurosystemu opublikowanej na stronie internetowej EBC (www.ecb.europa.eu).

⁽⁸⁴⁾ Eurosystem publikuje te informacje wyłącznie w związku z prowadzonymi przez siebie operacjami kredytowymi i nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności za swoją ocenę akceptowanych systemów oceny kredytowej.

⁽⁸⁵⁾ Na rynkach finansowych instytucje ECAI nazywane są potocznie agencjami ratingowymi.

Kontrahent ma ponadto obowiązek niezwłocznego informowania KBC prowadzącego dany system ICAS o wszelkich zdarzeniach kredytowych znanych tylko sobie, w tym o opóźnieniach w spłacie należności przez przedstawionych dłużników.

W krajach, w których na zabezpieczenie przekazywane są RMBD, właściwy KBC wdraża dodatkowo zasady oceny kredytowej dla tej kategorii aktywów zgodne z zasadami ECAF. Takie zasady oceny kredytowej podlegać będą rocznym przeglądom trafności wyników.

6.3.4.3. Systemy ratingów wewnętrznych

Kontrahent, który do oceny dłużników, emitentów lub gwarantów kwalifikowanych instrumentów dłużnych zamierza wykorzystać system ratingów wewnętrznych, musi uzyskać na to zgodę rodzimego KBC. W tym celu kontrahent składa wniosek, do którego dołączone są następujące dokumenty ⁽⁸⁶⁾:

- a) decyzja właściwego organu nadzoru bankowego w obrębie UE zezwalająca kontrahentowi na korzystanie ze swojego systemu ratingów wewnętrznych na potrzeby wymogów kapitałowych (w formie skonsolidowanej lub jednostkowej) wraz z wszelkimi warunkami korzystania z tego systemu. Decyzja taka nie jest wymagana, jeśli wymienione informacje przesyłane są bezpośrednio przez właściwy organ nadzoru do właściwego KBC;
- b) informacja o zastosowanej metodzie przyporządkowania prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania do poszczególnych dłużników oraz dane dotyczące skali ocen i przypisanego do nich prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w ciągu jednego roku, na podstawie których określa się oceny dopuszczające;
- c) informacje dotyczące trzeciego filara (dyscyplina rynkowa), które kontrahent ma obowiązek regularnie ogłaszać zgodnie z wymogami dyscypliny rynkowej nałożonymi przez trzeci filar Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylea II) i dyrektyw CRD;
- d) nazwa i adres właściwego organu nadzoru bankowego i zewnętrznego biegłego rewidenta.

Wniosek musi być podpisany przez prezesa zarządu, dyrektora finansowego lub podobnej rangi przedstawiciela kierownictwa kontrahenta, albo przez osobę upoważnioną do składania podpisów w ich imieniu.

Powyższe postanowienia dotyczą wszystkich kontrahentów niezależnie od ich statusu – spółki dominującej, zależnej czy też oddziału – i niezależnie od tego, czy ich system IRB został zaakceptowany przez organy nadzoru w tym samym kraju (w przypadku spółki dominującej i ewentualnie spółek zależnych), czy też w kraju rodzimym spółki dominującej (w przypadku oddziałów i ewentualnie spółek zależnych).

Każdy oddział lub spółka zależna kontrahenta może korzystać z systemu IRB swojej spółki dominującej, jeśli Eurosystem zatwierdził wykorzystanie tego systemu do celów ECAF.

Kontrahenci używający systemu IRB na zasadach opisanych powyżej podlegają również prowadzonym przez Eurosystem przeglądom trafności wyników (zob. pkt 6.3.5). Oprócz wymogów informacyjnych w tym zakresie kontrahent ma również obowiązek przekazywania następujących informacji z częstotliwością roczną (lub na żądanie właściwego KBC), chyba że wymienione informacje przesyłane są bezpośrednio przez właściwy organ nadzoru do właściwego KBC:

- a) ostatnia ocena systemu IRB kontrahenta dokonana przez organ nadzoru kontrahenta, przetłumaczona na język roboczy rodzimego KBC;
- b) wszelkie zmiany systemu IRB kontrahenta zalecane lub wymagane przez organ nadzoru oraz termin ich wdrożenia;
- c) informacje, które kontrahent ma obowiązek regularnie ogłaszać zgodnie z wymogami dyscypliny rynkowej nałożonymi przez trzeci filar Nowej Umowy Kapitałowej (Bazylea II) i dyrektyw CRD;
- d) informacje o właściwym organie nadzoru bankowego i zewnętrznym biegłym rewidentzie.

Informacja roczna musi być podpisana przez prezesa zarządu, dyrektora finansowego lub podobnej rangi przedstawiciela kierownictwa kontrahenta, albo przez osobę upoważnioną do składania podpisów w ich imieniu. Eurosystem przekazuje kopię informacji właściwemu organowi nadzoru oraz – jeśli dotyczy – zewnętrznemu biegłemu rewidentowi.

6.3.4.4. Narzędzia ratingowe podmiotów zewnętrznych

Do źródła narzędzi ratingowych należą podmioty oceniające jakość kredytową dłużników, stosujące zasadniczo modele ilościowe w sposób systematyczny i mechaniczny i opierające się między innymi na informacjach ze zbadanych sprawozdań finansowych oraz których oceny kredytowe nie są ujawniane publicznie. Podmiot zapewniający narzędzia ratingowe, który chce uczestniczyć w ECAF, musi złożyć wniosek do KBC kraju,

⁽⁸⁶⁾ W razie potrzeby należy przedstawić tłumaczenie wymienionych dokumentów na język roboczy rodzimego banku centralnego.

w którym jest zarejestrowany, według wzoru dostarczonego przez Eurosystem, uzupełniony o dodatkową dokumentację wymienioną we wzorze wniosku. Kontrahenci chcący skorzystać dla celów ECAF z określonego dostawcy narzędzi ratingowych, który nie jest akceptowany przez Eurosystem, muszą złożyć wniosek do KBC kraju, w którym są zarejestrowani, według wzoru dostarczonego przez Eurosystem, uzupełniony o dodatkową dokumentację wymienioną we wzorze wniosku. Eurosystem podejmuje decyzję, czy zaakceptować dostawcę narzędzi ratingowych, oceniając, czy spełnione zostały kryteria określone przez Eurosystem⁽⁸⁷⁾.

Kontrahent ma ponadto obowiązek niezwłocznego informowania dostawców danego narzędzia ratingowego o wszelkich zdarzeniach kredytowych znanych tylko sobie, w tym o opóźnieniach w spłacie należności przez przedstawionych dłużników.

Dostawca narzędzia ratingowego wykorzystywanego w ramach ECAF musi podpisać z Eurosystemem umowę, na mocy której poddaje się procesowi przeglądu trafności wyników⁽⁸⁸⁾ (zob. pkt 6.3.5). Dostawca narzędzia ratingowego ma obowiązek utworzenia i utrzymywania niezbędnej infrastruktury do monitorowania tzw. puli statycznej. Struktura i ocena puli statycznej musi być zgodna z ogólnymi wymogami dotyczącymi monitorowania trafności wyników według zasad ECAF. Dostawca narzędzia ratingowego zobowiązuje się informować Eurosystem o wynikach oceny trafności niezwłocznie po jej przeprowadzeniu. W tym celu dostawcy narzędzi ratingowych sporządzają raporty w sprawie wyników puli statycznej danego narzędzia. Muszą też przechowywać wewnętrzną dokumentację dotyczącą puli statycznej i wyników w zakresie niewykonania zobowiązań przez pięć lat.

6.3.5. Przeglądy trafności wyników systemów oceny kredytowej

Proces przeglądu trafności wyników w ramach ECAF obejmuje coroczne porównanie odsetka przypadków niewykonania zobowiązania odnotowanych w grupie wszystkich kwalifikowanych dłużników (puli statycznej) z minimalnym wymogiem jakości kredytowej wg wartości referencyjnej prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania. Przegląd przeprowadza się po roku od zdefiniowania puli statycznej.

Pierwszym etapem w tym procesie jest coroczne zestawienie przez podmiot zapewniający ocenę kredytową puli statycznych kwalifikowanych dłużników, tzn. pul składających się ze wszystkich dłużników z sektora przedsiębiorstw i sektora publicznego uzyskujących ocenę kredytową z danego systemu, spełniających jeden z następujących warunków:

Pula statyczna	Warunek
Pula statyczna dla stopni jakości kredytowej 1 i 2	$PD(i,t) (*) \leq 0,10 \%$
Pula statyczna dla stopnia jakości kredytowej 3	$0,10 \% < PD(i,t) \leq 0,40 \%$

(*) $PD(i,t)$ określa prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przyznane przez system oceny kredytowej dłużnikowi i w czasie t.

Wszyscy dłużnicy spełniający jeden z tych warunków na początku okresu t stanowią odpowiednią pulę statyczną na moment t. Po zakończeniu przewidzianego okresu 12 miesięcy obliczana jest zrealizowana stopa prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązań dla pul statycznych dłużników w momencie t. Co roku dostawcy systemów ratingowych muszą poinformować Eurosystem o liczbie kwalifikowanych dłużników należących do puli statycznej w momencie t i liczbie dłużników w puli statycznej (t), którzy nie wykonali zobowiązań w okresie 12 miesięcy od momentu t.

Zrealizowana stopa niewykonania zobowiązań w ramach puli statycznej danego systemu oceny kredytowej odnotowana w horyzoncie jednego roku stanowi wkład do procesu przeglądu trafności wyników w ramach ECAF, który obejmuje ocenę trafności w ujęciu rocznym i w ciągu kilku okresów. W przypadku znaczącego odchylenia odnotowanego odsetka niewykonania zobowiązań w puli statycznej od poziomu zgodnego z minimalnym wymogiem jakości kredytowej w ujęciu rocznym lub wieloletnim Eurosystem konsultuje się z dostawcą systemu ratingowego w celu wyjaśnienia przyczyn tego odchylenia. Procedura ta może spowodować korektę minimalnego wymogu jakości kredytowej obowiązującego dla danego systemu.

W przypadku gdy trafność wyników nie poprawia się przez kilka lat, Eurosystem może zawiesić lub wykluczyć stosowanie danego systemu oceny kredytowej. Wykluczenie systemu oceny kredytowej z ECAF następuje także w przypadku naruszenia zasad ECAF.

6.4. Środki kontroli ryzyka

6.4.1. Zasady ogólne

Środki kontroli ryzyka stosuje się do aktywów zabezpieczających wykorzystywanych w operacjach kredytowych Eurosystemu w celu zabezpieczenia Eurosystemu przed ryzykiem strat finansowych w wypadku, gdyby aktywa zabezpieczające musiały zostać zrealizowane z powodu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Środki kontroli ryzyka będące w dyspozycji Eurosystemu przedstawia ramka 7.

⁽⁸⁷⁾ Wykaz kryteriów akceptacji znajduje się na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁸⁸⁾ Kontrahent ma obowiązek niezwłocznego informowania dostawcy narzędzia ratingowego o wszelkich zdarzeniach kredytowych, które mogą świadczyć o pogorszeniu jakości kredytowej.

Stosowane przez Eurosystem środki kontroli ryzyka zależą od rodzaju aktywów zabezpieczających przedstawionych przez kontrahenta. EBC określa właściwe środki kontroli ryzyka dla kwalifikowanych aktywów rynkowych i nierynkowych. Środki kontroli ryzyka są zasadniczo zharmonizowane w całej strefie euro⁽⁸⁹⁾ i powinny zapewniać jednolite, przejrzyste i równe warunki dla wszystkich rodzajów aktywów kwalifikowanych.

Eurosystem zastrzega sobie prawo do zastosowania dodatkowych środków kontroli ryzyka, gdyby było to konieczne do zapewnienia odpowiedniej ochrony Eurosystemu przed ryzykiem zgodnie z art. 18 ust. 1 Statutu ESBC. Jeśli wymaga tego ochrona przed ryzykiem, dodatkowe środki kontroli ryzyka, stosowane w sposób jednolity, przejrzysty i równy, mogą zostać użyte także w stosunku do pojedynczych kontrahentów.

RAMKA 7

Środki kontroli ryzyka

Eurosystem stosuje następujące środki kontroli ryzyka:

a) *Redukcje wartości w wycenie (haircut)*

Eurosystem stosuje redukcje wartości w wycenie aktywów zabezpieczających. Oznacza to, że wartość aktywów zabezpieczających oblicza się jako wartość rynkową aktywów pomniejszoną o pewien procent.

b) *Zmienne depozyty zabezpieczające (według wyceny rynkowej)*

Eurosystem wymaga, by skorygowana wartość rynkowa aktywów zabezpieczających wykorzystywanych w zasilających w płynność transakcjach odwracalnych nie zmieniała się w czasie. Innymi słowy, jeżeli mierzona regularnie wartość aktywów zabezpieczających spadnie poniżej pewnego poziomu, KBC wezwie kontrahenta do dostarczenia dodatkowych aktywów lub środków pieniężnych (wystosuje wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego). Podobnie, jeżeli w wyniku aktualizacji wyceny wartość aktywów zabezpieczających przekroczy określony poziom, kontrahent może odzyskać nadwyżkę aktywów lub środków pieniężnych. (Obliczenia dotyczące wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego przedstawiono w ramce 8).

c) *Limity dotyczące wykorzystywania niezabezpieczonych instrumentów dłużnych*

Wykorzystywanie niezabezpieczonych instrumentów dłużnych podlega limitom określonym w pkt 6.4.2.

Jeśli jest to konieczne do zapewnienia odpowiedniej ochrony Eurosystemu przed ryzykiem zgodnie z art. 18 ust. 1 Statutu ESBC, Eurosystem może w każdej chwili zastosować następujące środki kontroli ryzyka:

d) *Depozyty początkowe*

W zapewniających płynność transakcjach odwracalnych Eurosystem może stosować depozyty początkowe. Oznacza to, że kontrahenci muszą przedstawić aktywa zabezpieczające o wartości nie niższej niż kwota płynności zapewnianej przez Eurosystem powiększona o wartość depozytu początkowego.

e) *Limity w stosunku do emitentów/dłużników lub gwarantów*

Eurosystem może stosować dodatkowe limity ryzyka w stosunku do emitentów/dłużników lub gwarantów (oprócz limitów stosowanych do niezabezpieczonych instrumentów dłużnych). Limity te stosuje się również do określonych kontrahentów, zwłaszcza jeśli ich jakość kredytowa wykazuje wysoki stopień korelacji z jakością kredytową zdeponowanych przez nich aktywów zabezpieczających.

f) *Stosowanie dodatkowych redukcji wartości w wycenie*

Eurosystem może zastosować dodatkowe redukcje wartości, jeżeli jest to konieczne do zapewnienia odpowiedniej ochrony Eurosystemu przed ryzykiem zgodnie z art. 18 ust. 1 Statutu ESBC.

g) *Dodatkowe gwarancje*

Przed zaakceptowaniem pewnych aktywów Eurosystem może żądać dodatkowych gwarancji wystawionych przez podmioty mające dobrą sytuację finansową.

⁽⁸⁹⁾ Z powodu różnic operacyjnych w poszczególnych państwach członkowskich mogą wystąpić pewne różnice co do środków kontroli ryzyka. Na przykład w przypadku procedur dostarczania aktywów zabezpieczających przez kontrahentów do krajowych banków centralnych (w formie puli zabezpieczeń złożonej jako zastaw w krajowym banku centralnym lub umowy repo opartej na konkretnych aktywach określonych dla każdej transakcji) mogą wystąpić niewielkie różnice w odniesieniu do terminu wyceny i innych cech operacyjnych zasad kontroli ryzyka. Ponadto w przypadku aktywów nierynkowych mogą występować różnice w precyzji technik wyceny, przekładające się na ogólny poziom redukcji wartości w wycenie (haircut) (zob. pkt 6.4.3).

h) *Wyłączenie*

Eurosystem może wyłączyć pewne aktywa z wykorzystania w operacjach polityki pieniężnej. Wyłączenia te mogą być również stosowane do określonych kontrahentów, zwłaszcza jeśli ich jakość kredytowa wykazuje wysoki stopień korelacji z jakością kredytową zdeponowanych przez nich aktywów zabezpieczających.

6.4.2. *Środki kontroli ryzyka dotyczące aktywów rynkowych*

Zasady kontroli ryzyka w odniesieniu do aktywów rynkowych obejmują następujące główne elementy:

- a) Kwalifikowane aktywa rynkowe przypisuje się do jednej z pięciu kategorii płynności, w oparciu o klasyfikację emitenta oraz rodzaj aktywów. Zasady przypisywania aktywów do poszczególnych kategorii przedstawia tabela 6.
- b) Poszczególne należności kredytowe podlegają określonym redukcjom wartości w wycenie. Redukcje polegają na pomniejszeniu wartości rynkowej aktywów zabezpieczających o określony procent. Redukcje wartości w wycenie stosowane do instrumentów dłużnych należących do kategorii I–IV zależą od pozostałego okresu zapadalności i struktury kuponowej instrumentów dłużnych, jak pokazano w tabeli 7 dotyczącej kwalifikowanych rynkowych instrumentów dłużnych stało- i zerokuponowych ⁽⁹⁰⁾.
- c) Eurosystem ogranicza wykorzystanie niezabezpieczonych instrumentów dłużnych wyemitowanych przez instytucje kredytowe lub jakiegokolwiek inne podmioty, z którymi instytucja kredytowa ma bliskie powiązania zdefiniowane w pkt 6.2.3. Aktywa takie mogą być wykorzystywane przez danego kontrahenta jako zabezpieczenie wyłącznie w zakresie, w jakim wartość przypisana temu zabezpieczeniu przez Eurosystem po zastosowaniu redukcji wartości nie przekracza 5 % łącznej wartości zabezpieczeń złożonych przez tego kontrahenta (z uwzględnieniem redukcji wartości). Ograniczenie to nie ma zastosowania do aktywów, których gwarantem jest podmiot sektora publicznego uprawniony do nakładania podatków, lub gdy wartość takich aktywów z uwzględnieniem redukcji wartości nie przekracza 50 milionów euro. W przypadku połączenia dwóch lub większej liczby emitentów takich aktywów lub ustanowienia między nimi bliskiego powiązania, emitentów tych traktuje się jako jedną grupę emitentów w kontekście tego ograniczenia tylko przez rok od daty połączenia lub ustanowienia bliskiego powiązania.
- d) Poziom redukcji wartości w wycenie stosowanej do instrumentów dłużnych należących do kategorii V wynosi 16 % bez względu na termin zapadalności i rodzaj kuponu.
- e) Poszczególne papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, zabezpieczone obligacje bankowe (zabezpieczone obligacje bankowe typu Jumbo, tradycyjne zabezpieczone obligacje bankowe i inne zabezpieczone obligacje bankowe) oraz niezabezpieczone instrumenty dłużne instytucji kredytowych, których wycena teoretyczna przebiega zgodnie z pkt 6.5, podlegają dodatkowej redukcji wartości w wycenie. Redukcję tę stosuje się do ceny teoretycznej poszczególnych instrumentów dłużnych w formie obniżki wartości o 5 %.

Tabela 6

Kategorie płynności aktywów rynkowych ⁽¹⁾

Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Kategoria IV	Kategoria V
Instrumenty dłużne skarbu państwa	Instrumenty dłużne instytucji samorządowych szczebla lokalnego i regionalnego	Tradycyjne zabezpieczone obligacje bankowe	Instrumenty dłużne instytucji kredytowych (niezabezpieczone)	Papiery wartościowe zabezpieczone aktywami
Instrumenty dłużne emitowane przez KBC ⁽²⁾	Zabezpieczona obligacja bankowa typu Jumbo ⁽³⁾	Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa i pozostałych emitentów ⁽⁴⁾	Instrumenty dłużne emitowane przez przedsiębiorstwa finansowe nie będące instytucjami kredytowymi (niezabezpieczone)	

⁽⁹⁰⁾ Poziomy wartości redukcji w wycenie (haircut) stosowane do stałokuponowych instrumentów dłużnych stosuje się również do instrumentów dłużnych, których kupon jest powiązany ze zmianą ratingu samego emitenta lub z obligacjami indeksowanymi wskaźnikiem inflacji.

Kategoria I	Kategoria II	Kategoria III	Kategoria IV	Kategoria V
	Agencyjne instrumenty dłużne ⁽⁴⁾	Inne zabezpieczone obligacje bankowe ⁽⁵⁾		
	Ponadnarodowe instrumenty dłużne			

- (1) W zasadzie kategorię płynności determinuje klasyfikacja emitentów. Wszystkie papiery wartościowe zabezpieczone aktywami zalicza się jednak do kategorii V, niezależnie od klasyfikacji emitenta, zabezpieczone obligacje bankowe typu Jumbo do kategorii II, a tradycyjne zabezpieczone obligacje bankowe oraz inne instrumenty dłużne emitowane przez instytucje kredytowe – do kategorii III i IV.
- (2) Certyfikaty dłużne wyemitowane przez EBC oraz instrumenty dłużne wyemitowane przez krajowe banki centralne przed wprowadzeniem euro w odpowiednich państwach członkowskich zalicza się do kategorii I.
- (3) Do kategorii zabezpieczonych obligacji bankowych typu Jumbo zalicza się jedynie instrumenty o wartości emisji co najmniej 1 mld EUR, dla których co najmniej trzech animatorów rynku systematycznie przedstawia kwotowania do ofert kupna i sprzedaży.
- (4) Do II kategorii płynności zalicza się jedynie aktywa rynkowe wyemitowane przez emitentów zaklasyfikowanych przez EBC jako agencje. Aktywa rynkowe wyemitowane przez inne agencje są zaliczane do III lub IV kategorii płynności, zależnie od rodzaju emitenta i aktywów.
- (5) Zabezpieczone obligacje bankowe, które nie są zgodne z dyrektywą UCITS, w tym strukturyzowane zabezpieczone obligacje bankowe i zabezpieczone obligacje bankowe wyemitowane przez grupy emitentów zaliczane są do kategorii III.

- f) Redukcje wartości w wycenie stosowane do wszystkich rynkowych instrumentów dłużnych o odwrotnie zmiennej stopie procentowej, które zalicza się do kategorii I–IV, są takie same dla wszystkich klas płynności. Przedstawiono je w tabeli 8.
- g) Do rynkowych zmiennokuponowych ⁽⁹¹⁾ instrumentów dłużnych zaliczonych do kategorii I–IV stosuje się taką samą redukcję wartości w wycenie, jak do grupy instrumentów stałokuponowych o klasie zapadalności od zera do jednego roku w kategorii płynności i w kategorii jakości kredytowej, do której należy dany instrument.
- h) Środki kontroli ryzyka stosowane wobec zaliczanych do kategorii I–IV rynkowych instrumentów dłużnych z więcej niż jednym rodzajem kuponu zależą wyłącznie od płatności kuponowych w pozostałym okresie życia instrumentu. Wartość redukcji wartości w wycenie w przypadku takiego instrumentu ustala się na poziomie najwyższej redukcji, jaką można zastosować do instrumentów dłużnych z takim samym pozostałym okresem zapadalności, przy czym bierze się pod uwagę płatności kuponowe dowolnego rodzaju, które wystąpią w pozostałym okresie istnienia instrumentu.
- i) W operacjach absorbujących płynność nie stosuje się redukcji wartości w wycenie.
- j) Zależnie od systemu prawnego i krajowych systemów operacyjnych, KBC zezwalają na łączenie aktywów zabezpieczających lub wymagają deponowania aktywów przypisanych do poszczególnych transakcji. W systemach zabezpieczeń łącznych kontrahent udostępni bankowi centralnemu pulę aktywów zabezpieczających wystarczających na pokrycie kredytów uzyskanych z banku centralnego, co oznacza, że poszczególne aktywa nie są przypisane do konkretnych operacji kredytowych. Natomiast w przypadku stosowania systemu zabezpieczeń oznaczonych do każdej operacji kredytowej przypisane są konkretne aktywa.
- k) Aktywa podlegają codziennej wycenie. Każdego dnia KBC obliczają wymaganą wartość aktywów zabezpieczających, uwzględniając zmiany w wielkości kwoty pozostających do spłaty kredytów, zasady wyceny przedstawione w pkt 6.5 oraz wymagane redukcje wartości w wycenie.

Tabela 7

Poziomy redukcji wartości w wycenie (haircut) stosowane do kwalifikowanych aktywów rynkowych

Jakość kredytowa	Pozostały okres zapadalności (w latach)	Kategorie płynności								Kategoria V (*)
		Kategoria I		Kategoria II (*)		Kategoria III (*)		Kategoria IV (*)		
		kupon stały	kupon zerowy	kupon stały	kupon zerowy	kupon stały	kupon zerowy	kupon stały	kupon zerowy	
Stopnie 1 i 2 (AAA do A-) (**)	0–1	0,5	0,5	1,0	1,0	1,5	1,5	6,5	6,5	16
	1–3	1,5	1,5	2,5	2,5	3,0	3,0	8,5	9,0	

⁽⁹¹⁾ Płatność kuponowa jest uznawana za instrument o zmiennej stopie, jeśli kupon jest powiązany z referencyjną stopą procentową i jeśli aktualizacja oprocentowania odbywa się co najmniej raz na rok. Płatności kuponowe, dla których aktualizacja oprocentowania odbywa się rzadziej niż raz na rok, traktowane są jako płatności o stopie stałej, dla których odpowiedni okres zapadalności dla celów redukcji wartości (haircut) jest pozostałym okresem zapadalności instrumentu dłużnego.

Jakość kredytowa	Pozostały okres zapadalności (w latach)	Kategorie płynności								Kategoria V (*)
		Kategoria I		Kategoria II (*)		Kategoria III (*)		Kategoria IV (*)		
		kupon stały	kupon zerowy	kupon stały	kupon zerowy	kupon stały	kupon zerowy	kupon stały	kupon zerowy	
	3–5	2,5	3,0	3,5	4,0	5,0	5,5	11,0	11,5	
	5–7	3,0	3,5	4,5	5,0	6,5	7,5	12,5	13,5	
	7–10	4,0	4,5	5,5	6,5	8,5	9,5	14,0	15,5	
	> 10	5,5	8,5	7,5	12,0	11,0	16,5	17,0	22,5	
Stopień 3 (BBB + do BBB-) (**)	0–1	5,5	5,5	6,0	6,0	8,0	8,0	15,0	15,0	Niekwalifikowane
	1–3	6,5	6,5	10,5	11,5	18,0	19,5	27,5	29,5	
	3–5	7,5	8,0	15,5	17,0	25,5	28,0	36,5	39,5	
	5–7	8,0	8,5	18,0	20,5	28,0	31,5	38,5	43,0	
	7–10	9,0	9,5	19,5	22,5	29,0	33,5	39,0	44,5	
	> 10	10,5	13,5	20,0	29,0	29,5	38,0	39,5	46,0	

(*) Poszczególne papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, zabezpieczone obligacje bankowe (zabezpieczone obligacje bankowe typu Jumbo, tradycyjne zabezpieczone obligacje bankowe i inne zabezpieczone obligacje bankowe) oraz niezabezpieczone obligacje bankowe, których wycena teoretyczna przebiega zgodnie z pkt 6.5, podlegają dodatkowej redukcji wartości w wycenie. Redukcję tę stosuje się do wyceny teoretycznej poszczególnych instrumentów dłużnych w formie obniżki wartości o 5 %.

(**) Oceny według zharmonizowanej skali ratingowej Eurosystemu opublikowanej na stronie internetowej EBC (www.ecb.europa.eu).

Tabela 8

Poziomy redukcji wartości w wycenie (haircut) stosowane do kwalifikowanych rynkowych instrumentów dłużnych o odwrotnie zmiennej stopie procentowej zaliczonych do kategorii I–IV

Jakość kredytowa	Pozostały okres zapadalności (w latach)	Kupon odwrotnie zmienny
Stopnie 1 i 2 (AAA do A-)	0–1	7,5
	1–3	11,5
	3–5	16,0
	5–7	19,5
	7–10	22,5
	> 10	28,0
Stopień 3 (BBB + do BBB-)	0–1	21,0
	1–3	46,5
	3–5	63,5
	5–7	68,0
	7–10	69,0
	> 10	69,5

- l) Jeżeli po wycenie wartość aktywów zabezpieczających jest niższa niż wymagana wartość obliczona na dany dzień, stosuje się symetryczne wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego. W celu zmniejszenia częstotliwości takich wezwań krajowe banki centralne mogą stosować tzw. punkt aktywacji. W takim przypadku punkt aktywacji wynosi 0,5 % dostarczonej kwoty płynności. W niektórych systemach prawnych krajowe banki centralne mogą wymagać, aby wezwania do uzupełnienia depozytów były spełniane przez dostarczenie dodatkowych aktywów lub wpłatę środków pieniężnych. Oznacza to, że jeżeli wartość rynkowa aktywów zabezpieczających spada poniżej dolnego punktu aktywacji, kontrahenci muszą dostarczyć dodatkowe aktywa (lub środki pieniężne). Analogicznie, jeśli wartość rynkowa aktywów zabezpieczających po aktualizacji wyceny przekracza górny punkt aktywacji, krajowy bank centralny zwraca kontrahentowi nadwyżkę aktywów (lub środków pieniężnych) (zob. ramka 8).
- m) W systemach zabezpieczeń łącznych kontrahenci mogą codziennie zastępować aktywa zabezpieczające.
- n) W systemach zabezpieczeń oznaczonych KBC mogą zezwolić na zastępowanie aktywów zabezpieczających.
- o) EBC może w dowolnym momencie podjąć decyzję o usunięciu określonych instrumentów dłużnych z publikowanego wykazu kwalifikowanych aktywów rynkowych⁽⁹²⁾.

RAMKA 8

Obliczanie wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego

Całkowitą wartość kwalifikowanych aktywów J (dla $j = 1$ do J ; wartość $C_{j,t}$ w czasie t), jaką kontrahent musi dostarczyć na zabezpieczenie zestawu operacji zasilających w płynność I (dla $i = 1$ do I ; kwota $L_{i,t}$ w czasie t), ustala się według następującego wzoru:

$$\sum_{i=1}^I L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

gdzie:

h_j to redukcja wartości w wycenie stosowana do aktywów kwalifikowanych j .

Jeśli τ jest okresem między aktualizacjami wyceny, podstawa wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego w czasie $t + \tau$ wynosi:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

W zależności od cech operacyjnych systemów zarządzania zabezpieczeniami KBC, w kalkulacji podstawy wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego krajowe banki centralne mogą również uwzględnić odsetki narosłe od dostarczonej płynności w nierozliczonych operacjach.

Wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego stosuje się tylko wtedy, kiedy podstawa wezwania do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego przekracza pewien poziom punktu aktywacji.

Niech $k = 0,5\%$ oznacza punkt aktywacji. W systemie zabezpieczeń oznaczonych ($I = 1$) wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego stosuje się, kiedy:

$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$ (kontrahent wpłaca uzupełnienie depozytu zabezpieczającego do KBC);

$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$ (KBC wypłaca kontrahentowi nadwyżkę depozytu zabezpieczającego).

W systemie zabezpieczeń łącznych kontrahent musi wnieść do puli dodatkowe aktywa, gdy:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

W przeciwnym przypadku wielkość kredytu śróddziennego dostępną dla kontrahenta w systemie zabezpieczeń łącznych można wyrazić następująco:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} \quad (\text{w przypadku wartości dodatniej})$$

Zarówno w systemie zabezpieczeń oznaczonych, jak i łącznych, wezwania do uzupełnienia depozytów mają zapewnić, że zostanie przywrócony stosunek przedstawiony w równaniu 1 powyżej.

6.4.3. Środki kontroli ryzyka dotyczące aktywów nierynkowych

6.4.3.1. Należności kredytowe

Zasady kontroli ryzyka stosowane do kwalifikowanych należności kredytowych obejmują następujące główne elementy:

- a) Poszczególne należności kredytowe podlegają określonym redukcjom wartości w wycenie. Redukcje te zależą od pozostałego okresu zapadalności, rodzaju oprocentowania (stałe lub zmienne), kategorii jakości kredytowej i metody wyceny zastosowanej przez KBC (zob. pkt 6.5), jak pokazano w tabeli 9⁽⁹³⁾.

⁽⁹²⁾ Jeżeli w momencie wykreślenia z wykazu kwalifikowanych aktywów rynkowych dany instrument dłużny jest wykorzystywany w operacjach kredytowych Eurosystemu, musi on zostać niezwłocznie wycofany.

⁽⁹³⁾ Redukcję wartości w wycenie (haircut) należności kredytowych o oprocentowaniu stałym stosuje się także do należności kredytowych, których oprocentowanie jest powiązane ze stopą inflacji.

- b) Do należności kredytowych o zmiennym oprocentowaniu stosuje się taką samą redukcję wartości w wycenie, jak do należności kredytowych o oprocentowaniu stałym i klasie zapadalności od zera do jednego roku odpowiadających tej samej jakości kredytowej i tej samej metodzie wyceny (wycena oparta na cenie teoretycznej określonej przez KBC lub kwocie pozostałej do spłaty określonej przez KBC). Płatność odsetkową uważa się za instrument o zmiennej stopie, jeśli jest powiązana z referencyjną stopą procentową i jeśli aktualizacja oprocentowania dla tej płatności odbywa się co najmniej raz na rok. Płatności odsetkowe, dla których aktualizacja oprocentowania odbywa się rzadziej niż raz na rok, traktowane są jako płatności o stopie stałej, dla których odpowiednim okresem zapadalności dla celów redukcji wartości jest pozostały okres zapadalności danej należności kredytowej.
- c) Środki kontroli ryzyka stosowane do należności kredytowych z więcej niż jednym rodzajem oprocentowania zależą wyłącznie od rodzaju oprocentowania obowiązującego w pozostałym okresie istnienia należności kredytowej. Jeśli w pozostałym okresie istnienia należności kredytowej będzie obowiązywać więcej niż jeden rodzaj oprocentowania, traktuje się je jako oprocentowanie stałe, a jako okres zapadalności dla celów redukcji wartości przyjmuje się pozostały okres zapadalności należności kredytowej.
- d) KBC stosują ten sam punkt aktywacji (jeżeli ma zastosowanie) do realizacji wezwań do uzupełnienia depozytów zabezpieczających dla aktywów rynkowych i nierynkowych.

Tabela 9

Poziomy redukcji wartości w wycenie (haircut) stosowane do należności kredytowych o oprocentowaniu stałym

Jakość kredytowa	Pozostały okres zapadalności (w latach)	Metoda wyceny	
		Oprocentowanie stałe, wycena oparta na cenie teoretycznej określonej przez KBC	Oprocentowanie stałe, wycena oparta na kwocie pozostałej do spłaty określonej przez KBC
Stopnie 1 i 2 (AAA do A-)	0–1	8,0	10,0
	1–3	11,5	17,5
	3–5	15,0	24,0
	5–7	17,0	29,0
	7–10	18,5	34,5
	> 10	20,5	44,5
Stopień 3 (BBB+ do BBB-)	0–1	15,5	17,5
	1–3	28,0	34,0
	3–5	37,0	46,0
	5–7	39,0	51,0
	7–10	39,5	55,5
	> 10	40,5	64,5

6.4.3.2. Nierynkowe instrumenty dłużne zabezpieczone detalicznymi kredytami hipotecznymi

Nierynkowe instrumenty dłużne zabezpieczone detalicznymi kredytami hipotecznymi podlegają redukcji wartości w wycenie w wysokości 24 %.

6.4.3.3. Depozyty terminowe

Depozyty terminowe nie podlegają redukcji wartości w wycenie.

6.5. Zasady wyceny aktywów zabezpieczających

Przy określaniu wartości aktywów zabezpieczających wykorzystanych w transakcjach odwracalnych Eurosystem stosuje następujące zasady:

6.5.1. Aktywa rynkowe

- a) Dla każdej pozycji rynkowych aktywów kwalifikowanych Eurosystem określa najbardziej reprezentatywne źródło ceny stosowanej przy obliczaniu wartości rynkowej.
- b) Wartość aktywów rynkowych oblicza się na podstawie najbardziej reprezentatywnej ceny w dniu roboczym poprzedzającym datę wyceny. Jeżeli podawana jest więcej niż jedna cena, stosuje się najniższą z tych cen (zazwyczaj cenę kupną). W braku ceny reprezentatywnej dla konkretnych aktywów w dniu roboczym poprzedzającym datę wyceny, stosuje się ostatnią cenę transakcyjną. Jeśli dostępna cena referencyjna pochodzi sprzed ponad pięciu dni lub nie uległa zmianie przez co najmniej pięć dni, Eurosystem określa cenę teoretyczną.

- c) Wartość rynkową lub teoretyczną instrumentu dłużnego oblicza się łącznie z narosłymi odsetkami.
- d) Zależnie od różnic w krajowych systemach prawnych i praktyce operacyjnej, mogą wystąpić różnice między KBC w podejściu do strumienia dochodu (np. płatności kuponowych) związanych z aktywami, jakie otrzymuje się w okresie realizacji transakcji odwracalnej. Jeżeli strumień dochodu ma zostać przekazany kontrahentowi, KBC przed przekazaniem upewnia się, że kwota aktywów zabezpieczających będzie nadal wystarczająca na pokrycie odpowiednich operacji. KBC dążą do tego, by skutek ekonomiczny tego podejścia był taki sam, jak w sytuacji, w której dochód ten byłby przekazywany kontrahentowi w terminie płatności ⁽⁹⁴⁾.

6.5.2. Aktywa nierynkowe

Aktywom nierynkowym przypisywana jest wartość odpowiadająca bądź cenie teoretycznej, bądź kwocie do spłacenia.

Jeśli KBC wybiera wycenę odpowiadającą kwocie do spłacenia, aktywa nierynkowe mogą podlegać wyższej redukcji wartości w wycenie (zob. pkt 6.4.3).

6.6. Transgraniczne wykorzystanie aktywów kwalifikowanych

Kontrahenci Eurosystemu mogą wykorzystywać aktywa kwalifikowane w operacjach transgranicznych, tzn. mogą uzyskiwać środki finansowe z KBC państwa członkowskiego, w którym mają siedzibę, wykorzystując jako zabezpieczenie aktywa znajdujące się w innym państwie członkowskim. Wykorzystanie aktywów zabezpieczających w operacjach transgranicznych musi być możliwe w całej strefie euro do obsługi wszystkich rodzajów operacji, w ramach których Eurosystem zasila w płynność w zamian za aktywa kwalifikowane.

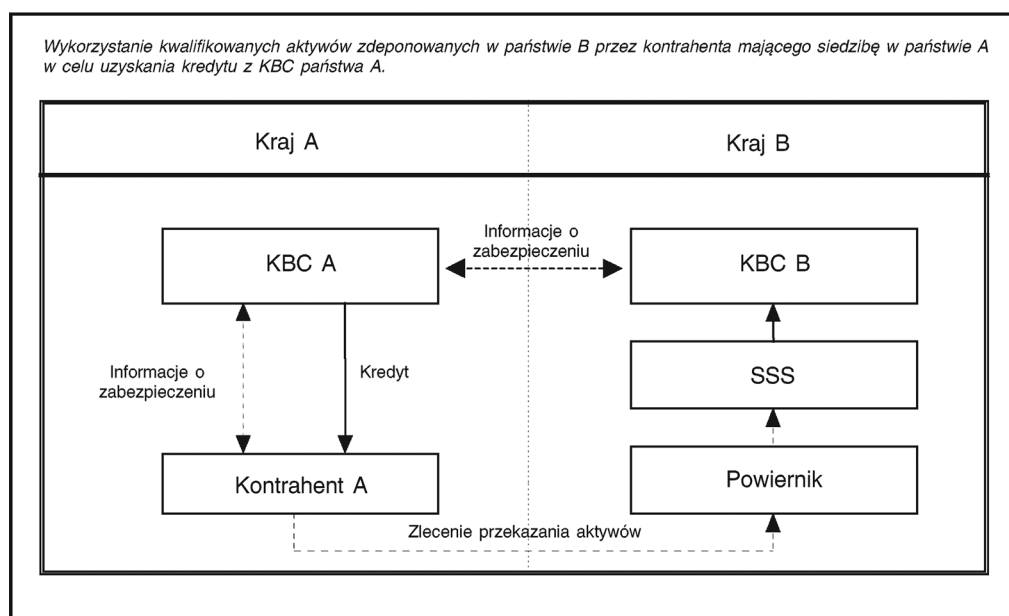
KBC (i EBC) wypracowały mechanizm zapewniający, że wszystkie aktywa kwalifikowane emitowane/deponowane w strefie euro można wykorzystać na zasadach transgranicznych. Jest to system banków centralnych korespondentów (CCBM), w ramach którego KBC działają wzajemnie dla siebie (i dla EBC) jako powiernicy („korespondenci”) w odniesieniu do aktywów akceptowanych przez ich lokalny system depozytowy lub rozrachunkowy. Opracowano specjalne rozwiązania dotyczące aktywów nierynkowych, tj. należności kredytowych i RMBD, których nie można przekazywać przez system SSS ⁽⁹⁵⁾. System CCBM można wykorzystać do zabezpieczania wszystkich rodzajów operacji kredytowych Eurosystemu. Oprócz CCBM, do celów transgranicznego przekazania aktywów rynkowych można wykorzystać kwalifikowane powiązania między systemami SSS ⁽⁹⁶⁾.

6.6.1. System banków centralnych korespondentów (CCBM)

System banków centralnych korespondentów przedstawiono na schemacie 3.

Schemat 3

System banków centralnych korespondentów

⁽⁹⁴⁾ Krajowe banki centralne mogą podjąć decyzję o nieakceptowaniu jako aktywów zabezpieczających w transakcjach odwracalnych instrumentów dłużnych o strumieniu dochodu (np. płatność kuponu) przypadającym w okresie do terminu zapadalności operacji polityki pieniężnej (zob. pkt 6.2.3).

⁽⁹⁵⁾ Szczegółowe informacje można znaleźć w broszurze pt. „System banków centralnych korespondentów (CCBM). Procedury dla kontrahentów Eurosystemu” dostępnej na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁹⁶⁾ Kwalifikowane aktywa można wykorzystać poprzez rachunek banku centralnego w systemie SSS zlokalizowanym w innym kraju niż dany bank centralny, jeżeli Eurosystem zatwierdził korzystanie z takiego rachunku. Od 1999 r. De Nederlandsche Bank uzyskał zezwolenie na korzystanie ze swojego rachunku w Euroclear Belgium w celu rozliczania transakcji dotyczących zabezpieczeń w formie euroobligacji wyemitowanych w tym MCDPW. Od sierpnia 2000 r. The Central Bank and Financial Services Authority of Ireland uzyskał zezwolenie na otwarcie takiego rachunku w Euroclear. Z rachunku tego można korzystać dla wszystkich kwalifikowanych aktywów utrzymywanych w Euroclear, tzn. łącznie z aktywami kwalifikowanymi przekazanymi do Euroclear przez kwalifikowane powiązania.

Wszystkie KBC prowadzą wzajemnie rachunki papierów wartościowych do celów transgranicznego wykorzystania aktywów kwalifikowanych. Dokładna procedura CCBM zależy od tego, czy kwalifikowane aktywa przypisane są do zabezpieczania konkretnych transakcji, czy stanowią pulę aktywów zabezpieczających⁽⁹⁷⁾.

- a) W systemie zabezpieczeń oznaczonych, bezpośrednio po zaakceptowaniu oferty przez KBC państwa członkowskiego, w którym kontrahent ma siedzibę („rodzimy KBC”), kontrahent przesyła zlecenie (w razie potrzeby za pośrednictwem własnego powiernika) do systemu SSS w kraju, w którym znajdują się jego aktywa rynkowe, w celu przekazania ich do banku centralnego tego kraju na rachunek rodzimego KBC. Po uzyskaniu od banku centralnego korespondenta informacji o otrzymaniu zabezpieczenia, rodzimy KBC przekazuje środki kontrahentowi. KBC nie przekazują środków finansowych dopóki nie upewnią się, że bank centralny korespondent otrzymał aktywa rynkowe kontrahentów. Jeżeli jest to konieczne do dotrzymania ostatecznych terminów rozliczeń, kontrahenci mogą wstępnie zdeponować aktywa w bankach centralnych korespondentach na rachunku ich rodzimego KBC z wykorzystaniem procedur CCBM.
- b) W systemie zabezpieczeń łącznych kontrahent w dowolnym momencie może przekazać aktywa rynkowe do banku centralnego korespondenta na rachunek rodzimego KBC. Po otrzymaniu przez rodzimy KBC od banku centralnego korespondenta informacji o otrzymaniu aktywów rynkowych, rodzimy bank centralny dodaje te aktywa do puli kontrahenta.

Na potrzeby aktywów nierynkowych, tj. należności kredytowych i RMBD, opracowano szczególne procedury ich transgranicznego wykorzystania⁽⁹⁸⁾. Jeśli jako transgraniczne zabezpieczenie wykorzystywane są należności kredytowe, stosuje się wariant modelu CCBM oparty na przeniesieniu własności, cesji na zabezpieczenie lub zastawie na rzecz rodzimego KBC bądź też na innego typu zabezpieczeniu na rzecz banku centralnego korespondenta działającego w roli agenta rodzimego banku centralnego. W celu umożliwienia transgranicznego wykorzystania RMBD wprowadzono inny doraźny wariant, oparty na zabezpieczeniu na rzecz banku centralnego korespondenta działającego w roli agenta rodzimego KBC.

System CCBM jest dostępny dla kontrahentów (zarówno w odniesieniu do aktywów rynkowych, jak i nierynkowych) od godziny 9.00 do 16.00 czasu EBC (czasu środkowoeuropejskiego) każdego dnia roboczego Eurosystemu. Kontrahent zamierzający skorzystać z systemu CCBM musi powiadomić o tym KBC, do którego wnioskuje o kredyt, tzn. swój rodzimy KBC, przed godziną 16.00 czasu EBC (czasu środkowoeuropejskiego). Oprócz tego kontrahent musi zapewnić, że zabezpieczenie operacji polityki pieniężnej zostanie przekazane na rachunek banku centralnego korespondenta najpóźniej do godziny 16.45 czasu EBC (czasu środkowoeuropejskiego). Zlecenia lub transfery dokonane z przekroczeniem tego ostatecznego terminu będą uznawane wyłącznie na użytek kredytu udzielanego następnego dnia roboczego. Jeśli kontrahenci przewidują potrzebę skorzystania z systemu CCBM w późniejszych godzinach, powinni, o ile to możliwe, dostarczyć aktywa z góry (tzn. wcześniej je zdeponować). W wyjątkowych okolicznościach lub kiedy jest to uzasadnione względami polityki pieniężnej, EBC może podjąć decyzję o opóźnieniu zamknięcia systemu CCBM do czasu zamknięcia systemu TARGET2.

6.6.2. Powiązania między systemami rozrachunku papierów wartościowych

Oprócz systemu CCBM, do transgranicznego przekazania aktywów rynkowych można wykorzystywać kwalifikowane powiązania między innymi systemami SSS.

Bezpośrednie lub pośrednie powiązanie między dwoma systemami SSS umożliwia uczestnikowi jednego systemu SSS posiadanie papierów wartościowych wyemitowanych w innym systemie SSS bez konieczności bycia uczestnikiem tego drugiego systemu⁽⁹⁹⁾. Przed skorzystaniem z tych powiązań do przekazania zabezpieczenia do celów operacji kredytowych Eurosystemu muszą one zostać ocenione i zatwierdzone zgodnie ze standardami korzystania z unijnych systemów SSS⁽¹⁰⁰⁾,⁽¹⁰¹⁾.

Z punktu widzenia Eurosystemu system CCBM i powiązania między unijnymi systemami SSS pełnią tę samą rolę, mianowicie umożliwiają kontrahentom wykorzystanie zabezpieczenia na zasadach transgranicznych, tzn. oba systemy umożliwiają kontrahentom wykorzystanie zabezpieczenia do uzyskania kredytu z ich rodzimego KBC, nawet jeżeli to zabezpieczenie zostało wyemitowane w systemie SSS innego kraju. System CCBM i powiązania między systemami SSS pełnią tę funkcję w różny sposób. W systemie CCBM współpraca transgraniczna zachodzi między KBC, które pełnią wobec siebie funkcję powierników. Przy wykorzystaniu powiązań, współpraca transgraniczna zachodzi między systemami SSS, które otwierają sobie wzajemnie rachunki zbiorcze. Aktywa zdeponowane w banku centralnym korespondenta można wykorzystać wyłącznie do celów zabezpieczenia operacji kredytowych Eurosystemu. Aktywa posiadane poprzez powiązania można wykorzystać do

⁽⁹⁷⁾ Szczegółowe informacje można znaleźć w broszurze pt. „System banków centralnych korespondentów (CCBM). Procedury dla kontrahentów Eurosystemu” dostępnej na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁹⁸⁾ Szczegółowe informacje można znaleźć w broszurze pt. „System banków centralnych korespondentów (CCBM). Procedury dla kontrahentów Eurosystemu” dostępnej na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽⁹⁹⁾ Powiązanie między dwoma systemami SSS obejmuje zestaw procedur i uzgodnień umożliwiający transgraniczny przekaz papierów wartościowych w procesie zapisów księgowych. Powiązanie polega na otwarciu zbiorczego rachunku jednego systemu SSS (inwestora) w innym systemie SSS (emitenta). Powiązanie bezpośrednie oznacza, że między danymi dwoma systemami SSS nie ma żadnego pośrednika. Do celów transgranicznego przekazywania papierów wartościowych na rzecz Eurosystemu można również wykorzystać pośrednie powiązania między systemami SSS. Powiązanie pośrednie obejmuje ustalenia umowne i techniczne pozwalające dwóm systemom SSS nieposiadającym bezpośredniego łącza na wymianę transakcji papierami wartościowymi lub przekazywanie za pośrednictwem trzeciego systemu SSS.

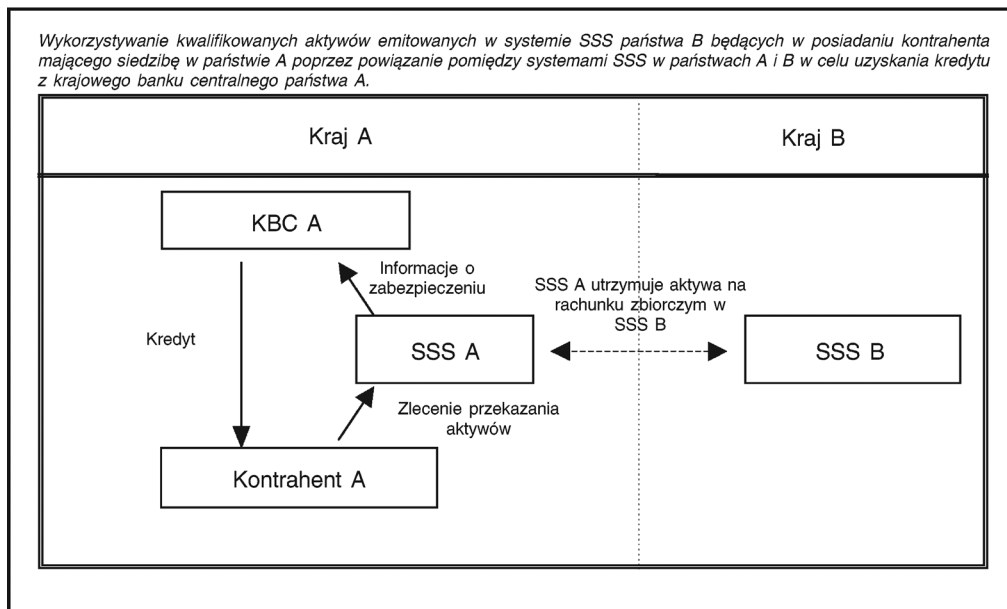
⁽¹⁰⁰⁾ Aktualny wykaz kwalifikowanych powiązań można znaleźć na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁰¹⁾ Zob. publikacja pt. „Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations” (Standardy wykorzystania systemów rozrachunku papierów wartościowych UE w operacjach kredytowych ESBC), Europejski Instytut Walutowy, styczeń 1998 r., dostępna na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

operacji kredytowych Eurosystemu, jak również do innych celów określonych przez kontrahenta. Wykorzystując powiązania między systemami SSS kontrahenci trzymają aktywa na własnych rachunkach w swoich rodzimych systemach SSS i nie potrzebują powiernika.

Schemat 4

Powiązania między systemami rozrachunku papierów wartościowych

6.7. Przyjmowanie zabezpieczeń wyrażonych w walutach innych niż euro w sytuacjach awaryjnych

W pewnych sytuacjach Rada Prezesów może podjąć decyzję, by przyjmować jako zabezpieczenie pewne rynkowe instrumenty dłużne wyemitowane przez instytucje rządowe sześciu centralnego jednego lub kilku państw grupy G-10 spoza strefy euro w walutach krajowych. Po podjęciu takiej decyzji trzeba będzie sprecyzować właściwe kryteria oraz poinformować kontrahentów o procedurach przyjętych do wyboru i przekazywania na zabezpieczenie zagranicznych aktywów, wskazując źródła i zasady wyceny, środki kontroli ryzyka oraz procedury rozliczeniowe.

O ile nie narusza to postanowień pkt 6.2.1, aktywa takie mogą być zdeponowane/zarejestrowane (wyemitowane), utrzymywane i rozliczane poza EOG, oraz mogą, jak wspomniano powyżej, być wyrażone w walutach innych niż euro. Kontrahenci mogą korzystać w tym zakresie jedynie z aktywów będących ich własnością.

Kontrahenci będący oddziałami instytucji kredytowych zlokalizowanych poza EOG i Szwajcarią nie mogą wykorzystywać takich aktywów jako zabezpieczenia.

ROZDZIAŁ 7

REZERWY OBOWIĄZKOWE ⁽¹⁰²⁾

7.1. Charakterystyka ogólna

EBC wymaga od instytucji kredytowych utrzymywania rezerw obowiązkowych na rachunkach w KBC w ramach systemu rezerw obowiązkowych Eurosystemu. Ramy prawne tego systemu są ustanowione w art. 19 Statutu ESBC, Rady (WE) nr 2531/98 i rozporządzeniu EBC/2003/9. Zastosowanie rozporządzenia EBC/2003/9 ma zapewnić jednorodność zasad i warunków systemu rezerw obowiązkowych Eurosystemu w całej strefie euro.

Kwotę rezerw obowiązkowych utrzymywanych przez poszczególne instytucje ustala się według podstawy naliczania rezerwy. System rezerw obowiązkowych Eurosystemu dopuszcza stosowanie przez kontrahentów zasady rezerwy uśrednionej, zgodnie z którą spełnienie wymogów w zakresie rezerwy obowiązkowej ocenia się na podstawie średnich sald na koniec dnia na odpowiednich rachunkach kontrahentów w okresie utrzymywania rezerwy. Środki rezerw obowiązkowych są oprocentowane według stopy podstawowych operacji refinansujących Eurosystemu.

System rezerw obowiązkowych Eurosystemu spełnia przede wszystkim następujące funkcje monetarne:

⁽¹⁰²⁾ Treść niniejszego rozdziału służy jedynie celom informacyjnym.

a) **Stabilizacja stóp procentowych rynku pieniężnego**

Przyjęta przez Eurosystem zasada rezerwy uśrednionej ma na celu przyczynienie się do stabilizacji stóp procentowych rynku pieniężnego poprzez zachęcanie instytucji do łagodzenia skutków przejściowych wahań płynności.

b) **Tworzenie lub pogłębianie strukturalnego niedoboru płynności**

System rezerw obowiązkowych Eurosystemu przyczynia się do tworzenia lub pogłębiania strukturalnego niedoboru płynności, co może zwiększać skuteczność Eurosystemu jako dostawcy płynności.

W zakresie rezerw obowiązkowych EBC jest zobowiązany działać zgodnie z celami Eurosystemu określonymi w art. 127 Traktatu i art. 2 Statutu ESBC, co oznacza między innymi, zasadę niepowodowania znacznego niepożądanego przemieszczania lub odpływu zasobów pieniężnych.

7.2. **Instytucje objęte wymogiem utrzymywania rezerw obowiązkowych**

Zgodnie z art. 19 ust. 1 Statutu ESBC, EBC wymaga od instytucji kredytowych mających siedzibę w państwach członkowskich utrzymywania odpowiedniego poziomu rezerw obowiązkowych. Oznacza to, że działające w strefie euro oddziały instytucji kredytowych niezarejestrowanych w strefie euro również objęte są systemem rezerw obowiązkowych Eurosystemu. Nie podlegają mu natomiast utworzone poza strefą euro oddziały instytucji kredytowych zarejestrowanych w strefie euro.

Instytucja jest automatycznie zwalniana z wymogu utrzymywania rezerw obowiązkowych z dniem rozpoczęcia okresu utrzymywania rezerwy, w którym cofnięto jej pozwolenie na działalność lub z niego zrezygnowała, albo w którym organ sądowy lub inny właściwy organ państwa członkowskiego podjął decyzję o wszczęciu wobec niej postępowania likwidacyjnego. Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2531/98 i rozporządzeniem EBC/2003/9, EBC może również zwolnić niektóre instytucje z obowiązków w ramach systemu rezerw obowiązkowych Eurosystemu, przy zachowaniu zasady braku dyskryminacji, z powodu prowadzonej reorganizacji, zamrożenia środków lub zastosowania przez Unię na mocy art. 75 Traktatu lub przez państwo członkowskie innych środków ograniczających możliwość korzystania z funduszy tych podmiotów, lub z powodu tymczasowej lub stałej utraty dostępu do operacji otwartego rynku lub operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu na mocy decyzji Rady Prezesów EBC, jak również jeżeli obciążenie danych instytucji tymi obowiązkami nie prowadziłoby do realizacji celów systemu rezerw obowiązkowych Eurosystemu. Jeśli decyzja taka zapada ze względu na cele systemu rezerw obowiązkowych Eurosystemu, EBC bierze pod uwagę jedno lub kilka z poniższych kryteriów:

- a) instytucja jest uprawniona wyłącznie do realizacji zadań specjalnego przeznaczenia;
- b) instytucję obowiązuje zakaz aktywnego prowadzenia czynności bankowych w konkurencji z innymi instytucjami kredytowymi; lub
- c) instytucja jest prawnie zobowiązana przeznaczać wszystkie depozyty na cele związane z regionalną lub międzynarodową pomocą na rzecz rozwoju.

EBC sporządza i prowadzi wykaz instytucji objętych systemem rezerw obowiązkowych Eurosystemu. EBC publikuje również wykaz wszystkich instytucji zwolnionych z obowiązków w ramach tego systemu z powodów innych niż reorganizacja czy zamrożenie funduszy, lub zastosowanie przez Unię na mocy art. 75 Traktatu lub przez państwo członkowskie innych środków ograniczających możliwość korzystania z funduszy tych podmiotów lub z powodu tymczasowej lub stałej utraty dostępu do operacji otwartego rynku lub operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu na mocy decyzji Rady Prezesów EBC⁽¹⁰³⁾. Kontrahenci mogą uwzględniać te listy, określając, czy ich zobowiązania zostały zaciągnięte wobec instytucji podlegającej wymogowi utrzymywania rezerw obowiązkowych. Wykazy te, publikowane po zamknięciu ostatniego dnia roboczego Eurosystemu w każdym miesiącu kalendarzowym, służą do obliczania podstawy naliczania rezerwy na okres utrzymywania rezerwy zaczynający się w miesiącu kalendarzowym przypadającym dwa miesiące później. Na przykład wykaz opublikowany w końcu lutego będzie obowiązywać przy ustalaniu podstawy naliczania rezerwy na okres utrzymywania rezerwy zaczynający się w kwietniu.

7.3. **Określanie kwoty rezerwy obowiązkowej**

7.3.1. *Podstawa naliczania i stopa rezerwy*

Podstawę naliczania rezerwy obowiązkowej danej instytucji określa się w odniesieniu do pozycji jej bilansu. Dane bilansowe przekazywane są KBC w ramach ogólnej statystyki pieniężnej i bankowej EBC (zob. pkt 7.5)⁽¹⁰⁴⁾. W przypadku instytucji podlegających wymogom pełnej sprawozdawczości, do ustalenia podstawy naliczania rezerwy na okres utrzymywania rozpoczynający się w miesiącu kalendarzowym przypadającym dwa miesiące później wykorzystuje się dane bilansowe na koniec bieżącego miesiąca kalendarzowego. Na

⁽¹⁰³⁾ Wykazy są dostępne na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁰⁴⁾ Ramy sprawozdawcze dla statystyki pieniężnej i bankowej EBC przedstawiono w dodatku 4.

przykład podstawa naliczania rezerw obliczona na podstawie bilansu na koniec lutego będzie stosowana do obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej danego kontrahenta w okresie utrzymywania rezerwy zaczynającym się w kwietniu.

Zasady sprawozdawczości w zakresie statystyki pieniężnej i bankowej EBC obejmują możliwość zwolnienia małych instytucji z pewnych obowiązków sprawozdawczych. Instytucje, do których stosuje się ten przepis, przekazują jedynie ograniczony zestaw danych bilansowych co kwartał (dane w układzie kwartalnym), i to w terminie dłuższym niż przewidziany dla większych instytucji. W przypadku tych instytucji dane bilansowe za konkretny kwartał wykorzystuje się do ustalenia, z przesunięciem dwóch miesięcy, podstawy naliczania rezerwy na kolejne trzy okresy utrzymywania rezerwy. Na przykład bilans kwartalny na koniec pierwszego kwartału – (czyli z marca) – będzie obowiązywać przy ustalaniu podstawy naliczania rezerw za okresy utrzymywania zaczynające się w czerwcu, lipcu i sierpniu.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 2531/98 EBC może włączyć do podstawy naliczania rezerwy zobowiązania z tytułu przyjęcia środków pieniężnych razem z zobowiązaniami wynikającymi z pozycji pozabilansowych. W systemie rezerw obowiązkowych Eurosystemu do podstawy rezerwy zalicza się faktycznie tylko kategorie pasywów „depozyty” i „wyemitowane dłużne papiery wartościowe” (zob. ramka 9).

Zobowiązania wobec innych instytucji znajdujących się w wykazie instytucji objętych systemem rezerw obowiązkowych Eurosystemu oraz zobowiązania wobec EBC i uczestniczących KBC nie wchodzą do podstawy naliczania rezerwy. W tym zakresie, aby mieć możliwość odliczenia od podstawy naliczania rezerwy takich zobowiązań, dla kategorii pasywów „wyemitowane dłużne papiery wartościowe” emitent musi być w stanie udowodnić faktyczną ilość tych instrumentów będącą w posiadaniu innych instytucji objętych systemem rezerw obowiązkowych Eurosystemu. Jeżeli nie można przedstawić takiego dowodu, emitenci mogą stosować do każdej z tych pozycji bilansowych jednolite odliczenie w ustalonej wielkości procentowej⁽¹⁰⁵⁾.

EBC ustala stopy rezerwy przy uwzględnieniu maksymalnego limitu określonego w rozporządzeniu Rady (WE) nr 2531/98. EBC stosuje jednolitą niezerową stopę rezerwy do większości pozycji włączonych do podstawy jej naliczania. Stopa ta jest określona w rozporządzeniu EBC/2003/9. EBC stosuje zerową stopę rezerwy w stosunku do następujących kategorii pasywów: „depozyty o umownym terminie zapadalności powyżej dwóch lat”, „depozyty zwrotne za wypowiedzeniem powyżej dwóch lat”, „umowy repo” i „dłużne papiery wartościowe o pierwotnym terminie zapadalności powyżej dwóch lat” (zob. ramka 9). EBC może w dowolnym momencie zmienić stopę rezerwy. Zmiany stopy rezerwy są ogłaszane przez EBC z wyprzedzeniem, przed pierwszym okresem utrzymywania rezerwy, w którym dana zmiana będzie obowiązywać.

7.3.2. Obliczanie kwoty rezerwy obowiązkowej

Kwotę rezerwy obowiązkowej poszczególnych instytucji oblicza się stosując do kwoty pasywów kwalifikowanych odpowiednie stopy rezerwy właściwych kategorii pasywów.

Każda instytucja odlicza zryczałtowaną kwotę 100 000 EUR od kwoty rezerwy obowiązkowej w każdym państwie członkowskim, w którym posiada jednostkę organizacyjną. Przyznanie takiej kwoty pomniejszenia nie narusza prawnych zobowiązań instytucji objętych systemem rezerw obowiązkowych Eurosystemu⁽¹⁰⁶⁾.

Kwotę rezerwy obowiązkowej na każdy okres utrzymywania rezerwy zaokrągla się do pełnego euro.

RAMKA 9

Podstawa naliczania i stopa rezerwy

A. Pasywa objęte podstawą rezerwy, do których stosuje się dodatnią stopę rezerwy

Depozyty (*)

- Depozyty overnight
- Depozyty o umownym terminie zapadalności do dwóch lat włącznie
- Depozyty zwrotne za wypowiedzeniem do dwóch lat włącznie

⁽¹⁰⁵⁾ Zob. rozporządzenie EBC/2003/9. Dalsze informacje na temat współczynnika standardowego wyłączenia można znaleźć na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu oraz na stronach internetowych Eurosystemu (zob. dodatek 5).

⁽¹⁰⁶⁾ W przypadku instytucji przekazujących zagregowane dane statystyczne jako grupa, zgodnie z ramowymi zasadami statystyki pieniężnej i bankowej EBC (zob. dodatek 4), przysługuje tylko jedna taka kwota pomniejszenia dla grupy jako całości, chyba że instytucje te przekazują dane na temat podstawy naliczania i stanu rezerw w sposób dostatecznie szczegółowy, by Eurosystem mógł zweryfikować ich poprawność i jakość oraz ustalić kwoty rezerw obowiązkowych dla poszczególnych instytucji w grupie.

(*) Rozporządzenie Europejskiego Banku Centralnego (WE) nr 25/2009 z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie bilansu sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2008/32) (Dz.U. L 15 z 20.1.2009, s. 14) jednoznacznie nakłada wymóg wykazywania zobowiązań z tytułu depozytów według wartości nominalnych. Wartość nominalna oznacza kwotę główną, którą dłużnik zgodnie z warunkami umowy ma obowiązek zwrócić wierzycielowi. Zmiana ta stała się konieczna, ponieważ dyrektywa Rady 86/635/EWG z dnia 8 grudnia 1986 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków i innych instytucji finansowych (Dz.U. L 372 z 31.12.1986, s. 1) została znowelizowana w taki sposób, że dopuszcza wycenę pewnych instrumentów finansowych według ich wartości godziwej.

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

— Dłużne papiery wartościowe o pierwotnym terminie zapadalności do dwóch lat włącznie

B. Pasywa objęte podstawą naliczania rezerwy, do których stosuje się zerową stopę rezerwy

Depozyty (*)

— Depozyty o umownym terminie zapadalności powyżej dwóch lat

— Depozyty zwrotne za wypowiedzeniem powyżej dwóch lat

— Umowy repo

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

— Dłużne papiery wartościowe o pierwotnym terminie zapadalności powyżej dwóch lat

C. Pasywa wyłączone z podstawy naliczania rezerwy

— Zobowiązania wobec innych instytucji objętych systemem rezerw obowiązkowych Eurosystemu

— Zobowiązania wobec EBC i uczestniczących KBC

7.4. Utrzymywanie rezerwy

7.4.1. Okres utrzymywania rezerwy

EBC publikuje kalendarz okresów utrzymywania rezerwy co najmniej trzy miesiące przed początkiem roku⁽¹⁰⁷⁾. Okres utrzymywania rezerwy zaczyna się w dniu rozliczenia pierwszej podstawowej operacji refinansującej po posiedzeniu Rady Prezesów, podczas którego formułowana jest miesięczna ocena nastawienia polityki pieniężnej na następny okres. W szczególnych okolicznościach opublikowany kalendarz może ulec zmianom, np. ze względu na zmiany w harmonogramie posiedzeń Rady Prezesów.

7.4.2. Środki rezerwy obowiązkowej

Każda instytucja musi utrzymywać rezerwy obowiązkowe na jednym lub kilku rachunkach rezerwy w KBC państwa członkowskiego, w którym jest zarejestrowana. W przypadku instytucji posiadających więcej niż jedną jednostkę organizacyjną w danym państwie członkowskim, za łączną kwotę rezerw obowiązkowych wszystkich krajowych jednostek organizacyjnych danej instytucji odpowiada jej centrala⁽¹⁰⁸⁾. Instytucja posiadająca jednostki organizacyjne w więcej niż jednym państwie członkowskim musi utrzymywać rezerwę obowiązkową w KBC każdego państwa członkowskiego, w którym posiada jednostkę organizacyjną, odpowiednio do podstawy naliczania rezerwy dla danego państwa członkowskiego.

Jako rachunki rezerw można wykorzystywać rachunki rozliczeniowe instytucji w KBC. Rezerwy utrzymywane na rachunkach rozliczeniowych można wykorzystać do rozliczeń śróddziennych. Dzienną wielkość rezerwy utrzymywanej przez daną instytucję oblicza się jako saldo na koniec dnia na jej rachunku rezerwy.

Instytucja może ubiegać się w KBC państwa członkowskiego, w którym jest rezydentem, o pozwolenie na utrzymywanie całości swojej rezerwy obowiązkowej przez pośrednika. Możliwość utrzymywania rezerwy przez pośrednika zasadniczo ogranicza się do instytucji, w których część działalności administracyjnej (np. gospodarka pieniężna) jest zazwyczaj wykonywana przez pośrednika (np. sieci kas oszczędnościowych czy banków spółdzielczych utrzymują rezerwy centralnie). Utrzymywanie rezerwy obowiązkowej przez pośrednika podlega przepisom określonym w rozporządzeniu EBC/2003/9.

7.4.3. Oprocentowanie rezerwy

Rezerwy obowiązkowe w okresie utrzymywania są oprocentowane średnio według stopy podstawowych operacji refinansujących EBC (ważonej liczbą dni kalendarzowych), obliczanej według wzoru przedstawionego w ramce 10. Środki rezerw ponad wymaganą wielkość nie są oprocentowane. Odsetki wypłacane są w drugim dniu roboczym KBC po zakończeniu okresu utrzymywania rezerwy, za który je naliczono.

⁽¹⁰⁷⁾ Kalendarz jest zazwyczaj ogłaszany w komunikacie prasowym EBC, który można znaleźć na stronie internetowej EBC pod adresem www.ecb.europa.eu. Ponadto kalendarz jest ogłaszany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i na stronach internetowych Eurosystemu (zob. dodatek 5).

⁽¹⁰⁸⁾ Instytucja nieposiadająca centrali w państwie członkowskim, w którym posiada jednostkę organizacyjną, wyznacza oddział główny, który będzie odpowiedzialny za łączną kwotę rezerw obowiązkowych w odniesieniu do wszystkich jednostek organizacyjnych tej instytucji w danym państwie członkowskim.

RAMKA 10

Obliczanie odsetek od rezerwy obowiązkowej

Oprocentowanie rezerwy obowiązkowej oblicza się zgodnie z następującym wzorem:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

gdzie:

R_t = odsetki płatne od rezerwy obowiązkowej za okres utrzymywania rezerwy t.

H_t = średnia dzienna wielkość rezerwy obowiązkowej w okresie utrzymywania rezerwy t.

n_t = liczba dni kalendarzowych w okresie utrzymywania t.

r_t = stopa oprocentowania rezerwy obowiązkowej w okresie utrzymywania rezerwy t. Stopę zaokrągla się do dwóch miejsc po przecinku.

i = i-ty dzień kalendarzowy w okresie utrzymywania rezerwy t.

MR_i = krańcowa stopa procentowa ostatniej podstawowej operacji refinansującej rozliczonej w dniu kalendarzowym i lub wcześniej.

7.5. Zgłaszanie, potwierdzanie i weryfikacja podstawy naliczania rezerwy

W celu ustalenia kwoty rezerwy poszczególne pozycje podstawy naliczania rezerwy są obliczane przez same instytucje objęte systemem rezerw obowiązkowych i przekazywane KBC w ramach ogólnej sprawozdawczości w zakresie statystyki pieniężnej i bankowej EBC (zob. dodatek 4). Artykuł 5 rozporządzenia EBC/2003/9 określa procedury zgłaszania i potwierdzania podstawy naliczania rezerwy oraz kwoty rezerwy obowiązkowej danej instytucji.

Tryb przekazywania i potwierdzania informacji dotyczących kwoty rezerwy obowiązkowej instytucji jest następujący. Właściwy KBC albo sama instytucja oblicza kwotę rezerwy obowiązkowej na dany okres utrzymywania. Powiadomienie o obliczonej kwocie rezerwy jest przekazywane przez podmiot, który dokonał obliczenia, najpóźniej trzy dni robocze KBC przed początkiem okresu utrzymywania rezerwy. Właściwy KBC może określić wcześniejszy termin przekazywania informacji o kwocie rezerwy obowiązkowej. Może również wyznaczyć dodatkowe ostateczne terminy powiadamiania przez instytucje o korektach podstawy naliczania rezerwy oraz wszelkich innych korektach dotyczących podanej kwoty rezerwy obowiązkowej. Instytucja otrzymująca powiadomienie winna potwierdzić poprawność obliczenia poziomu rezerwy obowiązkowej najpóźniej w dniu roboczym KBC poprzedzającym początek okresu utrzymywania rezerwy. Jeśli instytucja otrzymująca powiadomienie nie odpowie do końca dnia roboczego KBC poprzedzającego początek okresu utrzymywania rezerwy, przyjmuje się, że potwierdza wysokość rezerwy obowiązkowej na dany okres utrzymywania rezerwy. Po potwierdzeniu kwota rezerwy obowiązkowej danej instytucji na dany okres utrzymywania rezerwy nie może ulec zmianie.

Rozporządzenie EBC/2003/9 określa szczególne wymogi sprawozdawcze dla instytucji uprawnionych do działania w charakterze pośrednika w zakresie utrzymywania rezerwy obowiązkowej innych instytucji. Utrzymywanie rezerwy przez pośrednika nie zmienia natomiast obowiązków w zakresie sprawozdawczości statystycznej danej instytucji, której rezerwy są utrzymywane przez pośrednika.

EBC i KBC mają prawo, w zakresie rozporządzenia (WE) nr 2531/98, weryfikować dokładność i jakość zgromadzonych danych.

7.6. Niedopełnienie obowiązków w zakresie rezerwy obowiązkowej

Niedopełnienie obowiązków w zakresie rezerwy obowiązkowej ma miejsce, jeżeli średnia sald rachunku rezerwy obowiązkowej na koniec dnia kalendarzowego za okres utrzymywania rezerwy jest niższa od kwoty rezerwy obowiązkowej za ten okres.

Jeżeli instytucja nie spełnia żadnych lub niektórych wymogów w zakresie rezerwy obowiązkowej, EBC może, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2531/98, nałożyć jedną z następujących sankcji:

- odsetki karne w wysokości do 5 punktów procentowych powyżej stopy kredytu w banku centralnym naliczone od brakującej kwoty rezerwy obowiązkowej;

- b) odsetki karne w wysokości do dwukrotności stopy kredytu w banku centralnym naliczone od brakującej kwoty rezerwy obowiązkowej;
- c) wymóg złożenia przez daną instytucję nieoprocentowanego depozytu w EBC lub KBC w wysokości do trzykrotności brakującej kwoty rezerwy obowiązkowej. Termin zapadalności depozytu nie może przekraczać długości okresu, w którym instytucja nie spełniła wymagań w zakresie rezerwy obowiązkowej.

Jeżeli instytucja nie spełnia innych obowiązków przewidzianych w rozporządzeniach i decyzjach EBC dotyczących systemu rezerw obowiązkowych Eurosystemu (np. jeżeli nie przekazuje terminowo odpowiednich danych lub dane te są nieprawidłowe), EBC ma prawo nałożyć sankcje zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2532/98 i rozporządzeniem (EBC/1999/4). Zarząd EBC może określić i opublikować kryteria, zgodnie z którymi będzie stosować sankcje przewidziane w art. 7 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2531/98 ⁽¹⁰⁹⁾.

Ponadto w przypadku poważnego naruszenia wymagań w zakresie rezerwy obowiązkowej Eurosystem może zawiesić udział kontrahentów w operacjach otwartego rynku.

—

⁽¹⁰⁹⁾ Kryteria te zostały przedstawione w informacji zatytułowanej „Notice of the European Central Bank on the imposition of sanctions for breaches of the obligation to hold minimum reserves” (Informacja Europejskiego Banku Centralnego w sprawie nakładania sankcji za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerw obowiązkowych), Dz.U. C 39 z 11.2.2000, s. 3.

Dodatek 1

PRZYKŁADY OPERACJI I PROCEDUR POLITYKI PIENIĘŻNEJ**Wykaz przykładów**

Przykład 1 Zasilająca w płynność transakcja odwrotna w formie przetargu kwotowego

Przykład 2 Zasilająca w płynność transakcja odwrotna w formie przetargu procentowego

Przykład 3 Emisja certyfikatów dłużnych EBC w formie przetargu procentowego

Przykład 4 Absorbujący płynność swap walutowy w formie przetargu procentowego

Przykład 5 Zasilający w płynność swap walutowy w formie przetargu procentowego

Przykład 6 Środki kontroli ryzyka

PRZYKŁAD 1

Zasilająca w płynność transakcja odwrotna w formie przetargu kwotowego

EBC podejmuje decyzję o zasileniu rynku w płynność za pomocą transakcji odwrotnej w formie przetargu kwotowego.

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

(w mln EUR)	
Kontrahent	Oferta
Bank 1	30
Bank 2	40
Bank 3	70
Razem	140

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu kwoty 105 mln EUR.

Współczynnik przydziału wynosi:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75 \%$$

Kwoty przydzielone kontrahentom wynoszą:

(w mln EUR)		
Kontrahent	Oferta	Kwota przydzielona
Bank 1	30	22,5
Bank 2	40	30,0
Bank 3	70	52,5
Razem	140	105,0

PRZYKŁAD 2

Zasilająca w płynność transakcja odwrotna w formie przetargu procentowego

EBC podejmuje decyzję o zasileniu rynku w płynność za pomocą transakcji odwrotnej w formie przetargu procentowego.

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

Stopa oprocentowania (w %)	Kwota (mln euro)			
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Oferty ogółem
3,15				0
3,10		5	5	10
				Oferty skumulowane
				0
				10

Stopa oprocentowania (w %)	Kwota (mln euro)				
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Oferty ogółem	Oferty skumulowane
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Razem	30	45	70	145	

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu 94 mln EUR, ustalając końcową stopę procentową w wysokości 3,05 %.

Wszystkie oferty powyżej 3,05 % (o wartości skumulowanej 80 mln EUR) są realizowane w całości. Przy 3,05 % współczynnik przydziału wynosi:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40 \%$$

Przydział dla banku 1 przy końcowej stopie procentowej wynosi:

$$0,4 \times 10 = 4$$

Całkowita kwota przydzielona bankowi 1 wynosi:

$$5 + 5 + 4 = 14$$

Wyniki przydziału można podsumować następująco:

(w mln EUR)

Kontrahenci	Kwota			
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Razem
Oferty ogółem	30,0	45,0	70,0	145
Kwota przydzielona ogółem	14,0	34,0	46,0	94

Jeżeli przydział odbywa się w systemie aukcji o jednej stopie (holenderskiej), oprocentowanie kwot przydzielonych kontrahentom wynosi 3,05 %.

Jeżeli przydział odbywa się w systemie aukcji o różnych stopach (amerykańskiej), nie stosuje się stałego oprocentowania kwot przydzielonych kontrahentom; na przykład bank 1 uzyskuje 5 mln EUR po stopie 3,07 %, 5 mln EUR po stopie 3,06 % oraz 4 mln EUR po stopie 3,05 %.

PRZYKŁAD 3

Emisja certyfikatów dłużnych EBC w formie przetargu procentowego

EBC podejmuje decyzję o zaabsorbowaniu płynności z rynku za pomocą emisji certyfikatów dłużnych w formie przetargu procentowego.

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

Stopa oprocentowania (w %)	Kwota (mln euro)				
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Razem	Oferty skumulowane
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25

Stopa oprocentowania (w %)	Kwota (mln euro)				Oferty skumulowane
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Razem	
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Razem	55	70	55	180	

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu kwoty głównej 124,5 mln EUR, ustalając krańcową stopę procentową w wysokości 3,05 %.

Wszystkie oferty poniżej 3,05 % (o wartości skumulowanej 65 mln EUR) są realizowane w całości. Przy 3,05 % współczynnik przydziału wynosi:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85 \%$$

Przydział dla banku 1 przy krańcowej stopie procentowej wynosi:

$$0,85 \times 20 = 17$$

Całkowita kwota przydzielona bankowi 1 wynosi:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42$$

Wyniki przydziału można podsumować następująco:

(w mln EUR)

Kontrahenci	Kwota			
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Razem
Oferty ogółem	55,0	70,0	55,0	180,0
Kwota przydzielona ogółem	42,0	49,0	33,5	124,5

PRZYKŁAD 4

Absorbujący płynność swap walutowy w formie przetargu procentowego

EBC podejmuje decyzję o zaabsorbowaniu płynności z rynku za pomocą swapu walutowego na kurs EUR/USD w formie przetargu procentowego. (Uwaga: W tym przykładzie premię stosuje się do euro.)

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

Punkty swapowe (× 10 000)	Kwota (mln euro)				Oferty skumulowane
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Razem	
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205

Punkty swapowe (× 10 000)	Kwota (mln euro)				Oferty skumulowane
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Razem	
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Razem	65	90	80	235	

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu kwoty 158 mln EUR, ustalając krańcowy punkt swapowy na poziomie 6,63. Wszystkie oferty powyżej 6,63 (na skumulowaną kwotę 65 mln EUR) są realizowane w całości. Przy wartości punktów swapowych 6,63 współczynnik przydziału wynosi:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93 \%$$

Przydział dla banku 1 przy krańcowym punkcie swapowym wynosi:

$$0,93 \times 25 = 23,25$$

Całkowita kwota przydzielona bankowi 1 wynosi:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25$$

Wyniki przydziału można podsumować następująco:

(w mln EUR)

Kontrahenci	Kwota			
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Razem
Oferty ogółem	65,0	90,0	80,0	235,0
Kwota przydzielona ogółem	48,25	52,55	57,20	158,0

EBC ustala kasowy kurs wymiany (spot) EUR/USD dla tej operacji na poziomie 1,1300.

Jeżeli przydział odbywa się w systemie aukcji o jednej stopie (holenderskiej), w dniu rozpoczęcia operacji Eurosystem kupuje 158 000 000 EUR, a sprzedaje 178 540 000 USD. W dniu zapadalności operacji Eurosystem sprzedaje 158 000 000 EUR, a kupuje 178 644 754 USD (kurs terminowy wynosi $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Jeżeli przydział odbywa się w systemie aukcji o różnych stopach (amerykańskiej), Eurosystem dokonuje wymiany kwot w euro i dolarach amerykańskich zgodnie z poniższą tabelą.

Transakcja kasowa			Transakcja terminowa		
Kurs waluty	Skup EUR	Sprzedż USD	Kurs waluty	Sprzedż EUR	Skup USD
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Razem	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

PRZYKŁAD 5

Zasilający w płynność swap walutowy w formie przetargu procentowego

EBC podejmuje decyzję o zasileniu rynku w płynność za pomocą swapu walutowego na kurs EUR/USD w formie przetargu procentowego. (Uwaga: W tym przykładzie premię stosuje się do euro.)

Trzech kontrahentów składa następujące oferty:

Punkty swapowe) (× 10 000)	Kwota (mln euro)				Oferty skumulowane
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Razem	
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Razem	60	85	75	220	

EBC podejmuje decyzję o przydzieleniu kwoty 197 mln EUR, ustalając krańcowy punkt swapowy na poziomie 6,54. Wszystkie oferty poniżej 6,54 (na skumulowaną kwotę 195 mln EUR) są realizowane w całości. Przy wartości punktów swapowych 6,54 współczynnik przydziału wynosi:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10 \%$$

Przydział dla banku 1 przy krańcowym punkcie swapowym wynosi:

$$0,10 \times 5 = 0,5$$

Całkowita kwota przydzielona bankowi 1 wynosi:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5$$

Wyniki przydziału można podsumować następująco:

Kontrahenci	Kwota			
	Bank 1	Bank 2	Bank 3	Razem
Oferty ogółem	60,0	85,0	75,0	220
Kwota przydzielona ogółem	55,5	75,5	66,0	197

EBC ustala kasowy kurs wymiany (spot) EUR/USD dla tej operacji na poziomie 1,1300.

Jeżeli przydział odbywa się w systemie aukcji o jednej stopie (holenderskiej), w dniu rozpoczęcia operacji Eurosystem sprzedaje 197 000 000 EUR, a kupuje 222 610 000 USD. W dniu zapadalności operacji Eurosystem kupuje 197 000 000 EUR, a sprzedaje 222 738 838 USD (kurs terminowy wynosi $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Jeżeli przydział odbywa się w systemie aukcji o różnych stopach (amerykańskiej), Eurosystem dokonuje wymiany kwot w euro i dolarach amerykańskich zgodnie z poniższą tabelą.

Transakcja kasowa			Transakcja terminowa		
Kurs waluty	Sprzedaż EUR	Skup USD	Kurs waluty	Skup EUR	Sprzedaż USD
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Razem	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

PRZYKŁAD 6

Środki kontroli ryzyka

Niniejszy przykład ilustruje ogólne zasady kontroli ryzyka stosowane do aktywów zabezpieczających wykorzystywanych w zasilających w płynność operacjach Eurosystemu⁽¹¹⁰⁾. Przykład opiera się na założeniu, że kontrahent uczestniczy w następujących operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu:

- podstawowej operacji refinansującej rozpoczętej dnia 28 lipca 2004 r. i zakończonej dnia 4 sierpnia 2004 r., w której kontrahentowi przydzielono 50 mln EUR po stopie 4,24 %;
- dłuższej operacji refinansującej rozpoczętej dnia 29 lipca 2004 r. i zakończonej dnia 21 października 2004 r., w której kontrahentowi przydzielono 45 mln EUR po stopie 4,56 %;
- podstawowej operacji refinansującej rozpoczętej dnia 4 sierpnia 2004 r. i zakończonej dnia 11 sierpnia 2004 r., w której kontrahentowi przydzielono 35 mln EUR po stopie 4,26 %.

Charakterystykę rynkowych aktywów zabezpieczających wykorzystanych przez kontrahenta do zabezpieczenia tych operacji podaje tabela 1.

Tabela 1

Rynkowe aktywa zabezpieczające wykorzystane w transakcjach

Charakterystyka						
Nazwa aktywów	Kategoria aktywów	Termin zapadalności	Rodzaj kuponu	Częstotliwość kuponu	Pozostały okres zapadalności	Redukcja wartości
A	Zabezpieczona obligacja bankowa typu Jumbo	30.8.2008	Stały	6 miesięcy	4 lata	3,50 %
B	Obligacja skarbowa	19.11.2008	Zmienny	12 miesięcy	4 lata	0,50 %
C	Obligacja przedsiębiorstwa	12.5.2015	Zerowy		> 10 lat	15,00 %

Ceny w procentach (w tym narosłe odsetki) (*)

28.7.2004	29.7.2004	30.7.2004	2.8.2004	3.8.2004	4.8.2004	5.8.2004
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
					55,01	54,87

(*) Ceny podane dla wskazanych dat wyceny odpowiadają najbardziej reprezentatywnej cenie w dniu roboczym poprzedzającym wycenę.

⁽¹¹⁰⁾ Przykład opiera się na założeniu, że przy obliczaniu wartości, przy której następuje wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, uwzględnia się narosłe odsetki od dostarczonej płynności oraz przyjmuje się punkt aktywacji na poziomie 0,5 % dostarczonej płynności.

SYSTEM ZABEZPIECZEŃ OZNACZONYCH

Założmy najpierw, że transakcje z krajowym bankiem centralnym prowadzi się przy wykorzystaniu systemu zabezpieczeń oznaczonych, w którym aktywa zabezpieczające są jednoznacznie przypisane do konkretnej transakcji. Codziennie dokonuje się wyceny aktywów zabezpieczających. Ogólne zasady kontroli ryzyka można zatem opisać następująco (zob. również tabela 2):

1. W dniu 28 lipca 2004 r. kontrahent zawiera umowę repo z KBC, który nabywa aktywa A na kwotę 50,6 mln EUR. Aktywa A to stałokuponowe zabezpieczone obligacje bankowe typu Jumbo z terminem zapadalności 30 sierpnia 2008 r. Pozostały okres zapadalności wynosi więc cztery lata, czyli należy stosować 3,5-procentową redukcję wartości w wycenie. Cena rynkowa aktywów A na ich rynku referencyjnym w tym dniu wynosi 102,63 %, łącznie z narosłymi odsetkami od kuponu. Kontrahent ma dostarczyć aktywa A na taką kwotę, by po odliczeniu 3,5-procentowej redukcji w wycenie przewyższała ona przyznaną kwotę 50 mln EUR. Dostarcza więc aktywa A o wartości nominalnej 50,6 mln EUR, których skorygowana wartość rynkowa w danym dniu wynosi 50 113 203 EUR.
2. W dniu 29 lipca 2004 r. kontrahent zawiera umowę repo z KBC, który nabywa aktywa A za 21 mln EUR (cena rynkowa 101,98 %, redukcja wartości w wycenie 3,5 %) oraz aktywa B za 25 mln EUR (cena rynkowa 98,35 %). Aktywa B to zmiennokuponowe obligacje skarbowe, do których stosuje się 0,5-procentową redukcję wartości w wycenie. Skorygowana wartość rynkowa aktywów A i B na ten dzień wynosi 45 130 810 EUR, czyli przekracza wymaganą kwotę 45 000 000 EUR.

W dniu 29 lipca 2004 r. następuje aktualizacja wyceny aktywów zabezpieczających podstawową operację refinansującą rozpoczętą dnia 28 lipca 2004 r. Przy cenie rynkowej na poziomie 101,98 % nawet po redukcji w wycenie wartość rynkowa aktywów A mieści się między dolnym i górnym poziomem aktywacji. Dostarczone na początku zabezpieczenie uznaje się zatem za wystarczające zarówno dla początkowej kwoty dostarczonej płynności, jak też dla narosłych odsetek w kwocie 5 889 EUR.

3. W dniu 30 lipca 2004 r. następuje aktualizacja wyceny aktywów zabezpieczających: cena rynkowa aktywów A wynosi 100,55 %, a aktywów B – 97,95 %. Narosłe odsetki wynoszą 11 778 EUR od podstawowej operacji refinansującej rozpoczętej dnia 28 lipca 2004 r. oraz 5 700 EUR od dłuższej operacji refinansującej rozpoczętej dnia 29 lipca 2004 r. W rezultacie skorygowana wartość rynkowa aktywów A w pierwszej transakcji spada o 914 218 EUR poniżej kwoty do pokrycia (tj. dostarczonej płynności powiększonej o narosłe odsetki), a także poniżej dolnego poziomu aktywacji wynoszącego 49 761 719 EUR. Kontrahent dostarcza aktywa A o wartości nominalnej 950 000 EUR, które po uwzględnieniu 3,5-procentowej redukcji wartości rynkowej opartej na cenie 100,55 % przywracają wystarczające pokrycie w zabezpieczeniu ⁽¹¹¹⁾.

Wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego potrzebne jest również przy drugiej transakcji, jako że skorygowana wartość rynkowa aktywów zabezpieczających wykorzystanych w tej transakcji (44 741 520 EUR) jest poniżej dolnego poziomu aktywacji (który wynosi 44 780 672 EUR). Kontrahent dostarcza zatem aktywa B na kwotę 270 000 EUR o skorygowanej wartości rynkowej 263 143 EUR.

4. W dniach 2 i 3 sierpnia 2004 r. następuje aktualizacja wyceny aktywów zabezpieczających, która nie prowadzi jednak do wezwania do uzupełnienia depozytów zabezpieczających transakcje przeprowadzone w dniach 28 i 29 lipca 2004 r.
5. W dniu 4 sierpnia 2004 r. kontrahent spłaca płynność dostarczoną w ramach podstawowej operacji refinansującej rozpoczętej dnia 28 lipca 2004 r. wraz z naliczonymi odsetkami w wysokości 41 222 EUR. Krajowy bank centralny zwraca aktywa A o nominalnej wartości 51 550 000 EUR.

Tego samego dnia kontrahent zawiera nową umowę repo z krajowym bankiem centralnym, który nabywa aktywa C o wartości nominalnej 75 mln EUR. Ponieważ aktywa C to zerokuponowe obligacje przedsiębiorstwa o pozostałym okresie zapadalności powyżej 10 lat, co wymaga 15-procentowej redukcji wartości w wycenie, ich skorygowana wartość rynkowa na ten dzień wynosi 35 068 875 EUR.

Po aktualizacji wyceny aktywów zabezpieczających dłuższą operację refinansującą rozpoczętą dnia 29 lipca 2004 r. okazuje się, że skorygowana wartość rynkowa dostarczonych aktywów przekracza górny poziom aktywacji o około 262 000 EUR i w efekcie krajowy bank centralny zwraca kontrahentowi aktywa B o wartości nominalnej 262 000 EUR ⁽¹¹²⁾.

SYSTEM ZABEZPIECZEŃ ŁĄCZNYCH

Założmy następnie, że transakcje z krajowym bankiem centralnym prowadzi się przy wykorzystaniu systemu zabezpieczeń łącznych, w którym aktywa wchodzące w skład puli wykorzystywanej przez kontrahenta nie są przypisane do konkretnych transakcji.

W tym przykładzie kolejność transakcji jest taka sama, jak w poprzednim przykładzie ilustrującym system zabezpieczeń oznaczonych. Główna różnica polega na tym, że w datach ponownej wyceny skorygowana wartość rynkowa wszystkich

⁽¹¹¹⁾ Krajowe banki centralne mogą wymagać uzupełnienia depozytu zabezpieczającego w gotówce, a nie w papierach wartościowych.

⁽¹¹²⁾ Gdyby krajowy bank centralny miał wypłacić kontrahentowi nadwyżkę zabezpieczenia w związku z drugą transakcją, kwotę tę można w niektórych przypadkach skompensować z uzupełnieniem zabezpieczenia wpłaconym przez kontrahenta na rzecz krajowego banku centralnego z tytułu pierwszej transakcji. Dzięki temu następuje tylko jedno rozliczenie depozytu zabezpieczającego.

aktywów w puli musi pokryć zagregowaną kwotę wszystkich otwartych operacji z KBC. Wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego na kwotę 1 178 398 EUR dokonane w dniu 30 lipca 2004 r. jest w tym przykładzie identyczne z wezwaniem w systemie zabezpieczeń oznaczonych. Kontrahent dostarcza aktywa A o wartości nominalnej 1 300 000 EUR, które po uwzględnieniu 3,5-procentowej redukcji wartości rynkowej opartej na cenie 100,55 % przywracają wystarczające pokrycie w zabezpieczeniu.

Ponadto w dniu 4 sierpnia 2004 r., czyli w terminie zapadalności podstawowej operacji refinansującej z dnia 28 lipca 2004 r., kontrahent może zatrzymać aktywa na swoim rachunku zabezpieczeń. Może je także zamienić na inne aktywa, co pokazano w przykładzie, gdzie aktywa A o wartości nominalnej 51,9 mln EUR zastąpiono aktywami C o wartości nominalnej 75,5 mln EUR, aby pokryć dostarczoną płynność i odsetki naliczone w ramach wszystkich operacji refinansujących.

Ogólne zasady kontroli ryzyka w systemie zabezpieczeń łącznych przedstawia tabela 3.

Tabela 2
System zabezpieczeń oznaczonych

Data	Otwarte operacje refinansujące	Data rozpoczęcia	Data zakończenia	Stopa oprocentowania	Dostarczona płynność	Naliczone odsetki	Kwota zabezpieczenia	Dolny punkt aktywacji	Górny punkt aktywacji	Skorygowana wartość rynkowa	Wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego
28.7.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	—
29.7.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	—
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	—
30.7.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	- 914 218
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	- 264 180
2.8.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	—
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	—
3.8.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	—
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	—
4.8.2004	Podstawowa	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	—	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	—
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
5.8.2004	Podstawowa	4.8.2004	11.08.2004	4,26	35 000 000	4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	—
	Dłuższa	29.07.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	—

Tabela 3
System zabezpieczeń łącznych

Data	Otwarte operacje refinansujące	Data rozpoczęcia	Data zakończenia	Stopa oprocentowania	Dostarczona płynność	Naliczone odsetki	Kwota zabezpieczenia	Dolny punkt aktywacji (*)	Górny punkt aktywacji (**)	Skorygowana wartość rynkowa	Wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego
28.7.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	Nie dotyczy	50 113 203	—
29.7.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	5 889	95 005 889	94 530 859	Nie dotyczy	94 926 624	—
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	—					
30.7.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	11 778	95 017 478	94 542 390	Nie dotyczy	93 839 080	- 1 178 398
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	5 700					
2.8.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	29 444	95 052 244	94 576 983	Nie dotyczy	95 487 902	—
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	22 800					
3.8.2004	Podstawowa	28.7.2004	4.8.2004	4,24	50 000 000	35 333	95 063 833	94 588 514	Nie dotyczy	95 399 949	—
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	28 500					
4.8.2004	Podstawowa	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	—	80 034 200	79 634 029	Nie dotyczy	80 333 458	—
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	34 200					
5.8.2004	Podstawowa	4.8.2004	11.8.2004	4,26	35 000 000	4 142	80 044 042	79 643 821	Nie dotyczy	80 248 396	—
	Dłuższa	29.7.2004	27.10.2004	4,56	45 000 000	39 900					

(*) W systemie zabezpieczeń łącznych dolny punkt aktywacji wyznacza najniższy poziom, przy którym stosuje się wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego. W praktyce większość krajowych banków centralnych wymaga dodatkowego zabezpieczenia zawsze, gdy wartość rynkowa puli zabezpieczeń po redukcji wycenie (haircut) spada poniżej całkowitej kwoty, dla której ma stanowić pokrycie.

(**) W systemie zabezpieczeń łącznych pojęcie górnego punktu aktywacji nie ma zastosowania, ponieważ kontrahent stale dąży do utrzymania nadwyżki przedłożonego zabezpieczenia, aby zmniejszyć do minimum liczbę transakcji.

Dodatek 2

SŁOWNICZEK

Dni faktyczne/360: konwencja liczenia dni stosowana przy obliczaniu odsetek od kredytu, polegająca na tym, że stopa procentowa jest obliczana dla faktycznej liczby dni kalendarzowych, na które został udzielony kredyt, przy założeniu, że rok liczy 360 dni. Konwencja ta jest stosowana w operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu.

Aukcja amerykańska: zob. aukcja o różnych stopach.

Papiery wartościowe zabezpieczone aktywami (ABS): instrumenty dłużne z zabezpieczeniem w formie wyodrębnionej (stałej lub zmiennej) puli aktywów finansowych, które w określonym czasie przekształcają się w środki pieniężne. Dodatkową gwarancją obsługi i terminowego przekazania przychodu z tytułu papieru wartościowego mogą być prawa lub inne aktywa. Zazwyczaj papiery wartościowe zabezpieczone aktywami emituje specjalnie w tym celu utworzona spółka inwestycyjna, która wcześniej nabyła pulę aktywów finansowych od inicjatora/sprzedającego. Płatności z tytułu papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami zależą głównie od przepływów środków pieniężnych generowanych przez pulę aktywów zabezpieczających oraz od innych praw gwarantujących terminową płatność, takich jak instrumenty dostarczania płynności, gwarancje i inne elementy powodujące poprawę warunków kredytowania.

Zasada rezerwy uśrednionej: zasada obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej przez kontrahentów na podstawie średniego salda środków rezerwy obowiązkowej w okresie utrzymywania rezerwy. Zasada ta przyczynia się do stabilizacji stóp procentowych rynku pieniężnego, stanowiąc dla instytucji bodziec do łagodzenia skutków przejściowych wahań płynności. System rezerw obowiązkowych Eurosystemu przewiduje stosowanie zasady rezerwy uśrednionej.

Procedura bilateralna: procedura, w ramach której bank centralny prowadzi transakcje bezpośrednio z jednym lub kilkoma kontrahentami z pominięciem procedury przetargowej. Procedury bilateralne obejmują operacje realizowane poprzez giełdy papierów wartościowych lub pośredników.

System zapisów księgowych: system rachunkowości pozwalający na przekazanie papierów wartościowych i innych aktywów finansowych bez fizycznego przekazywania papierowych dokumentów lub certyfikatów (np. elektroniczne przekazanie papierów wartościowych). Zob. też dematerializacja.

Centralny depozyt papierów wartościowych (CDPW): instytucja, która przechowuje papiery wartościowe oraz inne aktywa finansowe i administruje nimi, prowadzi rachunki emisyjne i umożliwia przetwarzanie transakcji w formie zapisów księgowych. Aktywa mogą występować albo w formie materialnej (wtedy są blokowane przez CDPW), albo zdematerializowanej (tylko jako zapisy elektroniczne).

Bliskie powiązania: sytuacja, w której kontrahent jest powiązany z emitentem/dłużnikiem/gwarantem aktywów kwalifikowanych przez fakt, że: a) kontrahent posiada, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednego lub więcej przedsiębiorstw, 20 % lub więcej kapitału emitenta/dłużnika/gwaranta; lub b) emitent/dłużnik/gwarant posiada, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednego lub więcej przedsiębiorstw, 20 % lub więcej kapitału kontrahenta; lub c) osoba trzecia posiada, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednego lub więcej przedsiębiorstw, ponad 20 % kapitału kontrahenta oraz ponad 20 % kapitału emitenta/dłużnika/gwaranta.

System zabezpieczeń łącznych: stosowany przez banki centralne system zarządzania zabezpieczeniami, w ramach którego kontrahenci otwierają łączny rachunek do deponowania aktywów zabezpieczających transakcje z bankiem centralnym. W systemie zabezpieczeń łącznych, w odróżnieniu od systemu zabezpieczeń oznaczonych, aktywa zabezpieczające nie są przypisywane do konkretnych transakcji.

Przyjmowanie depozytów terminowych: instrument polityki pieniężnej, który Eurosystem może stosować do prowadzenia operacji dostarczających w celu absorpcji płynności z rynku. Eurosystem oferuje kontrahentom odsetki od depozytów terminowych złożonych na rachunkach w krajowych bankach centralnych.

Bankowość korespondencka: rozwiązanie, w ramach którego jedna instytucja kredytowa świadczy usługi płatnicze i inne na rzecz drugiej instytucji kredytowej. Płatności za pośrednictwem korespondentów są dokonywane za pomocą rachunków wzajemnych (rachunki *nostro* i *loro*), do których mogą być dołączone stałe linie kredytowe. Rozwiązanie to stosuje się przede wszystkim w skali międzynarodowej; w niektórych krajach funkcjonuje ono pod nazwą usług agencyjnych. Rachunek *loro* to rachunek prowadzony przez korespondenta na rzecz zagranicznej instytucji kredytowej, dla której z kolei stanowi on rachunek *nostro*.

System banków centralnych korespondentów (CCBM): mechanizm stworzony przez Eurosystem w celu umożliwienia kontrahentom wykorzystania aktywów zabezpieczających przy realizacji rozliczeń transgranicznych. W ramach CCBM KBC pełnią wobec siebie funkcję powierników. Oznacza to, że każdy KBC prowadzi rachunek papierów wartościowych dla każdego z pozostałych KBC oraz dla EBC. Z CCBM mogą również korzystać kontrahenci niektórych banków centralnych państw członkowskich UE, których walutą nie jest euro.

Kontrahent: druga strona transakcji finansowej (np. każdej transakcji z bankiem centralnym).

Instytucja kredytowa: instytucja kredytowa w rozumieniu art. 2 i art. 4 ust. 1 dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe⁽¹³⁾ w brzmieniu określonym przepisami krajowymi wdrażającymi tę dyrektywę, podlegająca nadzorowi właściwego organu, lub inna instytucja kredytowa w rozumieniu art. 123 ust. 2 Traktatu podlegająca nadzorowi o standardzie porównywalnym z nadzorem właściwego organu krajowego.

Rozliczenie transgraniczne: rozliczenie realizowane w kraju innym niż kraj lub kraje, w których zlokalizowana jest jedna lub obie strony transakcji.

Transakcja zabezpieczająca przed ryzykiem kursowym: umowa zawarta pomiędzy emitentem i kontrahentem transakcji zabezpieczającej, zgodnie z którą część ryzyka kursowego wynikającego z przyjmowania przepływów środków pieniężnych w walucie inne niż euro jest częściowo ograniczona przez wymianę przepływów środków pieniężnych na płatności w euro dokonywane przez kontrahenta transakcji zabezpieczającej, łącznie z wszelkimi gwarancjami udzielanymi przez kontrahenta w odniesieniu do tych płatności.

Powiernik: podmiot, który przechowuje papiery wartościowe i inne aktywa finansowe oraz administruje nimi na rzecz innych podmiotów.

Konwencja liczenia dni: wzór regulujący liczbę dni uwzględnianą przy obliczaniu odsetek od kredytu. W operacjach polityki pieniężnej Eurosystemu stosuje się konwencję dni faktyczne/360.

Niewykonanie zobowiązania: zdarzenie, o którym mowa w ramowych zasadach oceny kredytowej w Eurosystemie (ECAE), objęte definicją zawartą w dyrektywie 2006/48/WE oraz dyrektywie 2006/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie adekwatności kapitałowej firm inwestycyjnych i instytucji kredytowych⁽¹⁴⁾ (łącznie określanych jako dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych lub dyrektywy CRD). Niewykonanie zobowiązania ma zatem miejsce, jeżeli „a) Instytucja kredytowa uznaje, że dłużnik prawdopodobnie nie wywiąże się w pełni ze swoich zobowiązań kredytowych wobec instytucji kredytowej, przedsiębiorstwa dominującego lub któregośkolwiek z podmiotów zależnych bez konieczności podejmowania przez instytucję kredytową działań, takich jak realizacja zabezpieczenia (jeżeli takowe istnieje).”; lub „(b) Należność dłużnika dotycząca istotnych zobowiązań kredytowych wobec instytucji kredytowej, przedsiębiorstwa dominującego lub któregośkolwiek z podmiotów zależnych jest przeterminowana o ponad 90 dni.”.

Dostawa za płatność (DVP): mechanizm stosowany w systemie rozrachunku przez wymianę aktywów, dzięki któremu ostateczne przekazanie aktywów (papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych) ma miejsce jedynie wówczas, gdy nastąpiło przekazanie innych aktywów.

Dematerializacja: wyeliminowanie certyfikatów lub dokumentów w formie materialnej, stanowiących tytuł własności aktywów finansowych, tak że aktywa te występują jedynie jako zapisy księgowe.

Depozyt w banku centralnym: jedna z operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu, w ramach której kontrahenci mogą składać w KBC depozyty overnight oprocentowane według wcześniej ustalonej stopy.

Depozytariusz: pośrednik, którego głównym zadaniem jest rejestracja papierów wartościowych w formie materialnej lub elektronicznej oraz prowadzenie rejestru własności tych papierów.

Depozyty zwrotne za wypowiedzeniem: kategoria instrumentów obejmująca depozyty, w przypadku których przy wypłacie środków obowiązuje określony termin wypowiedzenia. W niektórych przypadkach istnieje możliwość wypłaty pewnej kwoty w określonym terminie lub wcześniejszej wypłaty pod warunkiem zapłacenia opłaty karnej.

Depozyty o umownym terminie zapadalności: kategoria instrumentów obejmująca głównie depozyty terminowe o określonym terminie zapadalności, które zależnie od praktyki krajowej, mogą albo nie podlegać wypłacie przed terminem zapadalności, albo podlegać wypłacie pod warunkiem uiszczenia opłaty karnej. Kategoria ta obejmuje również niektóre nierynkowe instrumenty dłużne, takie jak nierynkowe kwity depozytowe (w obrocie detalicznym).

Aukcja holenderska: zob. aukcja o jednej stopie.

System zabezpieczeń oznaczonych: stosowany przez KBC system zarządzania zabezpieczeniami, w którym aktywa przekazane na zabezpieczenie dostarczanej płynności są przypisane do konkretnych transakcji.

EOG (Europejski Obszar Gospodarczy): państwa członkowskie UE oraz Islandia, Lichtenstein i Norwegia.

Koniec dnia: okres w ciągu dnia roboczego po zamknięciu systemu TARGET2, w którym następuje finalizacja płatności przyjętych do realizacji w systemie TARGET2 na dany dzień.

Strefa euro: obszar obejmujący państwa członkowskie, w których za wspólną politykę pieniężną odpowiada Rada Prezesów EBC.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 177 z 30.6.2006, s. 1.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 177 z 30.6.2006, s. 201.

Europejski System Banków Centralnych (ESBC): Europejski Bank Centralny (EBC) i banki centralne państw członkowskich UE. Należy zaznaczyć, że banki centralne państw członkowskich UE, których walutą nie jest euro zachowują swoje uprawnienia w zakresie polityki pieniężnej zgodnie z ustawodawstwem krajowym i w związku z tym nie uczestniczą we wspólnej polityce pieniężnej Eurosystemu.

Eurosystem: Europejski Bank Centralny (EBC) i KBC. Organami decyzyjnymi Eurosystemu są Rada Prezesów i Zarząd EBC.

Dzień roboczy Eurosystemu: każdy dzień, w którym EBC i co najmniej jeden KBC są czynne na potrzeby operacji polityki pieniężnej Eurosystemu.

Ramowe zasady oceny kredytowej w Eurosystemie (ECAF): zbiór procedur, reguł i metod mający zapewnić spełnienie wymogu Eurosystemu, by jakość kredytowa wszystkich aktywów kwalifikowanych była wysoka. Eurosystem różnicuje kryteria wysokiej jakości kredytowej w odniesieniu do aktywów rynkowych i nierynkowych. Przy ocenie jakości kredytowej aktywów kwalifikowanych Eurosystem uwzględnia oceny kredytowe pochodzące z systemów oceny kredytowej należących do jednego z czterech źródeł: zewnętrznych instytucji oceny jakości kredytowej (instytucje ECAI), wewnętrznych systemów oceny jakości kredytowej KBC (systemy ICAS), systemów ratingów wewnętrznych kontrahentów (systemy IRB) oraz narzędzi ratingowych podmiotów zewnętrznych. Przy ocenie jakości kredytowej Eurosystem bierze także pod uwagę kryteria instytucjonalne oraz elementy gwarantujące ochronę posiadaczowi instrumentu, np. gwarancje. Przy ustalaniu dolnego progu jakości kredytowej uznawanej za wysoką Eurosystem przyjął jako wartość referencyjną ocenę kredytową na poziomie jednego A. Według Eurosystemu przekłada się to na wartość prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania na poziomie 0,10 % w skali roku.

Zewnętrzna instytucja oceny jakości kredytowej (instytucja ECAI): źródło oceny jakości kredytowej wymienione w ramowych zasadach oceny kredytowej w Eurosystemie (ECAF) jako jeden z rodzajów instytucji oceniających jakość kredytową, których oceny instytucje kredytowe mogą wykorzystywać do ważenia ryzyka ekspozycji zgodnie z dyrektywami CRD. Instytucje te muszą zostać uznane i zweryfikowane przez krajowe organy nadzoru.

Ostateczne przekazanie: nieodwołalne i bezwarunkowe przekazanie stanowiące realizację zobowiązania do przekazania.

Operacja dostrajająca: nieregularna operacja otwartego rynku realizowana przez Eurosystem głównie w celu przeciwdziałania nieoczekiwanym wahaniom płynności na rynku.

Instrument o oprocentowaniu stałym: instrument finansowy ze stałym kuponem obowiązującym przez cały okres trwania instrumentu.

Przetarg kwotowy: procedura przetargowa, w której stopę procentową ustala z góry bank centralny, a kontrahenci uczestniczący w przetargu składają oferty określające kwotę, na jaką chcą zawrzeć transakcję po danej stopie.

Instrument o oprocentowaniu zmiennym: instrument finansowy z kuponem okresowo zmienianym na podstawie wskaźnika referencyjnego w celu uwzględnienia zmian średnio- i krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. Kupon instrumentu o oprocentowaniu zmiennym może być ustalony z góry (pre-fixed) lub z dołu (post-fixed).

Swap walutowy: kasowa transakcja zakupu/sprzedaży jednej waluty jednocześnie z terminową transakcją sprzedaży/zakupu innej waluty. W ramach realizacji polityki pieniężnej Eurosystem prowadzi operacje otwartego rynku w formie swapów walutowych, w których KBC (lub EBC) kupują (lub sprzedają) euro w transakcji kasowej za walutę obcą i jednocześnie odsprzedają je (lub odkupują) w transakcji terminowej.

System rozrachunku brutto: system transferu, w którym rozrachunek środków pieniężnych lub przekazanie papierów wartościowych odbywa się indywidualnie dla poszczególnych zleceń.

Wewnętrzny system oceny jakości kredytowej (system ICAS): źródło oceny jakości kredytowej wymienione w ramowych zasadach oceny kredytowej w Eurosystemie (ECAF). Do tej kategorii zaliczają się obecnie cztery systemy, prowadzone przez Deutsche Bundesbank, Banco de España, Banque de France i Oesterreichische Nationalbank.

Depozyt początkowy: środek kontroli ryzyka, który może być stosowany w Eurosystemie w transakcjach odwracalnych, polegający na tym, że wymagane zabezpieczenie transakcji jest równe kredytowi udzielonemu kontrahentowi powiększonemu o wartość depozytu początkowego.

System ratingów wewnętrznych (system IRB): źródło oceny jakości kredytowej wymienione w ramowych zasadach oceny kredytowej w Eurosystemie (ECAF). Do tej kategorii zaliczają się wewnętrzne systemy stosowane przez tych kontrahentów, których oceny instytucje kredytowe mogą wykorzystywać do ważenia ryzyka ekspozycji zgodnie z dyrektywami CRD. Systemy te muszą zostać formalnie uznane i zweryfikowane przez krajowe organy nadzoru.

Międzynarodowy Numer Identyfikacyjny Papierów Wartościowych (ISIN): międzynarodowy kod identyfikacyjny nadawany papierom wartościowym emitowanym na rynkach finansowych.

Kredyt śróddzienny: kredyt na okres krótszy niż jeden dzień roboczy, udzielany przez KBC celem wyrównania niedopasowań w rozliczeniach płatności. Może mieć formę: (i) zabezpieczonego kredytu w rachunku bieżącym; (ii) operacji kredytowej zabezpieczonej zastawem lub prowadzonej w ramach umowy repo.

Instrument o odwrotnie zmiennej stopie procentowej: pochodny instrument finansowy, w przypadku którego stopa procentowa płacona posiadaczowi zmienia się odwrotnie do zmian określonej stopy referencyjnej.

Emitent: podmiot zobowiązany z tytułu papieru wartościowego lub innego instrumentu finansowego.

Powiązanie między systemami rozrachunku papierów wartościowych: wszystkie procedury i rozwiązania istniejące między dwoma systemami rozrachunku papierów wartościowych (SSS) na potrzeby przekazywania papierów wartościowych między tymi systemami w formie zapisów księgowych.

Wsparcie płynnościowe transakcji na papierach wartościowych zabezpieczonych aktywami: każde rozwiązanie strukturalne, które można wykorzystać do pokrycia wszelkich przejściowych niedoborów środków pieniężnych mogących wystąpić w okresie ważności transakcji.

Dłuższa operacja refinansująca: regularna operacja otwartego rynku realizowana przez Eurosystem w formie transakcji odwracalnej. Dłuższe operacje refinansujące są przeprowadzane w ramach przetargów standardowych organizowanych raz w miesiącu i zazwyczaj mają trzymiesięczny termin zapadalności.

Kwota pomniejszenia rezerwy: stała kwota, którą instytucja odlicza przy obliczaniu kwoty rezerwy obowiązkowej w ramach systemu rezerw obowiązkowych Eurosystemu.

Podstawowa operacja refinansująca: regularna operacja otwartego rynku realizowana przez Eurosystem w formie transakcji odwracalnej. Podstawowe operacje refinansujące są przeprowadzane w ramach cotygodniowych przetargów standardowych i zazwyczaj mają tygodniowy termin zapadalności.

Okres utrzymywania rezerwy: okres, za który oblicza się poziom rezerwy obowiązkowej. EBC publikuje kalendarz okresów utrzymywania rezerwy co najmniej trzy miesiące przed początkiem roku. Okres utrzymywania rezerwy zaczyna się w dniu rozliczenia pierwszej podstawowej operacji refinansującej po posiedzeniu Rady Prezesów, podczas którego formułowana jest miesięczna ocena nastawienia polityki pieniężnej na następny okres, a kończy zazwyczaj w dniu poprzedzającym termin rozliczenia pierwszej podstawowej operacji refinansującej w następnym miesiącu. W szczególnych okolicznościach opublikowany kalendarz może ulec zmianom, np. ze względu na zmiany w harmonogramie posiedzeń Rady Prezesów.

Wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego: procedura odnosząca się do stosowania zmiennego depozytu zabezpieczającego, polegająca na tym, że jeżeli regularnie mierzona wartość aktywów zabezpieczających spada poniżej określonego poziomu, bank centralny wzywa kontrahentów do przekazania dodatkowych aktywów (lub środków pieniężnych). Podobnie, jeżeli wartość aktywów zabezpieczających w wyniku aktualizacji ich wyceny przekroczy wartość zadłużenia kontrahenta powiększoną o zmienny depozyt zabezpieczający, kontrahent może wystąpić do banku centralnego o zwrot nadwyżki aktywów (lub środków pieniężnych).

Krańcowa stopa procentowa: stopa procentowa, przy której zostaje wyczerpana całkowita pula środków przydzielana w ramach przetargu.

Kredyt w banku centralnym: jedna z operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu, w której kontrahenci mogą zaciągnąć kredyt overnight w KBC po ustalonej z góry stopie procentowej, przekazując jako zabezpieczenie aktywa kwalifikowane.

Krańcowy punkt swapowy: wartość punktów swapowych, przy której zostaje wyczerpana całkowita pula środków przydzielana w ramach przetargu.

Wycena rynkowa: zob. zmienny depozyt zabezpieczający.

Klasa zapadalności: kategoria aktywów, których pozostały okres zapadalności mieści się w pewnym przedziale, np. od trzech do pięciu lat.

Termin zapadalności: data zakończenia operacji polityki pieniężnej. W przypadku umowy repo lub swapu termin zapadalności odpowiada terminowi odkupu.

Górny limit oferty: najwyższa dopuszczalna kwota oferty składanej przez pojedynczego kontrahenta w przetargu. Wyznaczenie przez Eurosystem górnego limitu oferty ma zapobiec składaniu przez pojedynczych kontrahentów ofert na niewspółmiernie wysokie kwoty.

Maksymalna oferowana stopa procentowa: najwyższa stopa procentowa, po której kontrahenci mogą składać oferty w przetargach procentowych. Oferty powyżej stopy maksymalnej ogłoszonej przez EBC są odrzucane.

Państwo członkowskie: w niniejszym dokumencie termin ten odnosi się do państwa członkowskiego UE, którego walutą jest euro.

Minimalna kwota przydziału: dolny limit kwoty przydzielanej poszczególnym kontrahentom biorącym udział w przetargu. Eurosystem może wyznaczyć minimalną kwotę, jaką przyzna każdemu kontrahentowi uczestniczącemu w przetargu.

Minimalny współczynnik przydziału: wyrażony w procentach najniższy współczynnik realizacji ofert po krańcowej stopie procentowej w danym przetargu. Eurosystem może zdecydować o wyznaczeniu minimalnego współczynnika w operacjach przetargowych.

Minimalna oferowana stopa procentowa: najniższa stopa procentowa, po której kontrahenci mogą składać oferty w przetargach procentowych.

Monetarne instytucje finansowe (MIF): jedna z klas instytucji finansowych, które razem tworzą sektor kreacji pieniądza strefy euro. Obejmują one banki centralne państw członkowskich UE, posiadające status rezydenta instytucje kredytowe, zgodnie z definicją w prawie wspólnotowym, i wszelkie inne instytucje finansowe posiadające status rezydenta, których działalność polega na przyjmowaniu depozytów lub bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż MIF oraz udzielaniu kredytów lub inwestowaniu w papiery wartościowe, na własny rachunek (przynajmniej w sensie ekonomicznym).

Aukcja o różnych stopach (amerykańska): aukcja, na której oprocentowanie przydzielonej kwoty płynności (bądź cena lub wartość punktów swapowych) równe jest stopie procentowej podanej w poszczególnych ofertach.

Krajowy bank centralny (KBC): w niniejszym dokumencie termin ten oznacza bank centralny państwa członkowskiego.

Dzień roboczy KBC: każdy dzień, w którym KBC danego państwa członkowskiego jest czynny na potrzeby operacji polityki pieniężnej Eurosystemu. W niektórych państwach członkowskich oddziały KBC mogą być nieczynne w dniu roboczym KBC ze względu na lokalne lub regionalne święta. W takich przypadkach odpowiedni KBC jest zobowiązany z wyprzedzeniem poinformować kontrahentów o ustaleniach w sprawie transakcji z udziałem tych oddziałów.

Operacja otwartego rynku: operacja przeprowadzana na rynku finansowym z inicjatywy banku centralnego. Operacje otwartego rynku Eurosystemu można podzielić na cztery kategorie pod względem celu, regularności i procedur: podstawowe operacje refinansujące, dłuższe operacje refinansujące, operacje dostrajające i operacje strukturalne. Głównym instrumentem Eurosystemu w operacjach otwartego rynku są transakcje odwracalne, które można stosować we wszystkich czterech kategoriach operacji. Ponadto w ramach operacji strukturalnych może być wykorzystywana emisja certyfikatów dłużnych i transakcje bezwarunkowe, natomiast na potrzeby operacji dostrajających stosuje się swapy walutowe i przyjmowanie depozytów terminowych.

Transakcja bezwarunkowa (outright): transakcja (kasowa lub terminowa), w ramach której aktywa są nabywane lub sprzedawane do upływu terminu zapadalności.

Kupon ustalany z dołu: kupon instrumentu o oprocentowaniu zmiennym obliczany na podstawie wartości, jaką przyjmie indeks odniesienia w określonym terminie (lub terminach) w okresie naliczania kuponu.

Kupon ustalany z góry: kupon instrumentu o oprocentowaniu zmiennym obliczany na podstawie wartości, jaką przyjął indeks odniesienia w określonym terminie (lub terminach) przed okresem naliczania kuponu.

Data nabycia: data, w której sprzedaż aktywów przez sprzedającego nabywcy staje się skuteczna.

Cena zakupu: cena, po której sprzedawca sprzedaje albo ma sprzedać nabywcy aktywa.

Przetarg szybki: procedura przetargowa stosowana przez Eurosystem do operacji dostrajających, gdy wskazane jest szybkie oddziaływanie na sytuację płynnościową na rynku. Przetargi szybkie trwają normalnie 90 minut, a uczestnicy w nich zwykle ograniczona grupa kontrahentów.

Narzędzia ratingowe: źródło oceny jakości kredytowej przewidziane w zasadach ECAF, zapewnione przez podmioty oceniające jakość kredytową dłużników, stosujące przede wszystkim modele ilościowe w sposób systematyczny i mechaniczny, opierające się, między innymi, na informacjach ze zbadanych sprawozdań finansowych oraz których oceny kredytowe nie są ujawniane publicznie. Aby zostały uwzględnione w ECAF, podmioty te muszą być indywidualnie zaakceptowane przez Eurosystem.

Transakcja repo (z przyrzeczeniem odkupu): zasilająca w płynność transakcja odwracalna oparta na umowie repo.

Umowa repo: umowa sprzedaży aktywów, zgodnie z którą sprzedający uzyskuje jednocześnie prawo i zobowiązanie do ich odkupu po określonej cenie w przyszłym terminie lub na żądanie. Takie porozumienie jest podobne do zabezpieczonej pożyczki, z tą różnicą, że sprzedający nie zachowuje prawa własności papierów wartościowych. W transakcjach odwracalnych Eurosystem stosuje umowy repo o stałym terminie zapadalności.

Termin odkupu: data, w której nabywca jest zobowiązany do odsprzedania aktywów sprzedającemu na podstawie umowy repo.

Cena odkupu: cena, po której nabywca jest zobowiązany do odsprzedania aktywów sprzedającemu na podstawie umowy repo. Cena odkupu równa się sumie ceny zakupu i narzutu obejmującego odsetki od kwoty płynnych środków udzielonej na okres zapadalności danej operacji.

Rachunek rezerwy: rachunek w KBC, na którym utrzymywane są środki rezerwy obowiązkowej kontrahenta. Jako rachunki rezerwy mogą służyć rachunki rozliczeniowe kontrahentów w krajowych bankach centralnych.

Podstawa naliczania rezerwy: suma pozycji bilansu stanowiących podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej danej instytucji kredytowej.

Środki rezerwy obowiązkowej: środki kontrahenta na rachunku rezerwy służące realizacji obowiązku utrzymywania kwoty rezerwy obowiązkowej.

Stopa rezerwy: stopa określana przez bank centralny dla każdej kategorii pozycji bilansowych włączanych do podstawy naliczania rezerwy w celu obliczenia kwoty rezerwy obowiązkowej.

Rezerwa obowiązkowa: rezerwa, jaką instytucje kredytowe są zobowiązane utrzymywać w banku centralnym. W ramach systemu rezerw obowiązkowych Eurosystemu kwotę rezerwy obowiązkowej dla instytucji kredytowej oblicza się jako iloczyn stopy rezerwy ustalonej dla każdej kategorii pozycji wchodzących do podstawy naliczania rezerwy i wartości tych pozycji w bilansie danej instytucji; od tak obliczonej kwoty rezerwy odejmuje się kwotę pomniejszenia przysługującą każdej instytucji zgodnie z art. 5 ust. 2 rozporządzenia EBC/2003/9.

Pozostały okres zapadalności: okres pozostały do daty zapadalności danego instrumentu dłużnego.

Transakcja odwracalna: operacja, w ramach której krajowy bank centralny kupuje lub sprzedaje aktywa w ramach umowy repo lub prowadzi zabezpieczone operacje kredytowe.

System rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym (RTGS): system rozrachunku, w którym realizacja i rozrachunek zleceń odbywają się indywidualnie dla poszczególnych zleceń bez kompensowania pozycji, w czasie rzeczywistym w sposób ciągły. Zob. również TARGET2.

Rachunek powierniczy: rachunek papierów wartościowych prowadzony przez bank centralny, na którym instytucje kredytowe lokują papiery wartościowe mogące stanowić zabezpieczenie operacji banku centralnego.

System rozrachunku papierów wartościowych (SSS): system, który służy do utrzymywania i przekazywania papierów wartościowych lub innych aktywów finansowych, nieodpłatnie lub za zapłatą (dostawa za płatność, DVP).

Rachunek rozliczeniowy: rachunek bezpośredniego uczestnika TARGET2 w banku centralnym służący do przetwarzania płatności.

Agent rozrachunkowy: instytucja zarządzająca procesem rozrachunku (np. ustaleniem sald rozliczeniowych, monitorowaniem wymiany płatności itp.) na potrzeby systemów przekazywania i transakcji podlegających rozrachunkowi.

Data rozliczenia: data rozliczenia transakcji. Rozliczenie może mieć miejsce w dniu zawarcia transakcji (rozliczenie tego samego dnia) lub w ciągu jednego lub kilku dni po jej zawarciu (data rozliczenia = data transakcji (T) + przesunięcie rozliczenia w czasie).

Aukcja o jednej stopie (holenderska): aukcja, na której oprocentowanie przydzielonej kwoty płynności (bądź cena lub wartość punktów swapowych) stosowane do wszystkich realizowanych ofert jest równe końcowej stopie procentowej.

Ryzyko niewypłacalności: ryzyko straty na skutek upadku (upadłości) emitenta aktywów finansowych lub niewypłacalności kontrahenta.

Przetarg standardowy: procedura przetargowa stosowana przez Eurosystem w regularnych operacjach otwartego rynku. Przetargi standardowe są przeprowadzane w czasie 24 godzin. Oferty przetargowe mogą składać wszyscy kontrahenci spełniający ogólne kryteria kwalifikacji.

Standardowe odliczenie: stały procent pozostałej do spłaty kwoty dłużnych papierów wartościowych z umownym terminem zapadalności do dwóch lat (w tym instrumentów rynku pieniężnego), który mogą odliczyć od podstawy naliczania rezerwy emitenci nie mogący przedstawić dowodu, że kwota ta jest utrzymywana przez inne instytucje objęte systemem rezerw obowiązkowych Eurosystemu, przez EBC lub przez KBC.

Operacje kredytowo-depozytowe: operacje banku centralnego, z których kontrahenci mogą skorzystać z własnej inicjatywy. Eurosystem oferuje dwa rodzaje takich operacji: kredyt w banku centralnym i depozyt w banku centralnym.

Data rozpoczęcia: data, w której rozliczany jest pierwszy człon operacji polityki pieniężnej. W przypadku umowy repo i swapu walutowego data rozpoczęcia odpowiada dacie nabycia.

Strip: obligacja zerokuponowa stworzona w celu oddzielnego obrotu należnościami z tytułu przepływów środków pieniężnych generowanych przez papier wartościowy i jego kwotą główną.

Operacja strukturalna: operacja otwartego rynku prowadzona przez Eurosystem głównie w celu skorygowania strukturalnego niedoboru lub nadmiaru płynności sektora finansowego wobec Eurosystemu.

Punkty swapowe: różnica między kursem walutowym transakcji terminowej (forward) a kursem walutowym transakcji kasowej (spot) w ramach swapu walutowego.

TARGET: poprzednik systemu TARGET2; TARGET działał w sposób zdecentralizowany, łącząc krajowe systemy RTGS oraz mechanizm płatności EBC. System TARGET został zastąpiony przez system TARGET2 zgodnie z harmonogramem migracji określonym w art. 13 wytycznych EBC/2007/2.

TARGET2 (Transeuropejski Zautomatyzowany Błyskawiczny System Rozrachunku Brutto w Czasie Rzeczywistym): system rozrachunku brutto w czasie rzeczywistym dla euro, w którym płatności w euro są rozliczane w pieniądzu banku centralnego. System TARGET2 powstał i funkcjonuje jako jednolita platforma, na której składanie i przetwarzanie wszystkich zleceń płatniczych oraz otrzymywanie płatności odbywa się na takich samych zasadach technicznych. Z prawnego punktu widzenia TARGET2 jest zorganizowany jako zbiór systemów RTGS (systemów składowych TARGET2).

Procedura przetargowa: procedura, w której bank centralny zasila rynek w płynność lub absorbuje ją z rynku na podstawie ofert przetargowych składanych przez konkurujących kontrahentów. Oferty realizuje się kolejno według konkurencyjności, aż do wyczerpania kwoty płynności dostarczanej lub absorbowanej przez bank centralny.

Data transakcji (T): data zawarcia transakcji (tj. umowy w sprawie transakcji finansowej między dwoma kontrahentami). Data transakcji może zbiegać się z datą rozliczenia (rozliczenie tego samego dnia) lub ją poprzedzać o określoną liczbę dni roboczych (data rozliczenia = T + przesunięcie rozliczenia w czasie).

Traktat: Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Punkt aktywacji: określony z góry poziom dostarczonej płynności, przy którym stosuje się wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego.

Data wyceny: data, na którą dokonuje się wyceny aktywów zabezpieczających operacje kredytowe.

Redukcja wartości w wycenie (haircut): środek kontroli ryzyka stosowany do aktywów zabezpieczających w transakcjach odwracalnych, polegający na tym, że bank centralny oblicza wartość aktywów zabezpieczających jako ich wartość rynkową pomniejszoną o pewien procent (haircut). Eurosystem stosuje redukcje wartości w wycenie (haircut) odpowiednio do cech konkretnych aktywów, np. pozostałego okresu zapadalności.

Obniżka wartości: środek kontroli ryzyka stosowany do aktywów zabezpieczających w transakcjach odwracalnych, polegający na tym, że bank centralny przed dokonaniem redukcji wartości w wycenie (haircut) obniża teoretyczną wartość rynkową aktywów o pewien procent.

Przetarg procentowy: procedura przetargowa, w której kontrahenci określają w ofercie zarówno kwotę środków pieniężnych, jak i stopę, po jakiej są gotowi zawrzeć transakcję z bankiem centralnym.

Zmienny depozyt zabezpieczający (wycena rynkowa): określony poziom wartości rynkowej aktywów zabezpieczających wykorzystanych w zasilających w płynność transakcjach odwracalnych, którego utrzymywania wymaga Eurosystem. Innymi słowy, jeżeli mierzona regularnie wartość aktywów zabezpieczających spadnie poniżej pewnego poziomu, KBC wezwie kontrahenta do dostarczenia dodatkowych aktywów lub środków pieniężnych (wystosuje wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego). Podobnie, jeżeli w wyniku aktualizacji wyceny wartość aktywów zabezpieczających przekroczy określony poziom, kontrahent może odzyskać nadwyżkę aktywów lub środków pieniężnych. Zob. też pkt 6.4.

Obligacja zerokuponowa: papier wartościowy przynoszący w czasie istnienia tylko jeden przepływ środków pieniężnych. W niniejszym dokumencie termin ten oznacza papiery wartościowe emitowane z dyskontem i papiery wartościowe, które zapewniają pojedynczy kupon w terminie zapadalności. Specjalnym rodzajem obligacji zerokuponowej jest strip.

Dodatek 3

WYBÓR KONTRAHENTÓW DO UDZIAŁU W INTERWENCYJNYCH OPERACJACH WALUTOWYCH I SWAPACH WALUTOWYCH NA POTRZEBY POLITYKI PIENIĘŻNEJ

Wybór kontrahentów do udziału w interwencyjnych operacjach walutowych i swapach walutowych na potrzeby polityki pieniężnej dokonywany jest w jednolity sposób, niezależnie od struktury organizacyjnej stosowanej w zewnętrznych operacjach Eurosystemu. Zasady wyboru nie odbiegają znacząco od istniejących standardów rynkowych, jako że zostały sformułowane w wyniku harmonizacji obecnych najlepszych praktyk KBC. Wybór kontrahentów do interwencyjnych operacji walutowych Eurosystemu dokonuje się głównie na podstawie dwóch grup kryteriów.

Pierwsza grupa kryteriów związana jest z zasadą ostrożności. Pierwszym kryterium ostrożnościowym jest zdolność kredytowa, którą ocenia się wykorzystując połączenie różnych metod (np. ratingów kredytowych udostępnianych przez agencje komercyjne oraz wewnętrznych analiz współczynników kapitału i innych); drugim kryterium jest wymóg stawiany przez Eurosystem, aby wszyscy potencjalni kontrahenci uczestniczący w interwencjach walutowych podlegali nadzorowi ze strony uznanej organizacji nadzorczej; zgodnie z trzecim kryterium wszyscy kontrahenci uczestniczący w interwencjach walutowych Eurosystemu muszą spełniać wysokie normy etyczne i cieszyć się dobrą reputacją.

Po spełnieniu minimalnego wymogu ostrożności stosuje się drugą grupę kryteriów związanych z efektywnością. Pierwsze z nich dotyczy konkurencyjności kwotowania oraz zdolności kontrahenta do obsługi dużych wolumenów transakcji, nawet w trudnych warunkach rynkowych. Pozostałe kryteria związane z efektywnością obejmują jakość i zakres informacji dostarczanych przez kontrahentów.

Grupa potencjalnych kontrahentów uczestniczących w interwencjach walutowych jest wystarczająco duża i zróżnicowana, aby gwarantować niezbędną elastyczność w realizowaniu operacji interwencyjnych. Dzięki temu Eurosystem ma możliwość wyboru między różnymi kanałami interwencji. W celu skutecznej interwencji w różnych punktach geograficznych i strefach czasowych, Eurosystem może korzystać z kontrahentów w dowolnym międzynarodowym centrum finansowym. Jednak w praktyce znaczna część kontrahentów znajduje się w strefie euro. W przypadku swapów walutowych realizowanych do celów polityki pieniężnej grupa kontrahentów obejmuje kontrahentów ze strefy euro wybranych do interwencyjnych operacji walutowych Eurosystemu.

W celu kontrolowania wielkości ryzyka kredytowego wobec poszczególnych kontrahentów, w swapach walutowych zawieranych do celów polityki pieniężnej KBC mogą stosować systemy oparte na limitach.

Dodatek 4

RAMY SPRAWOZDAWCZOŚCI W ZAKRESIE STATYSTYKI PIENIĘŻNEJ I BANKOWEJ EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO ⁽¹¹⁵⁾**1. Wstęp**

Rozporządzenie Rady (WE) nr 2533/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczące zbierania informacji statystycznych przez Europejski Bank Centralny ⁽¹¹⁶⁾ określa osoby fizyczne i prawne objęte obowiązkiem sprawozdawczym (referencyjną populację sprawozdawczą) oraz zasady poufności i odpowiednie przepisy wykonawcze zgodnie z art. 5 ust. 4 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (Statut ESBC). Rozporządzenie uprawnia także EBC do wykorzystania swoich uprawnień regulacyjnych w celu określenia.

- a) faktycznej populacji sprawozdawczej;
- b) wymogów EBC w zakresie sprawozdawczości statystycznej i ich stosowania wobec podmiotów należących do faktycznej populacji sprawozdawczej w państwach członkowskich;
- c) warunków, na jakich EBC i krajowe banki centralne (KBC) mogą wykonywać uprawnienie do weryfikacji lub prowadzenia obowiązkowego gromadzenia informacji statystycznych.

2. Charakterystyka ogólna

Celem rozporządzenia Europejskiego Banku Centralnego (WE) nr 25/2009 z dnia 19 grudnia 2008 r. w sprawie bilansu skonsolidowanego sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2008/32) ⁽¹¹⁷⁾ jest umożliwienie EBC oraz, zgodnie z art. 5 ust. 2 Statutu ESBC, KBC prowadzącym te prace w możliwym zakresie, zbierania materiału statystycznego koniecznego do realizacji zadań ESBC, a w szczególności zadania polegającego na definiowaniu i urzeczywistnianiu polityki pieniężnej Unii zgodnie z art. 127 ust. 2 tiret pierwsze Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Dane statystyczne zebrane zgodnie z rozporządzeniem EBC/2008/32 są wykorzystywane do sporządzenia skonsolidowanego bilansu sektora monetarnych instytucji finansowych (MIF), którego głównym celem jest zapewnienie EBC kompleksowego obrazu statystycznego sytuacji pieniężnej obejmującego zagregowane aktywa i pasywa finansowe MIF w państwach członkowskich, które uważa się za jednolity obszar gospodarczy.

W zakresie statystyki wymogi sprawozdawcze EBC dotyczące skonsolidowanego bilansu MIF opierają się na trzech głównych przesłankach.

Po pierwsze, EBC musi otrzymywać porównywalne, wiarygodne i aktualne informacje statystyczne gromadzone na analogicznych zasadach i warunkach w całej strefie euro. Chociaż dane te są zbierane przez KBC w sposób zdecentralizowany zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 Statutu oraz, w odpowiednim zakresie, na podstawie innych wymagań w zakresie statystyki wspólnotowej lub krajowej, to jednak niezbędny jest odpowiedni stopień ich harmonizacji i spełnienie minimalnych standardów sprawozdawczości, tak, aby zapewnić wiarygodne podstawy statystyczne do celów określania i prowadzenia wspólnej polityki pieniężnej.

Po drugie, obowiązki sprawozdawcze określone w rozporządzeniu EBC/2008/32 muszą być zgodne z zasadami przejrzystości i pewności prawnej. Jest tak dlatego, że rozporządzenie to jest w całości wiążące i bezpośrednio stosowane w całej strefie euro. Nakłada ono obowiązki bezpośrednio na osoby fizyczne i prawne, w stosunku do których EBC może zastosować sankcje w każdym przypadku, gdy jego wymogi sprawozdawcze nie są spełnione (zob. art. 7 rozporządzenia (WE) nr 2533/98). Obowiązki sprawozdawcze są więc wyraźnie określone i wszelkie decyzje EBC dotyczące weryfikacji lub obowiązkowego gromadzenia informacji statystycznych są zgodne z określonymi zasadami. Po trzecie, EBC musi minimalizować obciążenia sprawozdawcze zgodnie z zasadami statystyki określonymi dla gromadzenia, opracowywania i przekazywania danych statystycznych przez ESBC (zob. art. 3 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 2533/98). Zasady zostały zdefiniowane bardziej szczegółowo w publicznej deklaracji ESBC na temat statystyki europejskiej opublikowanej na stronie internetowej EBC.

Materiał statystyczny zgromadzony przez KBC na mocy rozporządzenia EBC/2008/32 jest zatem również wykorzystywany do ustalania podstawy naliczania rezerw zgodnie z rozporządzeniem EBC/2003/9.

Rozporządzenie EBC/2008/32 ogranicza się do ogólnego określenia faktycznej populacji sprawozdawczej, jej obowiązków sprawozdawczych oraz zasad, zgodnie z którymi EBC i KBC zazwyczaj wykonują swoje uprawnienia do weryfikacji i obowiązkowego gromadzenia informacji statystycznych. Szczegółowe informacje na temat danych statystycznych, które należy zawrzeć w sprawozdaniach w celu spełnienia wymogów EBC w zakresie sprawozdawczości statystycznej, a także minimalne standardy są określone w załącznikach I do IV do rozporządzenia EBC/2008/32.

⁽¹¹⁵⁾ Treść niniejszego dodatku służy wyłącznie celom informacyjnym.

⁽¹¹⁶⁾ Dz.U. L 318 z 27.11.1998, s. 8.

⁽¹¹⁷⁾ Dz.U. L 15 z 20.1.2009, s. 14.

3. Faktyczna populacja sprawozdawcza; wykaz MIF do celów statystycznych

Do MIF zalicza się posiadające status rezydenta instytucje kredytowe, zgodnie z definicją w prawie unijnym, oraz wszelkie inne posiadające status rezydenta instytucje finansowe, których działalność polega na przyjmowaniu depozytów lub bliskich substytutów depozytów od podmiotów innych niż MIF oraz udzielaniu kredytów lub inwestowaniu w papiery wartościowe, na własny rachunek (przynajmniej w sensie ekonomicznym). EBC sporządza i prowadzi wykaz instytucji zgodnie z powyższą definicją oraz zasadami klasyfikacji określonymi w załączniku I do rozporządzenia EBC/2008/32. Organem właściwym do sporządzania i prowadzenia wykazu MIF do celów statystycznych jest Zarząd EBC. Faktyczną populację sprawozdawczą stanowi grupa MIF posiadających status rezydenta w strefie euro. KBC mogą udzielać derogacji małym MIF zgodnie z art. 8 rozporządzenia EBC/2008/32. Derogacje te umożliwiają KBC stosowanie metody „skracania ogona”.

4. Obowiązki w zakresie sprawozdawczości statystycznej

W celu sporządzenia bilansu skonsolidowanego instytucje posiadające status rezydenta należące do faktycznej populacji sprawozdawczej przekazują co miesiąc informacje statystyczne dotyczące ich bilansów. Pozostałe informacje przekazuje się co kwartał. Przekazywane dane statystyczne są szczegółowo określone w załączniku I do rozporządzenia EBC/2008/32. KBC zbierają właściwe dane statystyczne i określają obowiązujące procedury sprawozdawcze.

Rozporządzenie EBC/2008/32 nie wyklucza możliwości, by informacje statystyczne niezbędne do spełnienia wymogów statystycznych EBC były zbierane przez KBC od faktycznej populacji sprawozdawczej w ramach szerszej sprawozdawczości statystycznej ustanowionej przez KBC dla innych celów statystycznych na mocy prawa unijnego lub krajowego albo ustalonej praktyki. Nie powinno to jednak niekorzystnie wpływać na spełnianie wymogów statystycznych określonych w rozporządzeniu EBC/2008/32. W szczególnych przypadkach EBC może polegać na informacjach statystycznych zebranych dla takich celów jako spełniających jego wymagania.

W wyniku przyznania przez KBC powyższych derogacji małym MIF podlegają one ograniczonym obowiązkom sprawozdawczym (oznaczającym, między innymi, sprawozdawczość kwartalną), które są obowiązkowe w związku z wymogiem utrzymywania rezerw obowiązkowych i są określone w załączniku III do rozporządzenia EBC/2008/32. Wymogi dla małych MIF niebędących instytucjami kredytowymi są określone w art. 8 tego rozporządzenia. Przy tym MIF, którym przyznano derogację, mają możliwość realizacji pełnych wymogów w zakresie sprawozdawczości.

5. Wykorzystanie informacji statystycznych na mocy rozporządzenia EBC w sprawie rezerw obowiązkowych

Aby zminimalizować obciążenia sprawozdawcze i unikać jakiegokolwiek powielania pracy przy gromadzeniu informacji statystycznych, informacje statystyczne dotyczące bilansu przekazywane przez MIF na mocy rozporządzenia EBC/2008/32 wykorzystuje się również do obliczania podstawy naliczania rezerw na mocy rozporządzenia EBC/2003/9.

Podmioty sprawozdawcze przekazują odpowiednim KBC dane do celów statystycznych w zakresie przedstawionym poniżej w tabeli 1, która znajduje się też w załączniku III do rozporządzenia EBC/2008/32. W tabeli tej ramki oznaczone gwiazdką „*” są wykorzystywane przez instytucje do ustalania podstawy naliczania rezerwy (zob. ramka 9 w rozdziale 7).

Do prawidłowego ustalenia podstawy naliczania rezerw przy dodatniej stopie rezerwy potrzebna jest szczegółowa struktura depozytów o umownym terminie zapadalności powyżej dwóch lat, depozytów zwrotnych za wypowiedzeniem powyżej dwóch lat, zobowiązań instytucji kredytowych z tytułu umów repo wobec sektorów: „MIF”, „instytucji kredytowych objętych systemem rezerw obowiązkowych, EBC i KBC” oraz „instytucji rządowych i samorządowych” (w podziale na „krajowe” i „pozostałe państwa członkowskie”), a także wobec „reszty świata”.

Ponadto w zależności od krajowego systemu gromadzenia danych i jeżeli nie stoi to na przeszkodzie pełnej zgodności z definicjami i zasadami klasyfikacji bilansu MIF określonymi w rozporządzeniu EBC/2008/32, instytucje kredytowe objęte systemem rezerw obowiązkowych mogą też przekazywać dane konieczne do ustalenia podstawy naliczania rezerwy (z wyjątkiem danych dotyczących instrumentów możliwych do przeniesienia przez indos) zgodnie z tabelą 1a, pod warunkiem że nie wpływa to na pozycje oznaczone pogrubionym drukiem w tabeli 1.

Załącznik III do rozporządzenia EBC/2008/32 zawiera przepisy szczególne i przejściowe oraz przepisy dotyczące łączenia instytucji kredytowych odnoszące się do stosowania systemu rezerw obowiązkowych.

Załącznik III do rozporządzenia EBC/2008/32 obejmuje w szczególności schemat sprawozdawczości instytucji kredytowych znajdujących się w „ogonie” rozkładu statystycznego. Instytucje te muszą jako minimum przedstawiać dane kwartalne niezbędne do ustalenia podstawy naliczania rezerwy zgodnie z tabelą 1a. Instytucje te zapewniają, że dane przekazywane zgodnie z tabelą 1a są w pełni zgodne z definicjami i zasadami klasyfikacji stosowanymi w tabeli 1. Dane służące do ustalenia podstawy naliczania rezerwy przez takie instytucje za trzy okresy utrzymywania rezerwy są oparte na danych na koniec kwartału gromadzonych przez KBC.

Załącznik III zawiera też przepisy dotyczące sprawozdawczości skonsolidowanej instytucji kredytowych jako grupy. Z chwilą uzyskania zezwolenia EBC instytucje kredytowe objęte systemem rezerw obowiązkowych na terytorium jednego kraju mogą składać sprawozdania statystyczne odnoszące się do skonsolidowanej podstawy naliczania rezerwy jako grupa, pod warunkiem że wszystkie instytucje w ramach takiej grupy zrezygnowały z kwoty pomniejszenia rezerwy obowiązkowej. Z kwoty pomniejszenia rezerwy korzystać może jednak grupa jako całość. Jeżeli grupa instytucji kredytowych otrzymała pozwolenie na utrzymywanie rezerwy obowiązkowej przez pośrednika, ale nie może korzystać z powyższej sprawozdawczości grupowej, właściwy KBC może zezwolić pośrednikowi na przekazywanie w imieniu tej grupy instytucji kredytowych sprawozdawczości skonsolidowanej (z wyjątkiem podstawy naliczania rezerwy). W takiej sytuacji wszyscy członkowie grupy mogą nadal korzystać z kwoty pomniejszenia rezerwy. Każda instytucja, której to dotyczy, jest wymieniona odrębnie w wykazie MIF prowadzonym przez EBC.

Załącznik ten zawiera ponadto przepisy mające zastosowanie w przypadku łączenia instytucji kredytowych. Terminy „łączenie”, „instytucje podlegające połączeniu” i „instytucja przejmująca” mają znaczenie określone w art. 1 rozporządzenia EBC/2003/9. Dla okresu utrzymywania rezerwy, w którym następuje łączenie naliczana jest rezerwa dla instytucji przejmującej i wymóg ten jest realizowany w sposób określony w art. 13 rozporządzenia. Poziom rezerwy obowiązkowej dla instytucji przejmującej w kolejnych okresach utrzymywania rezerwy oblicza się według podstawy naliczania rezerwy oraz ewentualnie według informacji statystycznych, zgodnie ze specjalnymi zasadami (zob. tabela w załączniku III do rozporządzenia EBC/2008/32). W innych kwestiach stosuje się standardowe zasady dotyczące składania informacji statystycznych oraz obliczania rezerwy obowiązkowej określone w art. 3 rozporządzenia EBC/2003/9. Ponadto właściwy KBC może zezwolić instytucji przejmującej na wykonanie obowiązku przekazania informacji statystycznych w drodze procedur tymczasowych. Tego rodzaju zwolnienie z normalnych procedur sprawozdawczych musi być ograniczone do możliwie najkrótszego okresu i w żadnym przypadku nie powinno trwać dłużej niż sześć miesięcy od łączenia. Zwolnienie to nie narusza zobowiązania instytucji przejmującej do wykonania obowiązków sprawozdawczych zgodnie z rozporządzeniem EBC/2008/32 ani jej ewentualnego zobowiązania do przejęcia obowiązków sprawozdawczych łączących się instytucji.

Tabela 1

Dane wykazywane z częstotliwością miesięczną (stany) ⁽¹⁾

BILANS	A. Instytucje krajowe										
	MIF ⁽²⁾			Instytucje niebędące MIF							
	(a)	Instytucje kredytowe	w tym: instytucje kredytowe objęte ORO, EBC i KBC	Instytucje rządowe i samorządowe (S.13)		Pozostałe sektory krajowe					
				Instytucje rządowe szczebla centralnego (S.1311)	Pozostałe instytucje rządowe i samorządowe	Razem	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego + pomocnicze instytucje finansowe (S.123+S.124)		Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne (S.125)	Przedsiębiorstwa niefinansowe (S.11)	Gospodarstwa domowe + instytucje niekomercyjne obsługujące gospodarstwa domowe (S.14+S.15)
			(c)	(d)	(e)	(f)	w tym: GTP ^(*)	w tym: PS	(g)	(h)	(i)
PASYWA											
8 Pieniądz w obiegu											
9 Depozyty	*		*	*							
do 1 roku											
powyżej 1 roku											
W tym depozyty rozliczeniowe											
W tym do 2 lat											
W tym kredyty konsorcjalne											
9e W euro	*		*								
9.1e Bieżące					*	*					
W tym depozyty rozliczeniowe											
9.2e Terminowe					*	*					
do 1 roku					*	*					
od 1 roku do 2 lat					*	*					
powyżej 2 lat	*		*	*	*	*					
9.3e Z terminem wypowiedzenia					*	*					
do 3 miesięcy					*	*					
powyżej 3 miesięcy					*	*					
w tym powyżej 2 lat ⁽²⁾	*		*	*	*	*					
9.4e Operacje z przyrzeczeniem odkupu	*		*	*	*	*					
9x W walutach obcych											
9.1x Bieżące					*	*					
9.2x Terminowe					*	*					
do 1 roku					*	*					
od 1 roku do 2 lat					*	*					
powyżej 2 lat	*		*	*	*	*					
9.3x Z terminem wypowiedzenia					*	*					
do 3 miesięcy					*	*					
powyżej 3 miesięcy					*	*					
w tym powyżej 2 lat ⁽²⁾	*		*	*	*	*					
9.4x Operacje z przyrzeczeniem odkupu	*		*	*	*	*					
10 Jednostki uczestnictwa FRP ⁽³⁾											
11 Wyemitowane dłużne papiery wartościowe											
11e W euro											
do 1 roku											
od 1 roku do 2 lat											
w tym do 2 lat oraz gwarancja kapitału w ujęciu nominalnym poniżej 100 % powyżej 2 lat											
11x W walutach obcych											
do 1 roku											
od 1 roku do 2 lat											
w tym do 2 lat oraz gwarancja kapitału w ujęciu nominalnym poniżej 100 % powyżej 2 lat											
12 Kapitał i rezerwy											
13 Pozostałe pasywa											

BILANS	B. Pozostałe uczestniczące państwa członkowskie												C. Reszta świata			D. Nieprzysiężone
	MIF (1)			Instytucje niebędące MIF									Razem	Banki	Instytucje niebankowe	
		Instytucje kredytowe	w tym: instytucje kredytowe objęte ORO, EBC i KBC	Instytucje rządowe i samorządowe (S.13)		Pozostałe sektory krajowe										
				Instytucje rządowe i samorządowe (S.1311)	Pozostałe instytucje rządowe i samorządowe	Razem	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego + pomocnicze instytucje finansowe (S.123+S.124)		Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne (S.125)	Przedsiębiorstwa niefinansowe (S.11)	Gospodarstwa domowe + instytucje niekomercyjne obsługujące gospodarstwa domowe (S.14+S.15)					
(j)	(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	w tym: GTP (2)	w tym: PS	(p)	(q)	(r)	(s)	(t)				
PASYWA																
8 Pieniądz w obiegu																
9 Depozyty	*	*	*													
do 1 roku																
powyżej 1 roku																
W tym depozyty rozliczeniowe																
W tym do 2 lat																
W tym kredyty konsorcjalne																
9e W euro	*	*														
9.1e Bieżące				*	*											
W tym depozyty rozliczeniowe																
9.2e Terminowe																
do 1 roku				*	*											
od 1 roku do 2 lat				*	*											
powyżej 2 lat	*	*	*	*	*						*					
9.3e Z terminem wypowiedzenia																
do 3 miesięcy				*	*											
powyżej 3 miesięcy				*	*											
w tym powyżej 2 lat (2)	*	*	*	*	*						*					
9.4e Operacje z przyrzeczeniem odkupu	*	*	*	*	*						*					
9x W walutach obcych																
9.1x Bieżące				*	*											
9.2x Terminowe																
do 1 roku				*	*											
od 1 roku do 2 lat				*	*											
powyżej 2 lat	*	*	*	*	*						*					
9.3x Z terminem wypowiedzenia																
do 3 miesięcy				*	*											
powyżej 3 miesięcy				*	*											
w tym powyżej 2 lat (2)	*	*	*	*	*						*					
9.4x Operacje z przyrzeczeniem odkupu	*	*	*	*	*						*					
10 Jednostki uczestnictwa FRP (2)																
11 Wyemitowane dłużne papiery wartościowe																
11e W euro																
do 1 roku																*
od 1 roku do 2 lat																*
w tym do 2 lat oraz gwarancja kapitału w ujęciu nominalnym poniżej 100 % powyżej 2 lat																*
11x W walutach obcych																
do 1 roku																*
od 1 roku do 2 lat																*
w tym do 2 lat oraz gwarancja kapitału w ujęciu nominalnym poniżej 100 % powyżej 2 lat																*
12 Kapitał i rezerwy																
13 Pozostałe pasywa																

BILANS	B. Pozostałe uczestniczące państwa członkowskie											C. Reszta świata	D. Nieprzydzielone
	MIF	Instytucje niebędące MIF											
	Instytucje rządowe i samorządowe (S.13)	Pozostałe sektory krajowe											
		Razem	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego + pomocnicze instytucje finansowe (S.123+S.124)		Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne (S.125)	Przedsiębiorstwa niefinansowe (S.11)	Gospodarstwa domowe + instytucje niekomercyjne obsługujące gospodarstwa domowe (S.14+S.15)						
		w tym: GTP (*)	w tym: PS	Razem			Kredyt konsumpcyjny	Kredyty na zakup nieruchomości mieszkalne	Pozostałe kredyty				
										w tym: PI/SC (‡)			
AKTYWA													
1 Gotówka													
1e w tym euro													
2 Kredyty i pożyczki													
do 1 roku													
od 1 roku do 5 lat													
powyżej 5 lat													
w tym: kredyty konsorcjalne													
w tym: umowy z przyrzeczeniem odkupu													
2e w tym euro													
— w tym: pożyczki odnawialne i kredyty w rachunku bieżącym													
— w tym kredyt nieoprocentowany z tytułu karty kredytowej													
— w tym kredyt oprocentowany z tytułu karty kredytowej													
3 Dłużne papiery wartościowe													
3e W euro													
do 1 roku													
od 1 roku do 2 lat													
powyżej 2 lat													
3x W walutach obcych													
do 1 roku													
od 1 roku do 2 lat													
powyżej 2 lat													
4 Jednostki uczestnictwa FRP													
5 Papiery wartościowe z prawem do kapitału i udziały													
6 Aktywa trwałe													
7 Pozostałe aktywa													

(¹) Wartości w komórkach oznaczonych * są wykorzystywane do naliczania podstawy rezerwy. W przypadku dłużnych papierów wartościowych, instytucje kredytowe przedstawiają dowody na faktyczną kwotę zobowiązań wyłączonych z podstawy naliczania rezerwy albo stosują standardowe odliczenia określone przez EBC. Pozycje w komórkach z tekstem pisanym cienką czcionką są wykazywane wyłącznie przez instytucje kredytowe podlegające wymogowi utrzymywania rezerw obowiązkowych. Zob. również przepisy szczególne w zakresie utrzymywania rezerw obowiązkowych w załączniku III rozporządzenia EBC/2008/32.

(²) Przekazywanie niniejszej pozycji jest nieobowiązkowe do odwołania.

(³) Dane dla tej pozycji mogą podlegać różnym procedurom zbierania danych statystycznych, na podstawie decyzji KBC zgodnych z postanowieniami części 2 załącznika 1 do rozporządzenia EBC/2008/32.

(⁴) Partnerzy centralni.

(⁵) Przedsiębiorcy indywidualni/spółki nieposiadające osobowości prawnej.

Tabela 1a

Uprozczone dane przekazywane na potrzeby rezerwy obowiązkowej

	Podstawa naliczania rezerwy obliczona jako suma następujących kolumn w tabeli 1 (Pasywa): (a)-(b)+(c)+(d)+(e)+(j)-(k)+(l)+(m)+(n)+(s)
ZOBOWIĄZANIA DEPOZYTOWE: (euro i waluty obce łącznie)	
9 DEPOZYTY OGÓŁEM	
9.1e + 9.1x	
9.2e + 9.2x	
9.3e + 9.3x	
9.4e + 9.4x	
w tym:	
9.2e + 9.2x z umownym terminem zapadalności powyżej dwóch lat	
w tym:	
9.3e + 9.3x zwrotne za wypowiedzeniem powyżej dwóch lat	Sprawozdawczość nieobowiązkowa
w tym:	
9.1e + 9.4 umowy repo	
	Pozycje nieuregulowane, kolumna (t) w tabeli 1 (Pasywa)
INSTRUMENTY MOŻLIWE DO PRZENIESIENIA PRZEZ INDOS (euro i waluty obce łącznie)	
11 WYEMITOWANE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	
11e + 11x z umownym terminem zapadalności do dwóch lat	
11 WYEMITOWANE DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE	
11e + 11x z umownym terminem zapadalności powyżej dwóch lat	

6. Weryfikacja i obowiązkowe gromadzenie informacji statystycznych

Uprawnienia do weryfikacji i obowiązkowego gromadzenia informacji statystycznych w każdym przypadku, gdy nie są spełniane minimalne normy w zakresie przekazywania, dokładności, zgodności pojęciowej i aktualizacji danych, są zazwyczaj wykonywane przez sam EBC i KBC. Te minimalne normy są określone w załączniku IV do rozporządzenia EBC/2008/32.

7. Państwa członkowskie UE, których walutą nie jest euro

Ponieważ rozporządzenie wydane na podstawie przepisu art. 34 ust. 1 Statutu ESBC nie przyznaje żadnych praw ani nie nakłada żadnych obowiązków na państwa członkowskie objęte derogacją (art. 42 ust. 1 Statutu ESBC) i na Danię (art. 1 Protokołu w sprawie niektórych postanowień dotyczących Danii) oraz nie ma zastosowania do Zjednoczonego Królestwa (art. 7 Protokołu w sprawie niektórych postanowień dotyczących Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej), rozporządzenie EBC/2008/32 stosuje się wyłącznie do państw członkowskich.

Do wszystkich państw członkowskich stosuje się natomiast art. 5 Statutu ESBC dotyczący kompetencji EBC i KBC w dziedzinie statystyki oraz rozporządzenie (WE) nr 2533/98. Z powyższych przepisów oraz drugiego i trzeciego tiret art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej wynika spoczywający na państwach członkowskich UE, których walutą nie jest euro, obowiązek przyjęcia i wdrożenia na poziomie krajowym wszystkich środków uznanych przez nie za właściwe w celu zbierania informacji statystycznych potrzebnych do wypełniania wymogów EBC w zakresie sprawozdawczości statystycznej oraz w celu terminowych przygotowań w dziedzinie statystyki, aby mogły stać się państwami członkowskimi. Obowiązek ten jest wyraźnie sformułowany w art. 4 i pkt 17 preambuły do rozporządzenia (WE) nr 2533/98. Dla jasności ten specjalny obowiązek jest również przywołany w preambule do rozporządzenia EBC/2008/32.

Dodatek 5

STRONY INTERNETOWE EUROSYSTEMU

BANK CENTRALNY	ADRES STRONY INTERNETOWEJ
Europejski Bank Centralny	www.ecb.europa.eu
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be lub www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Eesti Pank	www.eestipank.ee
Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland	www.centralbank.ie
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Central Bank of Cyprus	www.centralbank.gov.cy
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta	www.centralbankmalta.org
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Oesterreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Národná banka Slovenska	www.nbs.sk
Banka Slovenije	www.bsi.si
Suomen Pankki	www.bof.fi

Dodatek 6

PROCEDURY I SANKCJE STOSOWANE W PRZYPADKU NIETYCZNIENIA ZOBOWIĄZAŃ PRZEZ KONTRAHENTÓW**1. Kary finansowe**

W przypadku naruszenia przez kontrahenta zasad przetargu⁽¹¹⁸⁾, zasad transakcji bilateralnej⁽¹¹⁹⁾, zasad wykorzystania aktywów zabezpieczających⁽¹²⁰⁾, procedur na koniec dnia lub warunków dostępu do kredytu w banku centralnym⁽¹²¹⁾ Eurosystem stosuje następujące kary finansowe:

- (a) W przypadku pierwszego i drugiego naruszenia zasad dotyczących operacji przetargowych, transakcji bilateralnych i wykorzystania aktywów zabezpieczających stwierdzonego w okresie 12 miesięcy stosuje się każdorazowo karę finansową. Kary te oblicza się według stopy kredytu w banku centralnym powiększonej o 2,5 punktu procentowego.

W przypadku naruszenia zasad dotyczących operacji przetargowych i transakcji bilateralnych kary finansowe oblicza się mnożąc przez współczynnik 7/360 kwotę zabezpieczenia lub środków pieniężnych, których kontrahent nie mógł rozliczyć.

W przypadku naruszenia zasad dotyczących wykorzystania aktywów zabezpieczających⁽¹²²⁾ kary finansowe oblicza się mnożąc przez współczynnik 1/360 kwotę aktywów niekwalifikowanych (lub aktywów, których kontrahent nie może wykorzystać), które: (i) zostały dostarczone przez kontrahenta do KBC lub EBC; albo (ii) nie zostały wycofane przez kontrahenta po upływie 20 dni roboczych od zdarzenia, po którym aktywa utraciły status kwalifikowanych lub nie są już w dyspozycji kontrahenta.

- (b) Przy pierwszym naruszeniu zasad procedur na koniec dnia lub dostępu do kredytu w banku centralnym dopuszczalne kary finansowe oblicza się według stopy kredytu w banku centralnym powiększonej o 5 punktów procentowych. W przypadku kolejnych naruszeń karna stopa procentowa zostaje zwiększona o dalsze 2,5 punktu procentowego za każde naruszenie, które ma miejsce w okresie 12 miesięcy, i jest naliczana od kwoty nienależnie uzyskanego kredytu w banku centralnym.

2. Kary niefinansowe

Eurosystem zawiesza kontrahenta za naruszenie zasad dotyczących operacji przetargowych i transakcji bilateralnych oraz zasad dotyczących aktywów zabezpieczających, w następujących przypadkach.

2.1. Zawieszenie za naruszenie zasad dotyczących operacji przetargowych i transakcji bilateralnych

Jeżeli w okresie 12 miesięcy ma miejsce trzecie naruszenie zasad tego samego rodzaju, wtedy oprócz kary finansowej obliczonej zgodnie z zasadami przedstawionymi w pkt 1 Eurosystem zawiesza udział kontrahenta w kolejnych rozpoczynających się w danym okresie operacjach otwartego rynku tego samego rodzaju i wykonywanych z zastosowaniem tych samych procedur. Zawieszenie będzie stosowane zgodnie z następującą skalą:

- a) jeżeli kwota niedostarczonego zabezpieczenia lub środków pieniężnych wynosi do 40 % całkowitej kwoty zabezpieczenia lub środków pieniężnych, które należało przekazać w momencie trzeciego naruszenia, stosuje się zawieszenie na jeden miesiąc;
- b) jeżeli kwota niedostarczonego zabezpieczenia lub środków pieniężnych wynosi między 40 % a 80 % całkowitej wielkości zabezpieczenia lub środków pieniężnych, które należało przekazać w momencie trzeciego naruszenia, stosuje się zawieszenie na dwa miesiące; oraz

⁽¹¹⁸⁾ Stosuje się, gdy kontrahent nie przekazuje aktywów zabezpieczających lub środków pieniężnych (o ile ma to zastosowanie, w odniesieniu do wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego) wystarczających do rozliczenia (w dniu rozliczenia) lub zabezpieczenia do terminu zapadalności operacji w drodze odpowiednich wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, kwoty płynności przyznanej w ramach operacji zasilających w płynność, lub nie przekazuje wystarczających środków pieniężnych do rozliczenia kwoty płynności, jaka została mu przyznana w ramach operacji absorbujących płynność.

⁽¹¹⁹⁾ Stosuje się, jeżeli kontrahent nie przekazuje wystarczającej kwoty kwalifikowanych aktywów zabezpieczających lub nie przekazuje wystarczających środków pieniężnych do rozliczenia kwoty uzgodnionej w ramach transakcji bilateralnych lub nie zabezpiecza nierozliczonej transakcji bilateralnej w jakimkolwiek czasie przed terminem jej zapadalności w drodze odpowiednich wezwań do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego.

⁽¹²⁰⁾ Stosuje się, jeżeli na zabezpieczenie niespłaconego kredytu kontrahent wykorzystuje aktywa, które nie kwalifikują się lub przestały się kwalifikować, albo aktywa, których kontrahent nie może użyć.

⁽¹²¹⁾ Stosuje się, jeżeli kontrahent mający ujemne saldo na rachunku rozliczeniowym na koniec dnia nie spełnia warunków dostępu do kredytu w banku centralnym.

⁽¹²²⁾ Poniższe przepisy stosuje się również, jeżeli a) kontrahent wykorzystuje aktywa, które nie mają statusu kwalifikowanych, lub przekazał informacje mające niekorzystny wpływ na wartość zabezpieczenia, na przykład o zaległościach w spłacie należności kredytowej przedstawionej jako zabezpieczenie, które są lub stały się niezgodne z prawdą lub nieaktualne; lub b) kontrahent wykorzystuje aktywa, które nie mają statusu kwalifikowanych z powodu bliskich powiązań między emitentem/gwarantem a kontrahentem.

- c) jeżeli kwota niedostarczonego zabezpieczenia lub środków pieniężnych wynosi między 80 % a 100 % całkowitej wielkości zabezpieczenia lub środków pieniężnych, które należało przekazać w momencie trzeciego naruszenia, stosuje się zawieszenie na trzy miesiące.

Takie same kary finansowe i zawieszenie stosuje się też, z zastrzeżeniem postanowienia pkt 2.3, w przypadku każdego kolejnego naruszenia w danym okresie 12 miesięcy.

2.2. Zawieszenie za naruszenie zasad dotyczących aktywów zabezpieczających

Jeżeli w okresie 12 miesięcy ma miejsce trzecie naruszenie zasad, wtedy oprócz kary finansowej obliczonej zgodnie z zasadami przedstawionymi w pkt 1 Eurosystem zawiesza kontrahenta w kolejnej operacji otwartego rynku.

Takie same kary finansowe i zawieszenie stosuje się też, bez naruszania postanowienia pkt 2.3, w przypadku każdego kolejnego naruszenia w danym okresie 12 miesięcy.

2.3. Zawieszenie dostępu do wszystkich przyszłych operacji otwartego rynku na pewien okres w wyjątkowych przypadkach

W wyjątkowych przypadkach, jeżeli uzasadnione jest to powagą naruszenia oraz wysokością zaangażowanych kwot, częstotliwością lub długotrwałością przypadków naruszenia zasad, oprócz kary finansowej obliczonej zgodnie z pkt 1 można rozważyć zawieszenie dostępu kontrahenta do wszystkich przyszłych operacji polityki pieniężnej na okres trzech miesięcy.

2.4. Instytucje zlokalizowane w innych państwach członkowskich

Eurosystem może również podjąć decyzję, czy rozważane zawieszenie kontrahenta naruszającego zasady powinno również dotyczyć oddziałów tej samej instytucji znajdujących się w innych państwach członkowskich.

Dodatek 7

USTANOWIENIE WAŻNEGO ZABEZPIECZENIA NA NALEŻNOŚCIACH KREDYTOWYCH

Ustanowienie na należnościach kredytowych ważnego zabezpieczenia oraz ich szybka realizacja w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta wymagają spełnienia następujących dodatkowych wymogów prawnych:

- a) *Weryfikacja istnienia należności kredytowej.* Do minimalnego zakresu środków wykorzystywanych przez KBC w celu weryfikacji istnienia należności kredytowych przedstawianych jako zabezpieczenie na rzecz Eurosystemu należą: (i) deklaracja kontrahenta na rzecz KBC, składana co najmniej raz na kwartał, dotycząca istnienia należności kredytowych przedstawionych jako zabezpieczenie. Jeżeli istnieje centralny rejestr kredytów, w miejsce deklaracji można przeprowadzić weryfikację na podstawie informacji zawartych w rejestrze; (ii) przeprowadzona przez krajowe banki centralne, organy nadzoru lub zewnętrznych biegłych rewidentów jednorazowa weryfikacja procedur stosowanych przez kontrahenta przy powiadamianiu Eurosystemu o istnieniu należności kredytowych; (iii) weryfikacje jakości i rzetelności deklaracji dokonywane przez KBC, podmioty prowadzące właściwe rejestry kredytów, organy nadzoru lub zewnętrznych biegłych rewidentów.

Kwartalna deklaracja, o której mowa w ppkt (i), powinna zawierać następujące oświadczenia kontrahentów Eurosystemu w formie pisemnej:

- (i) potwierdzenie i gwarancję zgodności należności kredytowych przekazanych KBC z kryteriami kwalifikacji stosowanymi przez Eurosystem;
- (ii) potwierdzenie i gwarancję, że żadna należność kredytowa przedstawiana jako aktywa zabezpieczające nie stanowi jednocześnie zabezpieczenia na rzecz osób trzecich, oraz zobowiązanie, że kontrahent nie przekaze żadnej należności kredytowej jako zabezpieczenia na rzecz osoby trzeciej;
- (iii) potwierdzenie i gwarancję, że właściwy KBC zostanie powiadomiony niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu następnego dnia roboczego, o wszelkich zdarzeniach mogących w istotny sposób wpłynąć na relację umowną między kontrahentem a danym KBC, w tym w szczególności o wcześniejszej częściowej lub całkowitej spłacie, reklasyfikacji oraz istotnych zmianach stanu danej należności kredytowej.

Organy nadzoru lub szczególnie KBC i zewnętrzni biegli rewidenci muszą być upoważnieni do przeprowadzenia jednorazowych weryfikacji i doraźnych kontroli wymienionych w ppkt (ii) i (iii), odpowiednio w formie umowy lub na mocy właściwych przepisów krajowych.

- b) *Powiadomienie dłużnika o przekazaniu danej należności kredytowej na zabezpieczenie lub rejestracja tego faktu.* Wymagania związane z powiadomieniem dłużnika o przekazaniu na zabezpieczenie należności kredytowej, z uwzględnieniem szczególnych uwarunkowań występujących w różnych systemach prawnych, są następujące:

- (i) W państwach członkowskich, w których w świetle prawa krajowego (zgodnie z właściwą dokumentacją krajową) warunkiem koniecznym uznania przekazania należności kredytowej na zabezpieczenie za ważne jest powiadomienie o tym fakcie dłużnika, uprzednie dokonanie takiego powiadomienia stanowi prawny wymóg warunkujący dopuszczenie należności kredytowej jako zabezpieczenia kwalifikowanego. Uprzedniego powiadomienia dłużnika o przekazaniu przez kontrahenta należności kredytowej na zabezpieczenie na rzecz KBC dokonuje kontrahent lub bank centralny (zgodnie z dokumentacją krajową) przed lub w trakcie czynności przekazywania na zabezpieczenie.
- (ii) W państwach członkowskich, w których w świetle prawa krajowego (zgodnie z właściwą dokumentacją krajową) warunkiem koniecznym uznania przekazania należności kredytowej na zabezpieczenie za ważne lub uznania pierwszeństwa jego zaspokojenia jest rejestracja tego faktu w ogólnodostępnym wykazie, wymaga się dokonania takiej rejestracji przed lub w trakcie czynności przekazywania na zabezpieczenie.
- (iii) Natomiast w tych państwach członkowskich, w których (według właściwej dokumentacji krajowej) nie wymaga się uprzedniego powiadomienia dłużnika o przekazaniu należności kredytowej na zabezpieczenie ani rejestracji tego faktu w ogólnodostępnym wykazie zgodnie z lit. a) lub b), istnieje obowiązek powiadomienia dłużnika po fakcie. Powiadomienia dłużnika po fakcie o przekazaniu przez kontrahenta należności kredytowej na zabezpieczenie na rzecz KBC dokonuje kontrahent lub bank centralny (zgodnie z dokumentacją krajową) niezwłocznie po nastąpieniu zdarzenia kredytowego. Pojęcie „zdarzenie kredytowe” obejmuje niewykonanie zobowiązania lub podobne zdarzenia zdefiniowane we właściwej dokumentacji krajowej.

Nie wymaga się powiadomienia w przypadku gdy należności kredytowe stanowią instrumenty na okaziciela, w stosunku do których właściwe przepisy krajowe nie nakładają takiego wymogu. W takich przypadkach wymaga się fizycznego dostarczenia takich instrumentów KBC przed lub w trakcie czynności ich faktycznego przekazywania na zabezpieczenie.

Powyżej przedstawiono jedynie minimalne wymagania. KBC może dodatkowo zdecydować o wprowadzeniu wymogu uprzedniego powiadomienia lub dokonania rejestracji, zgodnie z właściwą dokumentacją krajową.

- c) *Brak ograniczeń związanych z poufnością i tajemnicą bankową.* Kontrahent nie ma obowiązku uzyskania zgody dłużnika na ujawnienie informacji o należności kredytowej i dłużniku, na podstawie których Eurosystem upewnia się, że na należnościach kredytowych ustanowiono ważne zabezpieczenie i należności te mogą zostać szybko zrealizowane w przypadku niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Kontrahent i dłużnik uzgadniają w formie umowy, że dłużnik wyraża bezwarunkową zgodę na ujawnianie Eurosystemowi odpowiednich informacji o należności kredytowej i dłużniku. Postanowienie takie nie jest potrzebne, jeżeli prawo krajowe (zgodnie z właściwą dokumentacją krajową) nie zawiera przepisów ograniczających przekazywanie takich informacji.
 - d) *Brak ograniczeń dotyczących przekazania należności kredytowej na zabezpieczenie.* Kontrahenci muszą zapewnić pełną zbywalność należności kredytowych oraz możliwość ich przekazania na zabezpieczenie na rzecz Eurosystemu bez jakichkolwiek ograniczeń. Umowa kredytowa lub inna umowa między kontrahentem a dłużnikiem nie może zawierać żadnych postanowień ograniczających możliwość przekazania należności na zabezpieczenie, chyba że przepisy krajowe wyraźnie nadają Eurosystemowi uprzywilejowany status w zakresie przekazywania należności na zabezpieczenie, niezależnie od ewentualnych ograniczeń umownych.
 - e) *Brak ograniczeń dotyczących realizacji należności kredytowej.* Umowa kredytowa lub inna umowa między kontrahentem a dłużnikiem nie może zawierać żadnych ograniczeń co do realizacji należności kredytowej wykorzystywanej jako zabezpieczenie, w tym dotyczących formy, czasu i innych aspektów jej realizacji.
-

ZAŁĄCZNIK II

DODATKOWE MINIMALNE ELEMENTY WSPÓLNE

- I. **Dodatkowe minimalne elementy wspólne mające zastosowanie do wszystkich ustaleń dotyczących operacji polityki pieniężnej**
1. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny zapewniać stosowanie w operacjach polityki pieniężnej standardowych warunków danego KBC.
2. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny zapewniać KBC możliwość wdrażania zmian w ramowych zasadach polityki pieniężnej bez zbędnego opóźnienia. Należy uregulować kwestię przekazywania kontrahentom informacji o takich zmianach, z wyraźnym wskazaniem momentu, w którym stają się one wiążące.
3. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny stanowić, że wszelkie płatności związane z operacjami polityki pieniężnej (oprócz płatności w walucie obcej przy umowach swapów walutowych) powinny być dokonywane w euro.
4. Jeżeli okaże się konieczne, by wszystkie transakcje w ramach danej umowy stanowiły jedno porozumienie umowne lub by w celu zapewnienia skutecznego zamknięcia i końcowej kompensaty dana umowa miała charakter umowy ramowej, należy dołączyć odpowiednie przepisy.
5. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny zapewniać wprowadzenie w relacjach między KBC a kontrahentami odpowiednich i jednoznacznych zasad co do korzystania z formularzy (łącznie z potwierdzeniem warunków transakcji), nośników informacji oraz środków i szczegółów wymiany informacji.
6. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny uwzględniać jako minimum przypadki niewykonania zobowiązań nieróżniące się istotnie od następujących:
 - a) wydanie przez właściwy sąd lub inny organ decyzji o wszczęciu w odniesieniu do kontrahenta postępowania likwidacyjnego, o wyznaczeniu likwidatora lub urzędnika o podobnych kompetencjach, lub o wszczęciu analogicznego postępowania;
 - b) wydanie przez właściwy sąd lub inny organ decyzji o wszczęciu w odniesieniu do kontrahenta postępowania naprawczego lub analogicznego postępowania, mającego na celu ochronę lub poprawę sytuacji finansowej kontrahenta oraz uniknięcie wydania decyzji, o których mowa w lit. a);
 - c) pisemne oświadczenie kontrahenta o niezdolności do spłacenia całości lub części zadłużenia lub do wypełnienia zobowiązań z tytułu transakcji polityki pieniężnej, dobrowolne zawarcie układu z wierzycielami niewypłacalność kontrahenta lub uznanie kontrahenta za niewypłacalnego albo uznanie kontrahenta za niezdolnego do spłaty zadłużenia;
 - d) podjęcie kroków proceduralnych poprzedzających wydanie którejś z decyzji określonych w lit. a) lub b);
 - e) zapewnienie lub oświadczenie poprzedzające zawarcie umowy, które zostało wydane lub co do którego zakłada się, że zostało wydane przez kontrahenta na mocy odpowiednich przepisów, jest nieprawidłowe lub nieprawdziwe;
 - f) zawieszenie lub cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności przysługującego kontrahentowi zgodnie z implementowanymi w danym państwie członkowskim Eurosystemu przepisami dyrektywy 2006/48/WE albo dyrektywy 2004/39/WE;
 - g) zawieszenie lub wykluczenie kontrahenta z uczestnictwa w jakimkolwiek systemie płatności lub rozwiązaniu płatniczym, za pośrednictwem którego dokonuje się płatności w ramach transakcji polityki pieniężnej, lub (z wyjątkiem swapów walutowych) zawieszenie lub wykluczenie kontrahenta z uczestnictwa w jakimkolwiek systemie rozrachunku papierów wartościowych wykorzystywanym do rozliczania transakcji polityki pieniężnej realizowanych przez Eurosystem;
 - h) podjęcie przeciwko kontrahentowi środków takich jak określone w art. 30, 31, 33 i 34 dyrektywy 2006/48/WE;
 - i) (w odniesieniu do transakcji odwracalnych) kontrahent nie przestrzega przepisów dotyczących środków kontroli ryzyka;
 - j) (w odniesieniu do transakcji repo) kontrahent nie dokonuje zapłaty ceny kupna lub odkupu lub nie dostarcza zakupionych lub odkupionych aktywów; lub (w odniesieniu do kredytów i pożyczek zabezpieczonych) kontrahent nie dostarcza aktywów lub nie spłaca kredytu w terminie wymagalności takich płatności czy dostaw;

- k) (w odniesieniu do swapów walutowych i depozytów terminowych) kontrahent nie dokonuje płatności kwoty w euro lub (w odniesieniu do swapów walutowych) nie dokonuje płatności kwot w obcej walucie w terminie wymagalności takich płatności;
- l) wystąpienie przypadku niewykonania zobowiązania (nieróżniącego się istotnie od przypadków zdefiniowanych w niniejszym pkt 6) w odniesieniu do kontrahenta w ramach umowy zawartej do celów zarządzania rezerwami walutowymi lub funduszami własnymi jakiegokolwiek członka Eurosystemu;
- m) kontrahent nie przekazuje odpowiednich informacji, co rodzi poważne konsekwencje dla odpowiedniego KBC;
- n) kontrahent nie wykonuje innych zobowiązań w ramach ustaleń dotyczących transakcji odwracalnych i swapów walutowych oraz, jeżeli jest w stanie naprawić skutki niewykonania zobowiązania, nie naprawia tych skutków w nieprzekraczalnym terminie 30 dni w przypadku transakcji zabezpieczonych i 10 dni w przypadku swapów walutowych, licząc od daty przekazania przez KBC wezwania do naprawienia skutków niewykonania zobowiązania;
- o) przypadek niewykonania w odniesieniu do kontrahenta zobowiązania z tytułu umowy z innym członkiem Eurosystemu, zawartej w celu realizacji operacji polityki pieniężnej, w sytuacji, gdy ten członek Eurosystemu wykonał przysługujące mu prawo zamknięcia transakcji w ramach takiej umowy z powodu niewykonania zobowiązania;
- p) wobec kontrahenta stosuje się zamrożenie funduszy lub inne środki stosowane przez UE zgodnie z art. 75 Traktatu, ograniczające możliwość korzystania z jego funduszy;
- q) wobec kontrahenta stosuje się zamrożenie funduszy lub inne środki stosowane przez państwo członkowskie, ograniczające możliwość korzystania z jego funduszy;
- r) zastosowanie w stosunku do całości albo istotnej części aktywów kontrahenta zabezpieczenia, zajęcia, konfiskaty lub innej procedury mającej na celu ochronę interesu publicznego albo interesu wierzycieli kontrahenta;
- s) przeniesienie całości lub istotnej części aktywów kontrahenta na inny podmiot;
- t) inne istniejące lub mogące wystąpić okoliczności, które mogą zagrozić wykonaniu przez kontrahenta zobowiązań wynikających z porozumienia zawartego przez kontrahenta w celu realizacji operacji polityki pieniężnej lub z jakichkolwiek innych zasad mających zastosowanie w stosunku pomiędzy kontrahentem a którymkolwiek KBC.

Przypadki określone w lit. a) i p) muszą mieć skutek automatyczny; przypadki określone w lit. b), c) i q) mogą mieć skutek automatyczny; w przypadkach określonych w lit. d)–o) i r)–t) wywierany przez nie skutek nie może być automatyczny, musi być natomiast uznaniowy (czyli następować dopiero w razie doręczenia zawiadomieniu o niewykonaniu zobowiązania). Takie zawiadomienie o niewykonaniu zobowiązania może przewidywać „okres karencji” na usunięcie skutków niewykonania zobowiązania, trwający maksymalnie trzy dni robocze. Dla przypadków niewykonania zobowiązania mających skutek podlegający uznaniowości, zasady dotyczące korzystania z takiej uznaniowości powinny dawać pewność co do rezultatu tego korzystania.

7. Odpowiednie ustalenia umowne lub normatywne stosowane przez KBC powinny zapewniać, aby w przypadku niewykonania zobowiązania KBC miał prawo do zastosowania następujących środków:
- a) zawieszenia, ograniczenia lub wyłączenia dostępu kontrahenta do operacji otwartego rynku;
 - b) zawieszenia, ograniczenia lub wyłączenia dostępu kontrahenta do operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu;
 - c) wypowiedzenia wszystkich pozostających do wykonania umów i transakcji;
 - d) żądania przyspieszonego wykonania zobowiązań jeszcze niewymagalnych lub warunkowych.

KBC może mieć ponadto prawo do zastosowania następujących środków:

- a) wykorzystania depozytów kontrahenta w KBC do potrącenia z roszczeniami przeciwko temu kontrahentowi;
- b) zawieszenia wykonywania zobowiązań wobec kontrahenta aż do momentu zaspokojenia wierzytelności w stosunku do tego kontrahenta;

- c) żądania odsetek za niewykonanie zobowiązania;
- d) żądania odszkodowania za wszelkie szkody poniesione wskutek niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

Odpowiednie ustalenia umowne lub normatywne stosowane przez KBC powinny zapewniać, aby w przypadku niewykonania zobowiązania KBC miał prawną możliwość realizacji praw na wszystkich aktywach dostarczonych na zabezpieczenie, bez nieuzasadnionego opóźnienia i w sposób zapewniający KBC odzyskanie wartości udzielonego kredytu, jeżeli kontrahent niezwłocznie nie pokryje swojego ujemnego salda. W celu zapewnienia jednolitego stosowania odpowiednich środków Rada Prezesów EBC może podejmować takie kroki jak zawieszenie, ograniczenie lub wyłączenie dostępu do operacji otwartego rynku lub operacji kredytowo-depozytowych Eurosystemu.

8. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny zapewnić pozostałym KBC możliwość uzyskania od kontrahentów wszelkich istotnych informacji dotyczących operacji polityki pieniężnej Eurosystemu.
9. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny stanowić, że wszystkie zawiadomienia i inne komunikaty muszą być przesyłane w formie pisemnej lub elektronicznej. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny wyraźnie określać, w jaki sposób należy przekazywać zawiadomienia i inne komunikaty, oraz kiedy wchodzi w one życie. Okres do wejścia w życie nie powinien być na tyle długi, aby zmienić całościowy skutek ekonomiczny ustaleń. W szczególności należy zapewnić szybkie dostarczanie i sprawdzanie potwierdzeń.
10. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny stanowić, że prawa i obowiązki kontrahenta nie mogą zostać przeniesione, obciążone ani w żaden sposób zmienione przez kontrahenta bez uprzedniej pisemnej zgody KBC.
11. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny stanowić, że jedynie dany KBC i wskazany kontrahent mają prawa i obowiązki wynikające z transakcji (ale powinny dopuszczać relacje między KBC (lub EBC) wynikające z transgranicznego wykorzystania aktywów kwalifikowanych oraz konieczne przy operacjach z kontrahentami działającymi za pośrednictwem instytucji należącej do sieci).
12. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny stanowić, że prawem właściwym wobec stosowanych przez KBC właściwych ustaleń umownych lub normatywnych oraz wobec wszystkich transakcji realizowanych w ramach takich ustaleń (chyba że czego innego wymaga transgraniczne wykorzystywanie aktywów kwalifikowanych) powinno być prawo państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę dany bank centralny, a miejscem rozstrzygnięcia sporu powinny być, z zastrzeżeniem kompetencji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, sądy państwowe tego państwa członkowskiego.
13. Ustalenia w sprawie depozytu powinny stanowić, że rozrachunek depozytów terminowych (zarówno przyjmowanie, jak i wypłacanie) następuje w dniach określonych w ogłoszeniu EBC o operacjach depozytowych.

II. Dodatkowe minimalne elementy wspólne dla transakcji odwracalnych

Elementy wspólne dla wszystkich transakcji odwracalnych

14. Data zwrotnej części transakcji powinna być ustalona w momencie zawarcia transakcji.
15. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny definiować „dzień roboczy” jako dzień – w odniesieniu do zobowiązania dokonania płatności – w którym działa system TARGET2, umożliwiając dokonanie takiej płatności, oraz – w odniesieniu do zobowiązania dostarczenia aktywów – każdy dzień, w którym systemy rozrachunku papierów wartościowych, za pośrednictwem których następuje taka dostawa, działają w miejscu, w którym mają zostać dostarczone odpowiednie papiery wartościowe.
16. Zasady dotyczące wymiany kwot w walutach innych niż euro na walutę euro powinny stanowić, że należy stosować dzienny referencyjny kurs walutowy EBC lub – gdy taki kurs nie jest dostępny – kurs kasowy wskazany przez EBC w dniu roboczym poprzedzającym dzień przeliczenia na potrzeby sprzedaży przez EBC euro i zakupu przez EBC danej waluty.

Elementy dotyczące wyłącznie transakcji repo

17. Powinna nastąpić sprzedaż aktywów kwalifikowanych w zamian za euro w gotówce wraz z jednoczesną umową odsprzedaży w określonym momencie równoważnych aktywów w zamian za euro w gotówce.

18. Zobowiązanie do odsprzedaży równoważnych aktywów powinno określać, że aktywa równoważne to aktywa tego samego emitenta, należące do tej samej emisji (niezależnie od daty emisji) oraz takie same pod względem rodzaju, wartości nominalnej, kwoty i opisu, jak aktywa będące przedmiotem porównania. Jeżeli aktywa będące przedmiotem porównania zostały przekształcone lub redenominowane bądź została wobec nich wykonana opcja kupna, definicja równoważności musi zostać zmodyfikowana tak, by w przypadku przekształcenia oznaczała te aktywa, na jakie przedmiotowe aktywa zostały przekształcone, w przypadku wykonania opcji kupna – aktywa równoważne aktywom opłaconym, pod warunkiem że sprzedający zapłacił kupującemu kwotę równą wartości transakcji call, a w przypadku aktywów redenominowanych – aktywa równoważne tym, na jakie oryginalne aktywa zostały redenominowane, wraz – w razie potrzeby – z kwotą równą ewentualnej różnicy wartości między aktywami przed i po redenominacji.
19. Przypadki niewykonania zobowiązania upoważniające KBC do wypowiedzenia i zamknięcia wszystkich nierozliczonych transakcji nie powinny różnić się istotnie od określonych w postanowieniach pkt 6.
20. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny zawierać przepisy dotyczące kompensaty, których celem jest osiągnięcie skutków ekonomicznych równoważnych skutkom przedstawionym poniżej.
- a) W przypadku niewykonania zobowiązania termin odkupu dla każdej transakcji zostanie uznany za natychmiastowy oraz, z zastrzeżeniem następujących warunków, wszelkie równoważne aktywa stanowiące depozyt zabezpieczający stają się natychmiast wymagalne (tak że wykonanie odpowiednich zobowiązań stron w odniesieniu do dostarczenia aktywów i zapłacenia ceny odkupu za wszelkie odkupione aktywa nastąpi zgodnie z przepisami jedynie lit. b) poniżej), albo transakcja repo zostanie wypowiedziana.
- b) (i) Domyślne wartości rynkowe odkupywanych aktywów i wszelkich równoważnych aktywów stanowiących depozyt zabezpieczający, które mają zostać przekazane, oraz cena odkupu płacona przez każdą ze stron, zostaną określone przez KBC dla wszystkich transakcji na datę odkupu; oraz
- (ii) w oparciu o ustalone w ten sposób wielkości KBC obliczają należności każdej ze stron na rzecz pozostałych na datę odkupu. Kwoty należne danej stronie podlegają potrąceniu z kwotami należnymi drugiej stronie, a zapłacie przez stronę posiadającą wierzytelność w niższej kwocie podlega jedynie saldo netto. Takie saldo netto jest wymagalne i płatne następnego dnia, w którym system TARGET2 działa i może zrealizować taką płatność. Na potrzeby opisanego powyżej obliczenia, sumy, które nie zostały wyrażone w euro, przelicza się na euro w odpowiedniej dacie po kursie ustalonym zgodnie z pkt 16.
- c) „Domyślne wartości rynkowe” oznaczają, w odniesieniu do dowolnych aktywów w dowolnej dacie:
- (i) wartość rynkową takich aktywów w domyślnym terminie wyceny, obliczoną na podstawie najbardziej reprezentatywnej ceny z dnia roboczego poprzedzającego datę wyceny;
- (ii) w braku reprezentatywnej ceny danych aktywów z dnia roboczego poprzedzającego datę wyceny stosuje się ostatnią cenę transakcyjną. Gdy brak ceny transakcyjnej, KBC ustala cenę, biorąc pod uwagę ostatnią cenę aktywów dostępną na rynku referencyjnym;
- (iii) w przypadku aktywów, dla których nie istnieje wartość rynkowa, stosuje się dowolną inną uzasadnioną metodę wyceny;
- (iv) jeżeli przed datą wyceny KBC sprzedał dane lub równoważne aktywa po cenie rynkowej – dochody netto ze sprzedaży, po odliczeniu wszystkich uzasadnionych kosztów, opłat i wydatków poniesionych w związku z tą sprzedażą; obliczeń i ustalenia kwot dokonuje KBC.
21. Jeżeli stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne zawierają postanowienia dotyczące zastąpienia zabezpieczenia, ustalenia te powinny zapewniać zachowanie zgodności z wymaganymi środkami kontroli ryzyka.
22. Jeżeli stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne zawierają postanowienia dotyczące zapłaty depozytu (lub jego zwrotu) w gotówce, należy uwzględnić zastrzeżenie, że następne zobowiązanie do zwrotu (lub złożenia) zabezpieczenia powinno zostać zaspokojone w pierwszej kolejności w gotówce do wysokości tej samej kwoty (łącznie z wszelkimi odsetkami z tego tytułu).

Elementy dotyczące wyłącznie pożyczek zabezpieczonych

23. Aktywa przekazywane w ramach umowy pożyczki zabezpieczonej (np. zastawu) muszą być możliwe do realizacji w aspekcie prawnym oraz nieobciążone dotyczącymi ich uprzednimi roszczeniami. Strony trzecie (w tym organy likwidacyjne w wypadku upadłości) nie powinny mieć możliwości interwencji i zgłoszenia z powodem roszczenia wobec aktywów złożonych jako zastaw (chyba że doszło do nadużycia) lub wobec jakichkolwiek praw związanych z tymi aktywami.

24. KBC powinien mieć prawną możliwość realizacji wartości ekonomicznej aktywów złożonych jako zastaw w ramach operacji zasilających w płynność w określonych z góry okolicznościach, które nie mogą być istotnie różne od okoliczności określonych w pkt 6 i które powinny odzwierciedlać także okoliczności, w jakich KBC może traktować kontrahenta jako niewykonującego zobowiązań w ramach umowy repo.
25. Umowy pożyczek zabezpieczonych powinny uwzględniać możliwość przedłużania operacji śróddziennych na termin overnight.

III. Dodatkowe minimalne elementy wspólne dla umów swapów walutowych

26. Każda transakcja powinna być skonstruowana jako równoczesne transakcje kasowa i terminowa kupna i sprzedaży euro w zamian za walutę obcą.
27. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny zawierać postanowienie dotyczące terminów i mechanizmów przekazywania płatności. Data terminowej transakcji sprzedaży/kupna powinna być ustalona w momencie zawierania każdej transakcji.
28. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny określać walutę obcą, kurs kasowy i kurs terminowy oraz daty przekazania i przekazania zwrotnego zgodnie z poniższym:
 - a) „Waluta obca” oznacza każdą walutę inną niż euro, będącą prawnym środkiem płatniczym.
 - b) „Kurs kasowy” w odniesieniu do danej transakcji oznacza kurs (określany zgodnie z pkt 16) stosowany do przeliczenia kwoty w euro na taką kwotę w walucie danej transakcji, jaką jedna ze stron będzie zobowiązana przekazać drugiej stronie w dacie przekazania w zamian za płatność kwoty w euro; kurs ten powinien być określony w potwierdzeniu.
 - c) „Kurs terminowy” oznacza kurs obliczony zgodnie z pkt 16 i zastosowany do przeliczenia kwoty w euro na taką kwotę w walucie obcej, jaką jedna ze stron będzie zobowiązana przekazać drugiej stronie w dacie przekazania zwrotnego w zamian za płatność kwoty w euro; kurs ten powinien być określony w potwierdzeniu i wskazany w odpowiednich ustaleniach umownych lub regulacyjnych stosowanych przez dany KBC.
 - d) „Kwota waluty obcej przekazywana zwrotnie” oznacza taką kwotę w walucie obcej, jaka jest konieczna do zakupu kwoty w euro w dacie przekazania zwrotnego;
 - e) „Data przekazania” oznacza datę (a jeśli trzeba, również godzinę w tej dacie), kiedy przekazanie kwoty w euro przez jedną ze stron drugiej stronie staje się skuteczne; dla uniknięcia wątpliwości jest to data (a jeśli trzeba, również godzina w tej dacie), w której zgodnie z ustaleniami stron ma nastąpić rozrachunek przekazania kwoty w euro.
 - f) „Data przekazania zwrotnego” w odniesieniu do danej transakcji oznacza datę (a jeśli trzeba, również godzinę w tej dacie), w której jedna ze stron ma dokonać przekazania zwrotnego kwoty w euro na rzecz drugiej strony.
29. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny stanowić, że pewne zdarzenia (zob. pkt 30) powinny skutkować zamknięciem wszystkich nierozliczonych transakcji, oraz wskazywać sposób dokonania takiego zamknięcia (łącznie z końcową kompensatą).
30. Przypadki niewykonania zobowiązania upoważniające KBC do wypowiedzenia i zamknięcia wszystkich nierozliczonych transakcji nie powinny różnić się zasadniczo od określonych w pkt 6.
31. Stosowane przez KBC właściwe ustalenia umowne lub normatywne powinny zawierać postanowienia dotyczące kompensaty, mające na celu osiągnięcie skutków ekonomicznych równoważnych określonym poniżej.
 - a) Jeżeli nastąpiło niewykonanie zobowiązania, każda transakcja zostanie uznana za zamkniętą, a KBC ustali zastępcze wartości kwot w euro i kwot przekazywanych zwrotnie w walutach obcych. Podstawą wartości zastępczych będą kwoty, które byłyby konieczne, aby KBC zachował równowartość ekonomiczną wszelkich płatności, które w przeciwnym wypadku byłyby wymagane.
 - b) W oparciu o sumy ustalone w ten sposób KBC obliczają należności jednej strony na rzecz drugiej w dacie przekazania zwrotnego. Tam gdzie to konieczne, kwoty należne danej stronie przelicza się na euro zgodnie z pkt 16 i potrąca się z kwotami należnymi drugiej stronie. Zapłaćcie przez stronę posiadającą wierzytelność w niższej kwocie podlega jedynie saldo netto. Takie saldo netto jest wymagalne i płatne następnego dnia, w którym system TARGET2 działa i może zrealizować taką płatność.

ZAŁĄCZNIK III

UCHYLONE WYTYCZNE Z LISTĄ KOLEJNYCH NOWELIZACJI

- Wytyczne EBC/2000/7 (Dz.U. L 310 z 11.12.2000, s. 1)
- Wytyczne EBC/2002/2 (Dz.U. L 185 z 15.07.2002, s. 1)
- Wytyczne EBC/2003/16 (Dz.U. L 69 z 8.3.2004, s. 1)
- Wytyczne EBC/2005/2 (Dz.U. L 111 z 2.5.2005, s. 1)
- Wytyczne EBC/2005/17 (Dz.U. L 30 z 2.2.2006, s. 26)
- Wytyczne EBC/2006/12 (Dz.U. L 352 z 13.12.2006, s. 1)
- Wytyczne EBC/2007/10 (Dz.U. L 284 z 30.10.2007, s. 34)
- Wytyczne EBC/2008/13 (Dz.U. L 36 z 5.2.2009, s. 31)
- Wytyczne EBC/2009/1 (Dz.U. L 36 z 5.2.2009, s. 59)
- Wytyczne EBC/2009/10 (Dz.U. L 123 z 19.5.2009, s. 99)
- Wytyczne EBC/2010/1 (Dz.U. L 63 z 12.3.2010, s. 22)
- Wytyczne EBC/2010/13 (Dz.U. L 267 z 9.10.2010, s. 21)
- Wytyczne EBC/2010/30 (Dz.U. L 336 z 21.12.2010, s. 63)
-